

Budapest,
1998. július 24.,
péntek

68. szám

Ára: 560,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

132/1998. (VII. 24.) Korm. r.	A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról	4981
1/1998. (VII. 24.) EüM r.	Az ortopédiai cipész és az ortopédiai műszerész szakképesítésekre szervezhető mesterképzés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról	4981
1/1998. (VII. 24.) OM r.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról	4990
2/1998. (VII. 24.) OM r.	A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet módosításáról ..	5028
1096/1998. (VII. 24.) Korm. h.	A közoktatás tankönyvellátásához 1998. évben szükséges állami kezességvállalásról szóló 1058/1998. (V. 8.) Korm. határozat módosításáról	5090
1097/1998. (VII. 24.) Korm. h.	A szervezett bűnözés elleni jogalkotási feladatokról	5090
	Közlemény az országgyűlési képviselők választási elszámolásáról	5091

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 132/1998. (VII. 24.) Korm. rendelete

a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről
szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. §-a (1) bekezdésének i) pontjában kapott felhatalmazás alapján — figyelemmel a törvény 46. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra — a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet mellékletének I. része a következő 6. ponttal egészül ki:

„6. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 1/1998. (VII. 24.) EüM rendelete

az ortopédiai cipész és az ortopédiai műszerész
szakképesítésekre szervezhető mesterképzés
szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 7. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a Magyar Kézműves Kamarával egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

Az ortopédiai cipész és az ortopédiai műszerész szakképesítésekre szervezhető mesterképzés szakmai és vizsgakövetelményeit e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint határozom meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

Melléklet az 1/1998. (VII. 24.) EüM rendelethez

Jegyzék
az egészségügyi ágazathoz tartozó szakképesítésekre szervezhető mesterképzés
szakmai és vizsgakövetelményeiről

Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	A mestervizsga megnevezése	Az illetékes gazdasági kamara
3.	1311—2 (OSZJ) 33527205 (OKJ) 52541104 (OKJ)	Ortopédiai cipész Ortopédiai cipész Cipőipari technikus	Ortopédiai cipész mester	Magyar Kézműves Kamara
4.	1519 (OSZJ) 33503001 (OKJ)	Ortopédiai műszerész Ortopédiai műszerész	Ortopédiai műszerész mester	Magyar Kézműves Kamara

Ortopédiai cipész
mestervizsga követelmények

I. A mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A mestervizsgához szükséges szakképesítés(ek) adatai

A szakma (szakképesítés)	
száma (azonosító száma)	megnevezése
33 5272 05	Ortopédiai cipész
52 5411 04	Cipőipari technikus
1311—2	Ortopédiai cipész

valamint a jogelőd szakképesítések.

2. A mestervizsgára jelentkezés feltételei

A szakmában eltöltött gyakorlat	
szakiránya	időtartama (év)
Ortopédiai cipész	5
Cipőipari technikus	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak legalább egybefüggően három év, szakirányú egészségügyi szolgáltatásban, betegellátásban eltöltött gyakorlat legyen.

A szakmában eltöltött gyakorlati időként az ortopédiai tevékenységgel összefüggő vállalkozásnál vagy gazdasági társaságnál eltöltött — tb-nyilvántartással igazolt — munkaviszony időtartama számítható be.

*II. A mester munkaterülete,
feladat- és tevékenységek*

1. A mester szakmai munkaterületének leírása

Az ortopédiai cipész szakképesítéssel rendelkező mester szakmája gyakorlása során, a szakmai etikai követelmények betartása mellett,

— önállóan készít megrendelésre egyedi ortopéd cipőt az emberi láb deformációjának korrigálására, a mozgásképesség fenntartására, gyógyítására,

— együttműködik az ortopédiai műszereszekkel ortézisek, protézisek elkészítésében és adaptációjában,

— önállóan részt vesz a méretvételtől a késztermék elkészítéséig és átadásáig a tervezés és a munkafolyamat szakaszaiban.

2. A mester tevékenységi területe és feladatköre

Az ortopédiai cipész mester — tevékenységi körében — elvégzi az ortopéd cipő egyedi gyógyászati segédeszközként való gyártását és javítását.

Önállóan végzi:

- a méretvételt,
- a szükséges minták tervezését és kialakítását,
- a gyártásközi próbát,
- az ortopéd cipőkészítés munkáit (a cipőfelsőrész-készítés kivételével), továbbá megjavítja az ortopéd cipőket, betanítja az eszközök használatát.

Önállóan alkalmazza:

- a korszerű technikai eszközöket,
- a különböző kommunikációs technikákat,
- pedagógiai, vállalkozási ismereteit,
- egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos ismereteit.

Részt vesz a rehabilitációs team munkájában:

- a megfelelő indikációjú gyógyászati segédeszközök és tartozékok kiválasztásában,
- használja a megfelelő szakmai, illetve rendszertani kifejezéseket.

Orvos szakmai irányítása, felügyelete mellett végzi:

- az eszköz ügyfélre történő próbálását, feladását,
- felismeri és jelzi a lehetséges korrekciós eljárások technikai-kivitelezéseinek lehetőségeit.

Munkáját hivatásként gyakorolja:

- a szakmai, etikai normákat betartja,
- az adott szituációkban alkalmazza pszichológiai ismereteit.

Továbbá részt vállal a szakmai utánpótlás nevelésében, végzi, illetve közreműködik a tanulók gyakorlati képzésében, és rendszeresen részt vesz továbbképző programokban.

Önállóan végzett általános tevékenység:

- méretvétel, az anatómiai szempontok alapján,
- eszköz, készülék elkészítése,
- különleges esetekben a termék megtervezése, konstruálása,
- gyártásközi próbák elvégzése, feladás,
- termékhasználatlalt kapcsolatos tanácsadás,
- az eszközök alkalmazásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén korrekciók végzése, javaslattevés a megváltozott állapot korrigálására.

Kommunikációs tevékenység:

- az ügyfél, páciens fogadása,
- szakszerű, etikus foglalkozás az ügyféllel, a hozzátartozóval és a munkatársakkal,
- a szakmai kifejezések és a rendszertani fogalmak alkalmazása,
- feladatok, kötelezettségek végzése, ellátása a kompetenciahatárok betartásával,
- tájékoztató az ügyfél állapotáról,
- segítségnyújtás a megfelelő gyógyászati segédeszközök technikai megoldásában,

III. Szakmai követelmények és elvárások

1. A szakma, a foglalkozás — mesterszintű — gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok

A munkafolyamatok tervezése:

- megfelelő indikációjú termékek kiválasztása,
- méretvétel enyhén erősen deformált lábról,
- méretlap szakszerű kitöltése, olvasása,
- szakmai jelölések és azonosítók felismerése és adaptálása,

- a munkafolyamat sorrendjének meghatározása,
- a szükséges alap-, kellék- és segédanyag kiválasztása,
- a munkavégzés feltételeinek (szerszámok, eszközök, gépek stb.) biztosítása.

A munkafolyamat előkészítése:

- ortopéd kapta készítés különböző módszereinek alkalmazása,
- a cipőfelsőrész tervezési szempontjainak meghatározása, a tervezői feladat leírása, kivitelezése.

A munkafolyamat kivitelezése:

- anyagok darabolása, technológiai előkészítése,
- összeerősítő varratok (szegzés, ragasztás, varrás) technikai változatainak elkészítése,
- formázó technológiák alkalmazása,
- felső- és alsórész összeszerelő műveleteinek elvégzése,
- csiszolás, kikészítés műveleteinek elvégzése.

Ortopéd cipőkészítés sajátos műveletei:

- a méretvételnél megállapított módosítások elvégzése,
- külső módosítások
 - = ütközéscsillapító anyagok beépítése,
 - = külső és belső oldalra helyezett talpdöntések elkészítése,
 - = talp és sarok kiszélesítése,
 - = gördülők felszerelése,
 - = lábhossz rövidítés korrigálása különböző emelési típusokkal,
 - = kengyelek szerelése,
- belső módosítások
 - = a cipőfelsőrészre szerelhető ortopédiai tartozékok készítése,
 - = speciális merevítők készítése,
 - = speciális kérégek készítése,
 - = sínek, bokapárnák szerelése a cipőbe,
 - = protézis pótlások készítése,
 - = lábágyak különböző változatainak készítése,
 - = betétek és ortézisek különböző fajtáinak készítése,
 - = különböző ékek készítése, alkalmazása.

Javítások végzése:

- felsőrészek javítása,
- talp- és sarokkopások, elhasználódások javítása, pótlása, cseréje,
- ortopéd cipészeti módosítások javítása.

2. Követelmények

2.1. Követelmények a szakmai gyakorlat terén

Az ortopéd cipész mesterjelölt tudja (tudjon):

- különböző lábdeformációkat, lábbetegségeket felismerni,
- a lábfej jellemző pontjairól méretet venni, és azok helyét meghatározni,

- a felvett méretadatokat rögzíteni, azokat olvasni,
- a rendeltetésnek legmegfelelőbb kaptát kiválasztani és adaptálni,
- erősen deformált lábra kaptát készíteni különböző módszerekkel,
- kiválasztani a lábbeli fajtájához, méretéhez, rendeltetéséhez szükséges alapanyagokat, és megválasztani az összeszerelés technológiáját,
- elvégezni a cipőkészítés alpműveleteit: darabolás, hasítás, élezés, csiszolás, tömörítés, szegezés, ragasztás, varrás,
- megtervezni a felsőrészt, és a felsőrész követelményeit meghatározni,
- szakszerűen elvégezni a fárafoglalás, talphelykészítés, talpfelerősítés és sorolás műveleteit,
- elvégezni a kikészítés műveleteit,
- ellenőrizni a késztermékek készítésének szakszerűségét, az elkészült termék mérethűségét, az előírások betartását,
- elvégezni az ortopédiai cipő sajátos műveleteinek előírás szerinti méretezését és szerelését (a külső és belső módosításokat),
- megválasztani a láb kényelmének legmegfelelőbb eszközöket, és azokat a cipőbe adaptálni,
- felismerni a javításra szoruló ortopédiai lábbeli hibáit, és azt megjavítani az esztétikai követelmények betartásával,
- az orvosokkal és betegekkel kommunikálni,
- az egyedi méretre készített ortopédiai cipők viseléséről, tulajdonságairól felvilágosítást és velük kapcsolatban tanácsot adni.

2.2. Követelmények a szakmai elmélet terén

Az ortopéd cipész mesterjelölt:

- rendelkezzen ismeretekkel
 - = a lábanatómia és ortopédia területén,
 - = a betegségek konzervatív, illetve műtéti kezelési lehetőségeiről,
- ismerje a járásmechanizmus elveit és az emberi test mozgásszervi rendszerét,
- ismerje a különböző patológiás eseteket és konzervatív kezelésük elveit,
- ismerje és tudja értelmezni, alkalmazni a gyógyszer-ti segédeszközök gyártásához és javításához szükséges dokumentációkat, jogszabályokat,
- ismerje a betegjogi képviselő intézményét,
- ismerje a rehabilitáció fogalmát, fajtáit,
- ismerje a gyógyászati segédeszköz ellátás rendszerét,
- ismerje a gyógyászati segédeszközök minőségi követelményeit,
- ismerje az egészségügyi szolgáltatáshoz való jogot,
- ismerje a beteg-, klienstájékoztathoz való jogot,
- ismerje az orvosi titoktartáshoz való jogot,

- ismerje a betegjogok érvényesítésének módját, lehetőségeit,
- ismerje a beteg panaszainak egészségügyi szolgáltatónál történő kivizsgálásának lehetőségét,
- ismerje az egészségügyi szolgáltatások igénybevételeinek feltételeit és lehetőségét,
- ismerje az egészségügyi szolgáltatások belső, külső minőségi rendszerének lényegét,
- ismerje a szakmai tevékenység során alkalmazott anyagok tulajdonságait, vizsgálati eljárásait,
- ismerje, tudja betartani az általános és szakmai speciális balesetelhárítási előírásokat.

2.3. Követelmények a vállalkozási ismeretek terén

A vállalkozási ismeretek mestervizsga-követelmény-rendszere megegyezik a 33/1997. (X. 31.) NM rendeletben megjelent, fogtechnikus szakmánál közölt követelmény-rendszerrel.

2.4. Követelmények a pedagógiai ismeretek terén

A pedagógiai ismeretek mestervizsga-követelmény-rendszere megegyezik a 33/1997. (X. 31.) NM rendeletben megjelent, fogtechnikus szakmánál közölt követelmény-rendszerrel.

IV. A szakmai minősítés és vizsgáztatás rendje

A mestervizsgát az Országos Mestervizsga Szabályzat, valamint a Magyar Kézműves Kamara Mestervizsga Szabályzatában foglaltak szerint kell előkészíteni és megszervezni.

A mestervizsga célja annak megállapítása, hogy a mesterjelölt:

- elsajátította-e az ortopéd cipész kisipari tevékenységhez mester szinten szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, etikai, vállalkozási és pedagógiai ismereteket,
- képes-e munkáját lakossági szolgáltatásként, magas színvonalon és önállóan végezni,
- rendelkezik-e a mesterszint és szakmai követelmények által támasztott tudáselemekkel, gyakorlati készségekkel.

A mesterjelöltnek a Mestervizsga Bizottság előtt kell számot adnia gyakorlati tudásáról és elméleti felkészültségéről.

A mestervizsga részei és sorrendje:

- szakmai gyakorlati vizsga,
- szakmai elméleti vizsga (írásbeli, szóbeli),
- vállalkozási ismeretek (közgazdasági, jogi, munkaügyi stb. ismeretek vizsga,
- pedagógiai (munkapedagógiai) ismeretek vizsga.

a) Gyakorlati vizsga

Az elméleti vizsgára bocsátás feltétele az előzőleg sikeresen végrehajtott gyakorlati vizsga.

A gyakorlati vizsga során a mesterjelöltnek magas fokú szakmai feladatot kell elvégeznie.

A gyakorlati vizsga időtartama a műhelyi előkészítő munkával együtt: 3 óra.

Tartalma több munkaelemből felépülő komplex munkafeladat kell legyen:

1. Erősen deformált láb méretvétele, az indikációnak megfelelő méretlap kitöltése. Megfelelő méretezésű kapta kialakítása. A cipő tartóssági és gyógyászati szempontok szerinti anyagösszetételének rögzítése.

2. Lábcsonkra készített protézis munka elvégzése (méretvétel, protéziskészítés, cipőbeigazítási próba).

3. Rövidült láb emelés készítése lábminta alapján.

4. Lábágy készítése méretlap kialakítással, méretlap szerint.

5. Ortopéd kapta után az emelt cipőfelsőrész mintáinak elkészítése.

6. Külső emelés szerelése fárafoglalt cipőre.

7. Berlini kéreg szabás, felsőrészbe illesztése ragasztással, előfoglálása.

8. Bayer-rugó beszerelése cipőbe.

9. Fárafoglalt cipőre donga és/vagy gördítő szerelés, talpalás, sarkalás, mechanikai kikészítés.

A gyakorlati vizsgát megelőzően a Mestervizsga Bizottság kiválasztja a vizsgázók számának megfelelő gyakorlati vizsgakérdést (vizsgafeladatot), s egyben felkéri a vizsgáztatásra feljogosított intézményt (gyakorlati vizsgahelyet) a gyakorlati feladatok elvégzéséhez szükséges eszközök, alap- és segédanyagok biztosítására.

A vizsgáztatáshoz szükséges feltételeket (gépek, berendezések, munkaasztal), valamint anyagokat, a vizsgabizottság előírásainak megfelelően, a gyakorlati vizsgát szervező biztosítja, a szükséges kéziszerszámokat, munkaeszközöket pedig a mesterjelölt hozza magával.

A vizsgabizottság a gyakorlati vizsga megkezdése előtt ellenőrzi a helyszínt, a vizsga lefolytatásához szükséges tárgyi feltételek meglétét.

A gyakorlati vizsga munkavédelmi, biztonságtechnikai oktatással kezdődik, ahol a Vizsgabizottság elnökének fel kell hívni a vizsgázók figyelmét arra, hogy a gyakorlati feladat végzése során milyen munka- és környezetvédelmi, ergonómiai és higiénés előírásokat kell betartani.

A mestervizsga értékelése:

A vizsgabizottság a mesterjelölt gyakorlati munkáját a munkavégzés szakszerűsége, pontossága, a technikai és technológiai folyamatokra vonatkozó előírások betartása, a munkavédelmi és biztonságtechnikai szabályok, orvos-egészségügyi szempontok, általános minősítési szabályok és az esztétikai kivitel figyelembevételével minősíti.

A minősítés pontozással történik, a maximálisan adható pontszám: 100.

A gyakorlati vizsgát követően a jelöltet tájékoztatni kell az elért eredményéről.

b) Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga helye a Mestervizsga Bizottság által megválasztott helyszínen.

Időtartama, azaz a feladatlap kitöltésére adható idő: 120 perc.

Az írásbeli tartalma:

- szakmai számítás,
- méretezési feladat,
- szakmai elméleti kérdés,
- indikációs fogalom meghatározás,
- munka- és környezetvédelem,
- anyagszükséglet számítás, kalkuláció, árajánlat készítés.

Az írásbeli értékelése: megfelelt, nem felelt meg

c) Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga helye a vizsgabizottság által alkalmazott helyszínen.

Tartalma a szóbeli vizsgakérdésekből — az adott alkalomra kijelölt — kérdéscsoport által felölelt ismeretanyag.

A szóbeli vizsga kérdéscsoportjai:

- anyagismeret (áruismeret),
- szakmai (technológiai) ismeretek,
- munka- és környezetvédelmi ismeretek,
- egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos ismeretek.

A szóbeli vizsga időtartama minimum: 5—10 perc/kérdéscsoport. A válaszadáshoz szükséges felkészülés időtartama maximum: 40 perc lehet.

A jelöltnek a szóbeli vizsga során önállóan kell számot adnia elméleti felkészültségéről.

A vizsgabizottság tagjai csak akkor tehetnek fel a tétel anyagára vonatkozó kiegészítő kérdéseket, amikor a mesterjelölt feleletében elakad, rossz választ ad, vagy helytelen következtetést von le, illetve a felelete folytatásához kisebb útbaigazítás szükséges.

Amikor a jelölt befejezte feleletét, a vizsgabizottságnak joga és lehetősége van a tétel anyagán belül további kérdéseket is feltenni az objektív értékelés és minősítés érdekében.

Ha az elhangzott válaszokból megállapítható, hogy a mesterjelölt a téma anyagával tisztában van, akkor az elnök félbeszakíthatja a válaszadást.

A mestervizsga értékelése:

A mesterjelölt szóbeli vizsgáját a vizsgabizottság egyszerű szavazati többséggel minősíti.

A vizsga eredményét a vizsgabizottság „megfelelt” vagy „nem felelt meg” minősítéssel állapítja meg.

Sikertelen szóbeli vizsga esetén a szóbeli vizsgát teljes egészében meg kell ismételni.

Az eredménytelen szóbeli vizsgarészt egy éven belül lehet megismételni.

Ismételt sikertelen vizsgarész esetén a teljes mestervizsgát meg kell ismételni.

d) A vizsga egyes részei alóli felmentés lehetőségei és feltételei

A gyakorlati vizsga alól felmentés nem adható.

Az elméleti vizsga alól felmentésüket kérhetik azok a felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező jelöltek, akik — bizonyítvánnyal igazoltan — az adott szakmai elméleti tárgyból már korábban, legalább jó eredménnyel levizsgáztak.

A vállalkozási és pedagógiai ismeretek vizsgarészből az a mesterjelölt kérhet felmentést, aki valamilyen felsőfokú gazdasági, jogi, pedagógiai végzettséggel rendelkezik és ezt okirattal bizonyítani tudja, illetve 2 éven belül más szakmából sikeres mestervizsgát tett.

* * *

Ortopédiai műszerész mestervizsga követelmények

I. A mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A mestervizsgához szükséges szakképesítés(ek) adatai

A szakma (szakképesítés)	
száma (azonosító száma)	megnevezése
33 5030 01	Ortopédiai műszerész
1519	Ortopédiai műszerész

valamint az ezzel egyenértékű (jogelőd) szakmai képesítések.

2. A mestervizsgára jelentkezés feltételei

A szakmában és a közvetlen betegellátásban eltöltött gyakorlat	
szakiránya	időtartama (év)
Ortopédiai műszerész	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak legalább egybefüggően három év, szakirányú szolgáltatásban, betegellátásban eltöltött gyakorlat legyen.

A szakmában eltöltött gyakorlati időként az ortopédiai tevékenységgel összefüggő vállalkozásnál vagy gazdasági társaságnál eltöltött — tb-nyilvántartással igazolt — munkaviszony időtartama számítható be.

II. A mester munkaterülete, a szakmához kapcsolódó tevékenységekörök

1. A mester szakmai munkaterületének leírása

Az ortopédiai műszerész szakképesítéssel rendelkező mester szakmája gyakorlása során, a szakmai etikai követelmények betartása mellett,

— önállóan készít megrendelésre különféle ortéziseket és protéziseket az emberi test mozgásszervrendszere betegségeinek kezelésére, illetve valamely hiányzó testrész pótlására,

— munkája során a méretvételtől a késztermék elkészítéséig és átadásáig részt vesz a munkafolyamat egyes fázisaiban.

2. A mester tevékenységi területe és feladatköre

Az ortopédiai műszerész mester — tevékenységi körében — elvégzi a műszerész munkát igénylő gyógyászati segédeszközök gyártását és javítását.

Önállóan végzi:

- a méretvételi eljárásokat,
- a gyártásközi próbát, az ügyfélre történő feladását,
- a gyógyászati segédeszközök műszerész munkáit,
- a gyógyászati segédeszközök javítását,
- az eszközök használatával kapcsolatos tanácsadást.

Önállóan alkalmazza:

- a korszerű technikai eszközöket és eljárásokat,
- a különböző kommunikációs technikákat,
- pedagógiai vállalkozási ismereteit,
- egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos ismereteit.

Munkáját hivatásként gyakorolja:

- a szakmai, etikai normákat betartja,
- az adott situációkban alkalmazza pszichológiai ismereteit.

Részt vesz a rehabilitációs team munkájában:

- a megfelelő indikációjú gyártmány kiválasztása során,
- használja a megfelelő szakmai, illetve rendszertani kifejezéseket.

Orvosi felügyelet mellett végzi:

- az eszköz ügyfélre történő próbálását, feladását,
- felismeri és jelzi a lehetséges korrekciós eljárások technikai kivitelezéseinek lehetőségeit.

Részt vállal a szakmai utánpótlás nevelésében, végzi, illetve közreműködik a tanulók gyakorlati képzésében.

Rendszeresen részt vesz továbbképző programokban.

Az ortopédiai műszerész feladatköre:

Általános feladatok:

- méretvétel, az anatómiai szempontok alapján,
- eszköz, készülék elkészítése,

- különleges esetekben a termék megtervezése, konstruálása,
- gyártásközi próbák elvégzése, feladás,
- termékhasználatával kapcsolatos tanácsadás.

Kommunikációs tevékenység végzése:

- az ügyfél, páciens fogadása,
- szakszerű, etikus kommunikáció az ügyféllel, a hozzátartozóval és a munkatársakkal,
- a szakmai kifejezések és a rendszertani fogalmak alkalmazása,
- a kompetencia (feladatok, köteleességek) ismerete, a kompetenciahatárok betartása.

Rehabilitációs TEAM munkájában való részvétel:

- a kórismeret megismerése,
- tájékozódás a páciens állapotáról,
- segítségnyújtás a megfelelő indikációjú eszköz kiválasztásában,
- az eszköz ügyfélre történő próbálása, átadása.

III. Szakmai követelmények

1. A szakma — mesterszintű — gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatok (feladatcsoportok):

- megfelelő indikációjú gyártmány kiválasztása,
- méretvételi feladatok,
- protézisek és ortézisek készítése,
- ortézisek és protézisek vandázs munkáinak elkészítése,
- eszközök elkészítése minta alapján,
- a gyártás közbeni próbák elvégzése,
- végleges, befejezés előtti próbák elkészítése,
- eszközök feladása, illetve eladása az ügyfelek számára,
- tanácsadás a segédeszközök használatával kapcsolatban,
- szükséges javítások elvégzése,
- higiénés és környezeti feltételek biztosítása.

2. Követelmények

2.1. Szakmai gyakorlati követelmények

A mesterjelölt tudja (tudjon):

- kiválasztani az alkalmazandó eszközök, készülékek fajtáit,
- elvégezni az ortopédiai műszerész kompetenciájába tartozó feladatokat,
- a beteggel, valamint az orvosokkal szakszerűen kommunikálni,
- alkalmazni a vonatkozó műszaki rajz szabványokat,
- megválasztani a készítendő termékekhez a követelményeknek megfelelő nyers- és segédanyagokat,
- elvégezni (elvégeztetni) a legfontosabb gyártmányok technológiai lépéseit.

A mesterjelölt ismerje:

- az emberi test mozgásszervrendszerének felépítését, működését, a különböző patológiás eseteket és a konzervatív kezelések elveit,
- a gyógyászati segédeszközök gyártásához és javításához szükséges dokumentációkat,
- a vonatkozó munkavédelmi és a tűz elleni védekezési előírásokat.

Az ortopédiai műszerész mesterjelölt

tudja felismerni:

- a mozgás szervrendszerének kóros elváltozásait,
- tudja szakszerűen (el)végezni:
 - a méret- és mintavételt,
 - a lábat, illetve lábszárat támasztó, rögzítő, korrigáló tehermentesítő ortézisek készítését,
 - a térdízületi támasztó, rögzítő és tehermentesítő ortézisek gyártását,
 - az alsó végtag bénulást kezelő járógépek készítését,
 - a gerincferdülést kezelő törzsfűzők gyártását,
 - a gerinc, illetve gerincsigolyák kopásos-elváltozásos betegségei esetén készítendő különféle típusú fűzőket,
 - a lábcsonkok ellátására készítendő protéziseket,
 - lábszárcsonkok ellátására gyártandó hagyományos és korszerű protéziseket,
 - az exartikulációs csonkok ellátása esetén készítendő protéziseket,
 - a combcsonkok ellátását — hagyományos és korszerű — protézisekkel,
 - a combcsonkok ellátást Otto Bock-rendszerű protézisekkel,
 - a geriátriai protézisek készítését.

2.2. Követelmények a szakmai elmélet terén

A szakmai elmélet követelményrendszere a szakmai gyakorlati követelményekre épülően — azzal szoros összhangban — két fő ismeretkörbe rendezhető:

- ortopédiai ismeretek, amely magában foglalja a szakma rendszertani kifejezéseit, a mozgás szervrendszerét ért betegségeket és a konzervatív kezelési elveket, eszközöket, továbbá a hiányzó testrész pótlását művi berendezésekkel, valamint az általános és szakmai baleset-elhárítási tudnivalókat;
- anyagismeret, amely magában foglalja a szakma gyakorlásához szükséges anyagok tulajdonságainak ismeretét és az anyagvizsgálati eljárásokat.

Az ortopédiai műszerész mesterjelölt ismerje:

- az ortopédiai ismeretek köréből
- a szakma alapvető rendszertani kifejezéseit,
- az emberi test csontvázrendszerének általános feladatait,
- a mozgás aktív szervének, az izmoknak a tulajdonságait,
- a mozgató apparátus főbb izmainak megnevezéseit, eredési és tapadási helyeit, a létrehozott funkciókat,

- az emberi test ízületeinek alkotó elemeit, fajtáit, működését, az ízületi tengely fogalmát,
- az alapvető mozgási síkokat és mozgási irányokat,
- az emberi test teherviselő és függesztő, valamint érzékeny felületeit, a különböző méretviteli eljárásokat,
- a mozgás szervrendszerének betegségeit, a konzervatív kezelési elveket,
- a különböző testrészekre készített eszközöket, ortéziseket,
- az amputáció különböző okait, valamint a csonk élet- és kórtanát, a különböző csonkolási sémákat, a csonkok protézissel való ellátását, az amputáltak higiénés problémáit;

az anyagismeret köréből

- a fémek kristályos szerkezetét, tulajdonságait,
- az acélok különböző hőkezelési eljárásait,
- a fémek ötvöztetését, illetve a főbb ötvöző anyagokat,
- az ötvöző és hőkezelő eljárások célját és jelentőségét,
- a különféle anyagvizsgálati módszereket és eljárásokat,
- a szakmában használatos fa- és műanyagok alkalmazását.

2.3. Követelmények a vállalkozási ismeretek terén

A vállalkozási ismeretek mestervizsga-követelmény-rendszere megegyezik a 33/1997. (X. 31.) NM rendeletben megjelent, fogtechnikus szakmánál közölt követelmény-rendszerrel.

2.4. Követelmények a pedagógiai ismeretek terén

A pedagógiai ismeretek mestervizsga-követelmény-rendszere megegyezik a 33/1997. (X. 31.) NM rendeletben megjelent, fogtechnikus szakmánál közölt követelmény-rendszerrel.

2.5. Követelmények az egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos ismeretek terén:

- ismerje az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele feltételeit és lehetőségét,
- ismerje a szolgáltatások belső, külső minőségi rendszerének lényegét,
- ismerje a betegjogi képviselő intézményét,
- ismerje a rehabilitáció fajtáit, kiemelten a gyógyászati segédeszköz ellátás rendszerét,
- ismerje a gyógyászati segédeszközök minőségi követelményeit,
- ismerje az egészségügyi szolgáltatáshoz való jogot,
- ismerje a beteg-, klienstájékoztathoz való jogot,
- ismerje az egészségügyi dokumentáció megismerésének jogát,
- ismerje az orvosi titoktartáshoz való jogot,
- ismerje a beteg panaszainak egészségügyi szolgáltatónál történő kivizsgálásának lehetőségét.

IV. A szakmai minősítés és vizsgáztatás rendje

A mestervizsgát az Országos Mestervizsga Szabályzat, valamint a Magyar Kézműves Kamara Mestervizsga Szabályzatában foglaltak szerint kell előkészíteni és megszervezni.

A mestervizsga célja annak megállapítása, hogy a mesterjelölt:

- elsajátította-e a tevékenység gyakorlásához mester szinten szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, vállalkozási, pedagógiai, egészségügyi szolgáltatási ismereteket,
- képes-e munkáját magas színvonalon, önállóan végezni,
- rendelkezik-e a mesterszint és szakmai követelmények által támasztott tudáselemekkel, gyakorlati készségekkel.

A mesterjelöltnek a Mestervizsga Bizottság előtt kell számot adnia gyakorlati tudásáról és elméleti felkészültségéről.

A mestervizsga részei és sorrendje:

- szakmai gyakorlati vizsga,
- szakmai elméleti vizsga (írásbeli, szóbeli),
- vállalkozási ismeretek (közgazdasági, jogi, munkügyi stb. ismeretek) vizsga,
- pedagógiai (munkapedagógiai) ismeretek vizsga.

a) Gyakorlati vizsga

Az elméleti vizsgára bocsátás feltétele az előzőleg sikeresen végrehajtott gyakorlati vizsga.

A gyakorlati vizsga során a mesterjelöltnek magas fokú szakmai feladatot kell elvégeznie.

A gyakorlati vizsga időtartama a műhelyi előkészítő munkával együtt: 4 óra.

A gyakorlati vizsga helye: a mestervizsga szervezők által kijelölt helyszín.

Tartalma: több munkaelemből felépülő komplex munkafeladat lehet:

1. Lábcsonkolás ellátása (Pirogoff, Boyd, Syme) protézis típusokkal.
2. Lábszárcsonkolás ellátása (Kozmetikus lábszár protézissel L—221).
3. Lábszárprotézis készítése (PTB, KBM, PTS típusok szerint).
4. Combcsontcsonkolás ellátása (fatokos protézis).
5. Combcsontcsonkolás ellátása (öregkori combprotézis elkészítése).
6. Combprotézis elkészítése (moduláris rendszerű csőváz protézis elkészítése).
7. Csípőprotézis ellátása (exartikulációs csővázprotézis elkészítése).
8. Kozmetikus alkar protézis elkészítése.
9. Vállhúzó rendszerű felső végtagprotézis elkészítése.
10. Felső végtag ízületi támasztó és rögzítő készülék elkészítése.

11. Egyedi lúdtalpbetét elkészítése (fémszerkezetű, domborított kivitelben).

12. A láb és lábszár támasztása, tehermentesítésre szolgáló ortézis elkészítése.

13. Alsó végtag bénulására javasolt végtag kezelő ortézis elkészítése (J 36).

— Kontúrrajz alapján készítendő ortézis.

— Pozitív gipszminta alapján készítendő ortézis.

14. A térdízület és a csípőízület gyulladására javasolt rögzítő, támasztó és tehermentesítő ortézis elkészítése.

15. Törzskezelő készülék elkészítése.

— Gerincegyenesítő keretfűző elkészítése.

— A hát és ágyéki gerincszakasz betegségeire javasolt fűző elkészítése.

— Scolyosis, mint deformitások megbetegedés ellátása korszerű műanyag korrekciós fűzővel.

— Elongációs vagy állásmegtartó fűző elkészítése.

16. Egyéb egyedi, különleges eszköz elkészítése.

A vizsgabizottság által elfogadott gyakorlati feladatok köréből kijelölt témákból a jelölt a helyszínen végzi el a szükséges műveleteket, s készíti el a vizsgadarabokat.

A jelölt készíthet mesterremeket, a vizsgabizottsághoz benyújtott kérvénye alapján, és a gyakorlati vizsgafeladatának végzése, elkészítése során felhasználhatja a magával hozott eszközöket, félkész munkadarabokat is.

A vizsgáztatáshoz szükséges berendezésekről, eszközökről a mestervizsgát szervező gondoskodik.

A gyakorlati vizsgát megelőzően a Mestervizsga Bizottság kiválasztja a vizsgázók számának megfelelő gyakorlati vizsgakérdést (vizsgafeladatot), s egyben felkéri a vizsgáztatásra feljogosított intézményt (gyakorlati vizsgahelyet) a gyakorlati feladatok elvégzéséhez szükséges eszközök, alap- és segédanyagok biztosítására.

A vizsgabizottság a gyakorlati vizsga megkezdése előtt ellenőrzi a helyszínt, a vizsga lefolytatásához szükséges tárgyi feltételek meglétét.

A gyakorlati vizsga munkavédelmi, biztonságtechnikai oktatással kezdődik, ahol a vizsgabizottság elnökének fel kell hívni a vizsgázók figyelmét arra, hogy a gyakorlati feladat végzése során milyen munka- és környezetvédelmi, ergonómiai és higiénés előírásokat kell betartani.

A mestervizsga értékelése:

A mesterjelölt gyakorlati munkáját a vizsgabizottság a munkavégzés szakszerűsége, pontossága, a technikai és technológiai folyamatokra vonatkozó előírások betartása, a munkavédelmi és biztonságtechnikai szabályok alkalmazása, valamint a gyakorlati feladat „termékének” minősége alapján bírálja el.

A minősítés pontozással történik, a maximálisan adható pontszám: 100.

Sikertelen gyakorlati vizsgát hat hónap elteltével lehet megismételni.

A vizsgát követően a jelöltet tájékoztatni kell az elért eredményéről.

b) Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga helye a Mestervizsga Bizottság által megválasztott helyszínen.

Az írásbeli tartalma:

— anyagismeret, áruismeret stb.,

— technológiai, gyártásismeret,

— géptani, szakrajzi stb. ismeretek,

— munka- és környezetvédelem,

— anyagszükséglet-számítás, kalkuláció, árajánlat-készítés;

Időtartama: 2 óra.

Feladatai: A Mestervizsga Bizottság által meghatározott anyagszükséglet-számítás, továbbá egy konkrét típus (ortézis vagy protézis, illetve valamely alkatrészük) áralkulációjának elkészítése.

Tartalmi részei:

— ortopédiai ismeretek

Példa: Írja le (ismertesse) a medenceöv és az alsó végtagok csontszerkezetét, az ortopédiai vonatkozású csonttritkulásokat.

Jelölje meg a tájékozási pontokat, valamint a teherviselő és érzékeny testfelszíneket, alakulatokat;

— anyagismeret

Példa: Ismertesse (írja le) az ötvözés fogalmát és jelentőségét, valamint a jellemző ötvözeteket. Rajzoljon le egy ötvözetre jellemző lehülési diagramot és állapotábrát (szám adatok nélkül).

Értékelése: megfelelt, nem felelt meg

c) Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga helye a Mestervizsga Bizottság által alkalmasnak ítélt helyszínen.

Tartalma: A szóbeli vizsgakérdésekből — az adott alkalomra kijelölt — kérdéscsoport által felölelt ismeretanyag.

Időtartama: A felkészülési idő kb. 20 perc, majd folyamatosan történik a vizsgáztatás, amelynek időtartama — vizsgázóként — kb. 15 perc.

A szóbeli vizsga kérdéscsoportjai:

— anyagismeret (áruismeret),

— szakmai (technológiai) ismeretek,

— munka- és környezetvédelmi ismeretek.

A jelöltnek a szóbeli vizsga során önállóan kell számot adnia elméleti felkészültségéről.

A vizsgabizottság tagjai csak akkor tehetnek fel a tétel anyagára vonatkozó kiegészítő kérdéseket, amikor a mesterjelölt feleletében elakad, rossz választ ad, vagy helytelen következtetést von le, illetve a felelete folytatásához kisebb útbaigazítás szükséges.

Amikor a jelölt befejezte feleletét, a vizsgabizottságnak joga és lehetősége van a tétel anyagán belül további kérdéseket is feltenni az objektív értékelés és minősítés érdekében.

Ha az elhangzott válaszokból megállapítható, hogy a mesterjelölt a téma anyagával tisztában van, akkor az elnök félbeszakíthatja a válaszadást.

A mestervizsga értékelése:

A mesterjelölt szóbeli vizsgáját a vizsgabizottság egyszerű szavazati többséggel minősíti.

A vizsga eredményét a vizsgabizottság „megfelelt” vagy „nem felelt meg” minősítéssel állapítja meg.

Sikertelen szóbeli vizsga esetén a szóbeli vizsgát teljes egészében meg kell ismételni.

Az eredménytelen szóbeli vizsgarészt egy éven belül lehet megismételni.

Ismételt sikertelen vizsgarész esetén a teljes mestervizsgát meg kell ismételni.

d) A vizsga egyes részei alóli felmentés lehetőségei és feltételei

A teljes gyakorlati vizsga letétele alól felmentés nem adható.

Az elméleti vizsga alól felmentésüket kérhetik azok a felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező jelöltek, akik — bizonyítvánnyal igazoltan — az adott szakmai elméleti tárgyból már korábban, legalább jó eredménnyel levizsgáztak.

A vállalkozási és pedagógiai ismeretek vizsgarészből az a mesterjelölt kérhet felmentést, aki valamilyen felsőfokú gazdasági, jogi, pedagógiai végzettséggel rendelkezik, és ezt okirattal bizonyítani tudja, illetve ha 2 éven belül más szakmából sikeres mestervizsgát tett.

Az oktatási miniszter 1/1998. (VII. 24.) OM rendelete

**a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló
11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról**

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának b) pontjában, továbbá a közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) 94. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló — többször módosított — 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 54. §-sal egészül ki:

„54. § (1) E rendelet 7. számú melléklete határozza meg azokat a kötelező (minimális) eszközöket és felszerelése-

ket, amelyekkel — fenntartótól függetlenül — a nevelési-oktatási intézményeknek rendelkezniük kell.

(2) A kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak, az iskolai (kollégiumi) könyvtárra vonatkozó előírások alkalmazása — fenntartótól függetlenül — kötelező, ha a nem önkormányzati fenntartású nevelési-oktatási intézmény részére a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt a rendelet hatálybalépése után adják ki, illetve ha az állami, az önkormányzati fenntartású nevelési-oktatási intézmény a rendelet hatálybalépése után kezdi meg a tevékenységét.

(3) A kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben meghatározott eszközöket és felszereléseket az alapító okiratban meghatározott tevékenységhez kell biztosítani. Nem önkormányzati nevelési-oktatási intézmény esetén a kötelező eszközök és felszerelések meglétének vizsgálatához, a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározottakat is figyelembe kell venni.

(4) Ha az óvoda, kollégium fokozatosan kezdi meg tevékenységét, az eszközöket és felszereléseket a ténylegesen ellátott feladatokhoz kell fokozatosan megteremteni. Ha az iskola nem valamennyi évfolyamon kezdi meg tevékenységét, az eszközöket és felszereléseket felmenő rendszerben lehet beszerezni oly módon, hogy — a nevelő- és oktatómunka megkezdésekor, ezt követően felmenő rendszerben — az adott évfolyam mellett legalább a következő évfolyam indításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésre álljanak. Új iskola, kollégium indítása esetén az induló könyvtári állomány száma nem lehet kevesebb az előírt állomány ötven százalékánál. A teljes könyvtári dokumentumállományt három év alatt kell elérni.

(5) Ha a nevelési-oktatási intézmény 1998. szeptember 1-je előtt kezdte meg a működését, a jegyzékben foglaltak alkalmazása 2003. szeptember 1-jétől kötelező.

(6) Az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítésre történő felkészítés szakmai tantárgyai oktatásához szükséges feltételeket a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.”

2. §

Az R. az e rendelet *mellékletével* kiadott „Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről” című 7. számú melléklettel egészül ki.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 10. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez

„7. számú melléklet a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez

JEGYZÉK
a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Ó V O D A

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	
tornaszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	fogyatékos gyermekeket nevelő óvodában minden esetben helyben kell kialakítani
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	fogyatékos gyermeket nevelő óvodában
játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	közterületen, iskolában is kialakítható, ha biztosítható a kizárólagos használat az óvoda részére
óvodavezetői iroda	óvodánként 1	óvoda székhelyén; a három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában a helyettesi, gazdasági vezetői irodával, a nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség mérete ezt lehetővé teszi
óvodavezető-helyettesi iroda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a közoktatásról szóló törvény szerint a helyettes megbízása kötelező; a három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában az óvodavezetői, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt megengedi
gazdasági vezetői iroda	óvodánként 1	önálló gazdálkodás esetén; a három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában az óvodavezetői (helyettesi), a nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
nevelőtestületi szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában a vezetői (helyettesi), gazdasági vezetői irodával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
orvosi szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a székhelyen, telephelyen négy vagy ennél több gyermekcsoporttal alapított óvodában; az elkülönítő helyiséggel közösen is kialakítható

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi
gyermekmosdó, WC	gyermekcsoportonként 1	másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi
Kiszolgáló helyiségek		
felöltöző	épületenként 1	a három és ennél kevesebb gyermekcsoporttal alapított óvodában a felnőttek munkavégzésére szolgáló más helyiséggel közösen is kialakítható
elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
főzőkonyha	óvodánként 1	ha helyben főznek
melegítőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	óvodánként (székhelyen és székhelyen)	
felnőtt mosdó	épületenként 1	
felnőtt WC	épületenként 1	
mosléktároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
szárazáru raktár	óvodánként	ha helyben főznek
földesáru raktár	óvodánként	ha helyben főznek
egyéb raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen 1)	
éléskamra	óvodánként 1	ha helyben főznek
szertár	épületenként 1	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

1. Csoportszoba

óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács)
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
játéktartó szekrény vagy polc	csoportszobánként 2, fogyatékos gyermek esetén további 1	
fektető tároló	valamennyi gyermekágy tárolásához szükséges mennyiség	
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
hőmérő	gyermekcsoportonként 1	
óvodapedagógusi asztal	gyermekcsoportonként 1	
felnőtt szék	gyermekcsoportonként 2	
eszköz-előkészítő asztal	gyermekcsoportonként 1	
textiltároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	ha elhelyezésére a csoportszobán kívül nincs más lehetőség
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	

2. Tornaszoba

tornapad	2	
tornaszőnyeg	1	
bordásfal	2	
óvodai többfunkciós mászó készlet	1	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	ha az óvoda fogyatékos gyermeket nevel; a nevelési programban foglaltak szerint

3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba

a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel		nevelési programban foglaltak szerint
tükör	1	
asztal	1	
szék	2	egy gyermek, egy felnőtt
szőnyeg	1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

4. Játszóudvar

kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
babaház	gyermekcsoportonként 1	
udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	
takaróháló	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. rész szerint	

5. Óvodavezetői iroda

íróasztal és szék	1-1
tárgyalóasztal	1
szék	2
telefon	1
könyvszekrény	1
iratszekrény	1

6. Óvodavezető-helyettesi, gazdasági vezetői iroda
(több iroda esetén a felszerelések szükség szerint helyezhetők el)

asztal	felnett létszám figyelembevételével	
szék	felnett létszám figyelembevételével	
iratszekrény	2	
lemezszekrény	1	
írógépasztal és szék	1-1	
számítógépasztal és szék	1-1	
írógép	1	
telefon	1	közös vonallal is működtethető
fax	1	
számítógép, nyomtató	1	az írógép és tartozékai kiválthatók

7. Nevelőtestületi szoba

fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1
szék	pedagóguslétszám szerint 1

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
könyvtári dokumentum	500	pedagógiai szakirodalom, folyóirat, jogszabálygyűjtemény, mesekönyvek stb. az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
könyvszekrény	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentumnak
tükör	1	
mosdókagyló	1	

8. Orvosi szoba berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint

9. Gyermeköltöző

öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	

10. Gyermekmosdó, WC

törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
falitükör	mosdókagylónként 1	
hőmérő	helyiségenként 1	
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

egyéni tisztálkodó szerek	felölt és gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
fésűtartó	csoportonként 1	
törülköző	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3	
abrosz	asztalonként 3	
takaró	gyermeklétszám szerint 1	
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	

IV. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

szennyos ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
vasaló	épületenként 1	
vasalóállvány	épületenként 1	
szárítóállvány	épületenként 1	
takarítóeszközök	épületenként 1	
kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna
hűtőgép	épületenként 1, amennyiben helyben főznek 2	
porszívó	épületenként 1	

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)

különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda nevelési programja szerint
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda nevelési programja szerint; képes- könyvekből, képes mesekönyvekből gyer- mekcsoportonként legalább 15 féle 3-3 pél- dányban
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda nevelési programja szerint
ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda nevelési programja szerint
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda nevelési programja szerint

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda nevelési programja szerint
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
videó (lejátszó)	óvodánként 1	
televízió	óvodánként 1	
magnetofon	három csoportonként 1	
diavetítő	épületenként 1	
vetítővászon	épületenként 1	
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda nevelési programja szerint
hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda nevelési programja szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	fogyatékos gyermeket nevelő óvodában; a nevelési programban foglaltak szerint

VI. FOGYATÉKOS GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

1. Beszédfogyatékosok

tükör 120× 180 cm	csoportonként 1
logopédiai alapkészlet	csoportonként 1

2. Hallási fogyatékosok

dallamíró	csoportonként 1	
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a fogyatékos gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik közoktatási intézménnyel történő együttműködés keretében
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a fogyatékos gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik közoktatási intézménnyel történő együttműködés keretében

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a fogyatékos gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik közoktatási intézménnyel történő együttműködés keretében
szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	

3. Látási fogyatékosok

olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára
hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik
mentőláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
gyógyszerszekrény (zárható)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
munkaruha	a Munka Törvénykönyve, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1993. évi XXXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai kollektív szerződés szerint	
védőruha	a munkavédelemről szóló 1993. évi CXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai munkavédelmi szabályzat szerint	
tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

1. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új óvoda létesítésénél azt kell figyelembe venni.

2. A kiszolgáló helyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító — a mellékletben fel nem sorolt további — eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

3. Az óvodába — ha van szabvány — csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. Az óvodapedagógus — az óvoda szervezeti és működési szabályzatában,

házi rendjében meghatározott — védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

4. Ahol a melléklet az óvoda nevelési programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, fogyatékos gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített vagy a közoktatási törvény 23. §-ának alapján jóváhagyott óvodai nevelési programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó nevelési program) kell érteni.

5. A gyermekek részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek testméretéhez.

6. Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó nevelési program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően ha-

tározhatja meg a nevelőmunka eszköz és felszerelési feltételeit.

7. Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

8. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

9. A gyermekek részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha — rendeltetésétől függően — alapterülete lehetővé teszi legalább egy óvodai csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltöztetését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

10. Ha az óvoda többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök, az óvoda feladatainak ellátásához igénybe vehetők. A gyermekek csoportszobái és udvari foglalkoztatása — a testnevelés kivételével — az e célra kialakított és kizárólag az óvoda által használt helyiségben, udvaron történhet.

11. A játszóudvar akkor megfelelő, ha alapterülete lehetővé teszi valamennyi gyermekcsoport tagjainak egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények

közötti foglalkoztatását. Elfogadható a játszóudvar kialakítása az óvoda közelében, az óvodán kívül, például közterületen, amennyiben garantált, hogy azt csak az óvodába felvett gyermekek veszik igénybe.

12. Ha az óvoda fogyatékos gyermekek nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet, — a fogyatékoság típusától függően — a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

13. Ha az óvoda nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók óvodai nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

14. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „óvodánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az óvodát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van; a helyiség kialakítása, a berendezés elhelyezése a feladat tényleges ellátásának megfelelően történik. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést alkalmazza, azon érteni kell az óvoda székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található. A „gyermekcsoportonként” megjelölésen a kialakított óvodai gyermekcsoportokat kell érteni.

I S K O L A

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen), figyelembe véve az iskola munkarendjét, osztályonként 1	figyelembe lehet venni a szaktantermeket is
szaktanterem	a II/2. pontban foglaltak szerint, iskolánként 1-1	ha az iskolát két vagy annál több évfolyammal alapították
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha a tanulót a többi tanulótól külön oktatják négy osztályonként 1	fogyatékos tanulót nevelő és oktató iskolában

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
tornaterem	iskolánként 1	általános iskolában, ha legalább nyolc évfolyammal alapították; gimnáziumban, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában és szakmunkásképző iskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van; kizárólag szakképző évfolyammal működő iskola esetén abban az esetben, ha az iskolát legalább százhusz tanuló befogadására létesítették; kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
tornaszoba	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, harminc mozgáskorlátozott tanulónként 1	általános iskolában, szakközépiskolában, szakiskolában és szakmunkásképző iskolában, ha a tornaterem nem kötelező, vagy a tornaterem a székhelyen van és annak igénybevételeire nincs lehetőség; mozgáskorlátozott tanuló esetén minden esetben helyben
sportudvar	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	helyettesíthető a célra alkalmas szabad területtel, szabadtéri létesítménnyel; kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
igazgatói iroda	iskolánként 1	az iskola székhelyén; a három és ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában a helyettesi, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával, ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
nevelőtestületi szoba	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói (helyettesi), gazdasági vezetői irodával vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
helyettesi iroda	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a helyettes alkalmazása kötelező; a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
gazdasági vezetői iroda	önálló gazdálkodás esetén iskolánként 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói (helyettesi) irodával, nevelőtestületi szobával vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
ügyviteli helyiség	iskolánként 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói (helyettesi), gazdasági vezetői irodával, a nevelőtestületi irodával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
könyvtár	iskolánként 1	a legalább nyolc évfolyammal alapított általános iskolában, gimnáziumban, továbbá a szakközépiskolában, szakiskolában, szakmunkásképző iskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van, kivéve, ha a feladatot nyilvános könyvtár látja el
könyvtárszoba	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha nem előírás az iskolai könyvtár vagy a székhelyen telephelyen nem működik könyvtár; amennyiben nem működik a székhelyen, telephelyen legalább négy osztály, a könyvtárszoba tanteremben is kialakítható
orvosi szoba	iskolánként 1	
Kiszolgáló helyiségek		
sportszertár	iskolánként 1	
aula (előtér, közösségi tér)	iskolánként 1	általános iskolában, ha legalább nyolc évfolyammal alapították; gimnáziumban, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában és szakmunkásképző iskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van; ki zárólag szakképző évfolyammal működő iskola esetén abban az esetben, ha az iskolát legalább százhusz tanuló befogadására létesítették; porta, várakozóhelyiség, büfé és ruhatar funkcióját is betöltheti
porta	iskolánként 1	nyolc évfolyammal alapított általános iskolában, gimnáziumban, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában, szakmunkásképző iskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van
ebédlő	iskolánként 1	kivéve, ha az étkeztetést iskolán kívül oldják meg
főzőkonyha	iskolánként 1	ha helyben főznek
melegítőkonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
öltöző	iskolánként és nemenként 1	
hideg-meleg vizes zuhanyozó	iskolánként és nemenként 1	
személyzeti WC	épületenként, nemenként 1	
tanulói WC	épületenként, szintenként, nemenként 1	
mosléktároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
éléskamra	iskolánként 1	ha helyben főznek

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
szárazáru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen 1)	ha helyben főznek
földesáru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen 1)	ha helyben főznek
egyéb raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen 1)	
szertár	épületenként 1	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

1. Tanterem

tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak, középsúlyos értelmi fogyatékosok és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál — szükség szerint — egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
tábla	tantermenként 1	
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	
szeméttároló	helyiségenként 1	
sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben

2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)

a) számítástechnikai terem

tábla + flipchart	1	
számítógépasztal	kettő tanulónként 1	
számítógépek és tartozékai	kettő tanulónként 1 felszerelés	
nyomtató	1	
programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
lemeztaroló doboz	2	

b) idegen nyelvi, nemzetiségi, etnikai szaktanterem

nyelvi labor berendezés	tíz-tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható
magnetofon	1	
írásvetítő	1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

c) természettudományi szaktanterem

vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	három tanulónként 1	
elszívóberendezés	tantermenként 1	
vegyszerálló mosogató	két asztalonként 1	
fali mosogató	tantermenként 1	
poroltó	tantermenként 1	
mentőláda	tantermenként 1	
eszköz- és vegszerszekerény	2	
méregszekerény (zárható)	1	
eszközszállító tolokocsi	tantermenként 1	
törpefeszültségű csatlakozások	tanulóasztalonként 1	

elhelyezése a szertárban

d) művészeti nevelés szaktanterem

rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	
tárgyasztal (állítható)	tantermenként 2	
mobil-lámpa (reflektor)	2	
vízcsap (falikút)	2	
pianínó	iskolánként 1	
ötvonalas tábla	tantermenként 1	
CD vagy lemezjátszó, magnetofon	tantermenként 1	
tárolópolcok	tantermenként 1	

e) technikai szaktanterem

(életvitel és gyakorlati ismeretek céljait is szolgálhatja)

tanulói munkaasztal	tizenöt tanuló részére	
állítható magasságú támla nélküli szék	tizenöt tanuló részére	

f) gyakorló tanterem

iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1

gimnáziumban a munkába állást előkészítő oktatáshoz; szakközépiskolában a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; szakiskolában munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek átadásához; e feladat megoldható a számítástechnikai, illetve technika szaktanteremben is

3. Logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba
(berendezése az óvodában meghatározottak szerint)

4. Tornaszoba

kislabda	5	
labda	5	
tornaszőnyeg	2	
tornapad	2	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
zsámoly	2	
bordásfal	2	
mászókötél	2	
gumikötél	5	
ugrókötél	5	
medicinlabda	5	
stopper	1	
kiegészítő tornakészlet	1	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések		fogyatékos tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint

5. Tornaterem
(mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)

kosárlabda palánk	2
gyűrű	1
mászórúd	2

6. Sportudvar

szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható
magasugró állvány, lécs	1	
távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal
futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	fogyatékos tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint

7. Igazgatói iroda

íróasztal	1
szék	1
tárgyalóasztal	1
szék	2
iratszekrény	1
fax	1
telefon	1

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

8. Nevelőtestületi szoba

fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1	
szék	pedagóguslétszám szerint 1	
napló és folyóíratartó	1	
könyvszekrény	2	
ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
mosdókagyló	1	
tükör	1	

9. Ügyviteli helyiség (igazgatóh., gazdasági vezetői iroda)
(több helyiség esetén az eszközök a feladatmegosztás szerint eloszthatók)

asztal	felnett létszám figyelembevételével	
szék	felnett létszám figyelembevételével	
iratszekrény	1	
lemezszekrény	1	
írógép	1	
írógépasztal és szék	1-1	számítógéppel kiváltható
fénymásoló	1	
számítógépasztal és szék	1	
számítógép nyomtatóval		
telefon		közös vonallal is működtethető

10. Könyvtár

tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgáskor- látozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egysze- mélyes asztalok; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
egyedi világítás	olvasóhelyenként 1	
könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással
szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
tárolók, polcok, szabadpolcok	2	
létra (polcokhoz)	1	
telefon	1	közös vonallal is működtethető
fénymásoló	1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
számítógép, nyomtató	1-1	
video (lejátszó, felvevő) televízióval	1	
CD vagy lemezjátszó	1	
írásvetítő	1	

11. Könyvtárszoba

asztal	3	legalább hat tanuló egyidejű foglalkoztatásának feltételeiről, illetve az iskolai könyvek, tankönyvek, segédkönyvek elhelyezéséről gondoskodni kell
szék	6	
könyvtári dokumentum (tanári, tanulói felkészüléshez)	öttség	
könyvespolc vagy szekrény	öttség könyvtári dokumentum elhelyezésére	
egyedi világítás	olvasóhelyenként 1	

III. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

Tanesszközök

tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tanesszközök	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	fogyatékos tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
magnetofon	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1, ha legalább négy osztály működik, további 1, beszéd fogyatékos tanulót nevelő iskolában — mikrofonnal — osztályonként 1	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető
CD vagy lemezjátszó	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető
video (lejátszó) televízióval	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető

IV. FOGYATÉKOS GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK TOVÁBBI ESZKÖZEI

Látási fogyatékosok

olvasótelevízió	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátó tanulót oktató iskolában
nagyítók	tanulói létszám szerint	alig- és gyengénlátó tanulót oktató iskolában, az érintett tanulónak

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
kézikamerás olvasókészülék	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátó tanulót oktató iskolában
speciális könyvtartó eszköz	tanulói létszám szerint 1	alig- és gyengénlátót oktató iskolában
számítógép színes, nagyító programmal	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátót oktató iskolában
világító színű, erősen kontrasztos, illetve nagyított méretű demonstrációs ábragyűjtemény	osztályonként 1	alig- és gyengénlátót oktató iskolában
pontírógép	tanulói létszám szerint 1	vakot, aliglátó tanulót oktató iskolában
pontozó	tanulói létszám szerint 1	
Braille-tábla	tanulói létszám szerint 1	
számítógép beszélő szintetizátorral vagy Braille-kijelzővel	tíz tanulónként 1	
Braille-nyomtató	iskolánként 1	
optacon	iskolánként 1	
scanner	iskolánként 1	
speciális rajzeszköz készlet	tanulónként 1	
abakusz	tanulónként 1	
Hallási fogyatékosok		
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	tanulói létszám szerint 1	
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	iskolánként 1	
zöld alapon sárga, széles vonalközű tábla	tantermenként 1	alig- és gyengénlátó tanulót oktató iskolában
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	iskolánként 1	
a nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas elektronikus eszközök	iskolánként 1	
a nyelvi fejlődésükben akadályozottak kommunikációját segítő nyelv szemléltetésére alkalmas audiovizuális és/vagy elektronikus eszköz	iskolánként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

Testi fogyatékosok, mozgáskorlátozottak

fogyatékosághoz igazodó egyénre szabott eszközök tanulói létszám szerint, tantárgyan- pedagógiai programban foglaltak szerint ként szükség szerint

állítható magasságú tábla tantermenként 1 mozgásfogyatékos tanulót oktató iskolában

V. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

Az óvodáknál ismertetettek szerint.

1. A taneszközkészlet meghatározásához a „Funkcionális taneszközjegyzék” nyújt segítséget (Műv. Közlöny 1998. 2/II. szám). Taneszköze van szükség minden olyan tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valósítható meg.

2. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új iskola létesítésnél azt kell figyelembe venni.

3. A kiszolgáló helyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító — a mellékletben fel nem sorolt további — eszközökről (pl. lábtörölő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

4. Az iskolába — ha van szabvány — csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus — az iskola szervezeti és működési szabályzatában, házirendjében meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével — viheti be az iskolai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

5. Ha a helyiséget létszám figyelembevételével kell kialakítani, illetve az eszközöket, felszereléseket a létszám figyelembevételével kell beszerezni, a helyiségből, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő tanuló, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

6. Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nemzeti alaptanterv, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, fogyatékos tanuló oktatás esetén a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás

irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített vagy a közoktatási törvény 23. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

7. Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelő- és oktatómunka eszköz és felszerelési feltételeit.

8. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

9. A tanulók részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha — rendeltetésétől függően — alapterülete lehetővé teszi egy iskolai osztály, osztálybontás esetén a meghatározott csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltöztetését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

10. Ha az iskola többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a felnőttek munkaeszközei, továbbá a közoktatási célú helyiségek, a felszerelési eszközök, a különböző iskolák feladatainak az ellátásához igénybe vehetők. A nem közoktatási célú helyiségek abban az esetben vehetők igénybe, ha e mellékletben meghatározottaknak megfelelnek.

11. Ha az iskola fogyatékos gyermekek nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet — a fogyatékoság típusától függően — a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

12. Ha az iskola nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók iskolai nevelésében, oktatásában vesz részt, az eszközök és

felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

13. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „iskolánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az iskolát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van; a helyiség kialakítása, a berendezések elhelyezése a feladat ellátásától függően helyi döntés alapján történik. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést al-

kalmazza, azon érteni kell az iskola székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található. Az „osztály” fogalmán a ténylegesen kialakított, a tanórai foglalkozáson együtt résztvevők csoportját, az iskolai osztályközösséget kell érteni.

K O L L É G I U M (diákotthon)

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

tanulószoza (felkészülő szoba)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1, illetve, ha a hálósobák ilyen célra nem alakíthatók ki a tanulói létszám figyelembevételével	
szakköri, diákköri szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a tanulók 15%-ának egyidejű befogadásához; tanulószobában is kialakítható
számítástechnikai terem	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	tanulószobában is kialakítható
testedző szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	
könyvtár	kollégiumonként 1	a legalább kétszáz tanuló befogadására létesített kollégiumban, kivéve, ha a feladatot nyilvános könyvtár látja el
könyvtárszoza	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	ahol a könyvtár nem kötelező, továbbá, ha a székhelyen, telephelyen nem működik a könyvtár
hálószoza, hálóterem	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) négy—hét tanulóként 1	megfelelő méret és felszerelés esetén benne a tanulószoza is kialakítható
stúdió	kollégiumonként 1	tanulószobában is kialakítható
sportudvar	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	helyettesíthető a célra alkalmas szabad területtel, szabadtéri létesítménnyel, kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
igazgatói iroda	székhelyen 1	önálló kollégium esetén; legfeljebb száz tanuló befogadására létesített kollégiumban a helyettesi, gazdasági vezetői irodával, ügyviteli helyiséggel, nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
kollégiumvezetői iroda	kollégiumonként 1	nem önálló kollégium esetén; a legfeljebb száz tanuló befogadására létesített kollégiumban a gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával, ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
nevelőtestületi szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a legfeljebb száz tanuló befogadására létesített kollégiumban a kollégium igazgatói, vezetői (helyettesi), gazdasági vezetői, ügyviteli helyiséggel irodával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
gazdasági vezetői iroda	önálló gazdálkodás esetén kollégiumonként 1	a legfeljebb száz tanuló befogadására létesített kollégiumban a kollégium igazgatói, vezetői (helyettesi), gazdasági vezetői irodával, az ügyviteli helyiséggel, nevelőtestületi szobával, a nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
ügyviteli helyiség	kollégiumonként 1	a legfeljebb száz tanuló befogadására létesített kollégiumban a kollégium igazgatói, vezetői (helyettesi), gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával közös munkaszoba is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
rendezvényterem	kollégiumonként 1	a legalább száz tanuló befogadására létesített önálló kollégiumban, aulában és étkezdében is kialakítható
orvosi szoba	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
Kiszolgáló helyiségek		
társalgó (látogatófogadó)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) szintenként 1	rendezvényteremként is használható, ha a helyiség alkalmas a kollégium valamennyi tanulójának egyidejű befogadására
ügyeletes nevelői szoba	épületenként 1	
éjszakai gyermekfelügyelő szobája	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) a tanulók elhelyezése szerinti szintenként 1	fogyatékos tanuló kollégiumi nevelése esetén
porta	székhelyen és telephelyen 1	folyosón, előtérben is kialakítható
nővérszoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) a tanulók elhelyezése szerinti szintenként 1	fogyatékos tanuló kollégiumi nevelése esetén
betegszoba (elkülönítő)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
vendégszoba	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
ebédlő	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
főzőkonyha	kollégiumonként 1	ha helyben főznek
melegítőkonyha	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
teakonyha	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a tanulók 15%-ának egyidejű befogadására
tanulói vizesblokk, fürdőszoba	épületenként, nemenként és szintenként 1	
személyzeti WC	épületenként, nemenként 1	
tanulói WC	épületenként, szintenként, nemenként 1	
mosléktároló	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	
szárazáru raktár	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
földesáru raktár	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
karbantartó műhely	kollégiumonként 1	
tisztítószer, takarító eszközök és -gépek tárolója	székhelyen és telephelyen 1	
ágyneműraktár	kollégiumonként 1	
mosókonyha (tanulói)	székhelyen és telephelyen 1	
szárítóhelyiség (tanulói)	székhelyen és telephelyen 1	
vasaló- és fehérnemű-javító helyiség (tanulói)	székhelyen és telephelyen 1	
szeméttároló	székhelyen és telephelyen 1	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

1. Tanulószoba (felkészülő szoba)

tanulói asztal	tanulói létszám figyelembevételével 1	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozott, közép súlyos értelmi fogyatékos és gyengénlátó esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál — szükség szerint — egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
----------------	--	---

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
tanulói szék	tanulói létszám figyelembevételével 1	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozott, középsúlyos értelmi fogyatékos és gyengénlátó esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál — szükség szerint — egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
tanári asztal	1	
tanári szék	1	
nyitott és zárt könyvesszekrény	tanulósobánként 2	
kézikamerás olvasókészülék	kollégiumonként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén
számítógép színes, nagyító programmal	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén
számítógép asztal, szék	számítógépenként 1	

2. Szakköri, diákköri szoba (szakköri foglalkozásoknak megfelelő felszerelések, a pedagógiai programban meghatározott tevékenységhez, továbbá a tanulói létszámhoz igazodó számú asztalok és székek)

3. Számítástechnikai terem

számítógép	húsz tanulónként 1
nyomtató	1
számítógépasztal, szék	számítógépenként 1
programok	szükség szerint
zárható szekrény	1
tábla + flipchart	1

4. Testedző szoba (felszerelése az iskolai tornaszoba szerint)

5. Könyvtár (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)

6. Könyvtárszoba (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)

7. Hálószoza, hálóterem

ágy	tanulói létszám szerint 1	mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély
szekrény	tanulói létszám figyelembevételével 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
éjjeli szekrény	tanulói létszám szerint 1	
polc	tanulói létszám szerint 1	
tükör	szobánként 1	
cipőtároló	szobánként 1	
szék	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatokat is ellát, egyébként szobánként egy
asztal	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatot is ellát, egyébként szobánként kettő
ágynemű-garnitúra	tanulói létszám szerint 1	
ágyneműhuzat-garnitúra	tanulói létszám szerint 3	
éjjeli lámpa	tanulói létszám szerint 1	

8. Stúdió

stúdióasztal	1
szék	3
belső hangtechnikai felszerelés, kiépített hangtechnikai hálózat	1
hifi-torony	1
mikrofon	1
erősítő	1
hangszóró + fejhallgató	1
videofelvevő kamera	1
videofelvevő és -lejátszó	1
tárolószekrény	1

9. Sportudvar (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)

11. Igazgatói iroda, kollégiumvezetői iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)

12. Nevelőtestületi szoba (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)

13. Ügyviteli helyiség, gazdasági vezetői iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)

14. Orvosi szoba (berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint)

III. NEVELŐ- ÉS OKTATÓMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

televízió	a kollégium által felvehető tanulói létszám alapján ötven tanulónként 1	közösségi helyiségben elhelyezve
rádió	minden társalgóba 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
CD vagy lemezjátszó	minden társalgóba 1	
magnetofon	minden társalgóba 1	
videolejátszó	minden második tv-hez 1	
tankönyvek, szakkönyvek, kötelező olvasmányok	a kollégium feladata szerinti iskolatípusoknak megfelelően	könyvtárban, könyvtárszobában elhelyezve
egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök	oly módon, hogy a kollégium munkarendje szerint minden tanuló használhassa	fogyatékos tanulót nevelő kollégiumban; pedagógiai programban meghatározottak szerint

IV. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

Az óvodáknál ismertetettek szerint.

1. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új iskola létesítésnél azt kell figyelembe venni.

2. Ahol a melléklet a helyiségekhez tartozó felszerelések számát nem határozza meg, (pl. mosdó, WC) ott az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, közegészségügyi előírásokat, tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeket kell figyelembe venni. A fűtésről, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító eszközökről (pl. lábtörő, virágállvány, képek, hirdetőtábla) helyben kell dönteni.

3. A kiszolgáló helyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító — a mellékletben fel nem sorolt további — eszközökről (pl. lábtörő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

4. A kollégiumba — ha van szabvány — csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus — a kollégium szervezeti és működési szabályzatában, házirendjében meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével — viheti be a kollégiumi foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

5. Ha a helyiséget létszám figyelembevételével kell kialakítani, illetve az eszközöket, felszereléseket a létszám figyelembevételével kell beszerezni, a helyiségből, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő tanuló, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

6. A tanulók részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha — rendeltetésétől függően — alapterülete lehetővé teszi egy kollégiumi csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

7. Ha a kollégium többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a felnőttek munkaeszközei a kollégiumi feladatok ellátásához is igénybe vehetők. A tanulók által használt helyiségek és felszerelések a kollégium feladatainak az ellátásához igénybe vehetők, amennyiben biztosított, hogy a kollégiumi nevelés teljes időszakában a tanulók igénybe tudják venni. A nem közoktatási célú helyiségei abban az esetben vehetők igénybe, ha e mellékletben meghatározottaknak megfelelnek.

8. Ha a kollégium fogyatékos tanulók nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet — a fogyatékoság típusától függően —, a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

9. Ha a kollégium nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

10. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „kollégiumonkénti” megjelölést alkalmazza, azon a kollégiumot kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van, ebben az esetben a helyiség vagy a székhelyen vagy a telephelyen alakítható ki, annak figyelembe-

vételével, hogy az érintettek részére elérhető legyen. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést alkalmazza, azon érteni kell a kollégium székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található.

11. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

ALAPFOKÚ MŰVÉSZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

A MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS MŰVÉSZETI ÁGAIK KÖZÖS KÖVETELMÉNYEI

I. HELYISÉGEK (mind a négy művészeti ághoz)

Az egyes helyiségek jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

tanterem	székhelyen és telephelyen az iskola munkarendje, valamint az egyes művészeti ágaknál meghatározottak szerint	a művészeti ágak, tanszakok közös helyiségeként is kialakítható, amennyiben az funkciójának megfelel, valamint a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi
igazgatói iroda	iskolánként 1	az iskola székhelyén; a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában a helyettesi, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
igazgatóhelyettesi iroda	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával, vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
gazdasági vezetői iroda	önálló gazdálkodás esetén iskolánként (székhelyen) 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói (helyettesi) irodával vagy nevelőtestületi szobával az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
ügyviteli helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	a három és az ennél kevesebb évfolyammal alapított iskolában az igazgatói, helyettesi, gazdasági vezetői irodával, nevelőtestületi szobával közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
nevelőtestületi szoba	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	a három és ennél kevesebb évfolyammal működő iskolában az igazgatói (helyettesi), irodával, gazdasági vezetői vagy az ügyviteli helyiséggel közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete ezt lehetővé teszi
könyvtár	iskolánként 1	ha az intézményt legalább hat évfolyammal alapították

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
könyvtárszoba	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha nem működik könyvtár, a könyvtárszoba kötelező a művészeti könyvek, segédkönyvek, kották, hanglemezek és egyéb hangzó anyagok, diafilmek, videokazetták stb. elhelyezésére
Kiszolgáló helyiségek		
szertár, raktár (hangszertár, jelmeztár)	iskolánként 1	művészeti áganként biztonsági felszereléssel, a hangszerfajtáknak, jelmezeknek, díszleteknek, színpadi kellékeknek, képző- és iparművészeti tárgyaknak, anyagoknak biztonságos tárolására
aula (előtér, várakozó)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	porta, várakozóhelyiség és a ruhatár funkcióját is betöltheti
porta	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha az intézményt legalább hat évfolyammal alapították; szükség esetén az előtérben is kialakítható
személyzeti WC	épületenként, nemenként 1	
tanulói WC	épületenként, szintenként, nemenként 1	
öltöző, zuhanyzó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	
elsősegély helyiség	iskolánként 1	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI MINDEN MŰVÉSZETI ÁG RÉSZÉRE

tanterem, műterem, tanszaki műhelyterem	(berendezése az egyes művészeti ágaknál, tanszakoknál ismertettek szerint)
igazgatói és igazgatóhelyettesi iroda	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)
ügyviteli helyiség, igazgatóhelyettesi, gazdasági vezetői iroda	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)
nevelőtestületi szoba	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)
könyvtár	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint), továbbá
kétkazettás magnó	1
könyvtárszoba	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)

III. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

Taneszközök

tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa	a pedagógiai programban meghatározottak szerint
---	--	---

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

IV. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK
(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)

AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK, TANSZAKOK KÖVETELMÉNYEI

1. ZENEMŰVÉSZET (ZENEISKOLÁK)

Helyiségek

egyéni és kiscsoportos órák tanterme	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott egyéni és kiscsoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	a fúvós és az ütőhangszerek oktatására használt helyiségek hangszigetelése, valamint az alapvető akusztikai szempontok figyelembevétele szükséges
csoportos órák, együttesek tanterme, próbaterme	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	a zenekar, kamarazene, énekkar helyiségei közös hasznosításúak is lehetnek
hangversenyterem csatlakozó helyiségekkel	iskolánként (székhelyen vagy telephelyen) 1	figyelembe vehető más célra létesített, (több-célú hasznosítás szempontjai szerint kialakított) nagyméretű terem is, amennyiben a hangversenyterem funkciójának megfelelő

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei

Egyéni órák, csoportos órák, együttesek tanterme

tanári asztal	1	
tanári szék	1	
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	életkornak megfelelő méretben, mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál szükség szerint egyéni megvilágítási lehetőséggel; a mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
ruhatároló (fogasok)	tanulók létszámának figyelembevételével	
ötvonalas tábla, ötvonalas nyitható tábla, mágneses tábla	választás szerint tantermenként 1	elméleti, csoportos órák helyiségébe
írásvetítő, diavetítő, epizskóp	1	elméleti, csoportos órák helyiségébe
videolejátszó, televízió	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
számítógép, CD-ROM	elméleti tantermenként 5	elméleti órák helyiségeibe
nyomtató	iskolánként 3	
szekrény	tantermenként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
zongora vagy pianínó	tantermenként 1	legalább egy tanteremben 2 zongora vagy pianínó
zongoraszék	tantermenként 1	zongoratermekben 2
lábzsámoly	tantermenként 2	a gitár és a zongora teremben
álló tükör	tantermenként 1	a fúvós, vonós, ütős és magánének tanszakok termeiben
tanított hangszer	hangszerfajtánként és méretenként tanszakonként, illetve szakonként 1	
tanított hangszer, tanulói használatra	az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban	kivéve a zongora, hárfa, orgona, valamint a mérete és súlya alapján kézi szállításra nem alkalmas hangszerek
hangszertartozékok	tanárok létszáma szerint 1 garnitúra	
metronom	tantermenként 1	
magnetofon	tantermenként 1	
lemezjátszó, CD-lejátszó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 2	
zenekari pultok	iskolánként (székhelyen és telephelyen) az együttesek létszámának figyelembevételével	együttesek helyiségébe
kottatartó állvány	tantermenként 2	
párologtató	tantermenként 1	
szeméttároló	helyiségenként 1	
Hangversenysterem (csatlakozó helyiségekkel)		(befogadóképessége a tanulók létszámának legalább az 1/3-a szerint)
szék	a terem befogadóképessége szerint	
zongora	1	
zongoraszék	1	
zenekari pultok	az együttesek létszámának figyelembevételével	
karmesteri dobogó	1	
énekkari dobogó	iskolánként (székhelyen) a tanulók létszámának figyelembevételével	
mikrofon	1	
alapvető színpadi világítástechnikai és akusztikai berendezés	1	
erősítő berendezés (tartozékokkal)	1	
hangológép	iskolánként (székhelyen) 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

2. TÁNCMŰVÉSZET
(balett, modern-kortárs tánc, néptánc, társastánc tanszak)

Helyiségek

tanterem	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	más művészeti ágakkal, tanszakokkal közös helyiségként is kialakítható, ha a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi
táncterem (balett-terem)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	figyelembe vehető más célra létesített, de funkciójának megfelelő, a többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított nagyméretű terem is
tanári öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	
tanulói öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	
kellék- és jelmeztár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei

Tanterem

tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
tanári asztal, szék	tantermenként 1	
eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
tábla	tantermenként 1	elméleti órák helyiségébe
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	foltyosóra is elhelyezhető
magnetofon, CD vagy lemezjátszó,	tantermenként 1	
televízió, videokamera, videolejátszó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
szeméttároló	helyiségenként 1	
Táncterem, balett-terem		megfelelő faburkolatú padlózattal
zongora vagy pianínó	1	
zongoraszék	1	
tükörrel borított falfelület		legalább a terem egyik oldalán
balettszőnyeg	1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
falba rögzített 5—6 cm átmérőjű farudak	tanulók létszámának figyelembevételével	a tanulók kora szerinti magasságba függesztve
audio készülék, erősítő berendezés tartozékokkal	1	

3. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET

(grafika, festészet, szobrászat, kézművesség, báb, kerámia, tűzzománc és fémművesség, textil-, bőr- és faművesség, fotó-video, makett- és papírtárgykészítés)

Helyiségek

előadóterem, tanterem	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	művészeti ágak, tanszakok közös helyiségeként is kialakítható, ha a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi
műterem, rajzterem tanszaki műhelyterem	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	megfelelő megvilágítással és jól tisztítható csúszásmentes padlóval; az egészségre ártalmas anyagokkal dolgozó tanszakok műhelytermeit elszívó berendezéssel kell ellátni, és gondoskodni kell az egyéni védőfelszerelésekről is
számítógépterem	a tanszakok és a tanulók számának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	grafika, fotó-video, tanszakhoz kötelező, textilműves és egyéb tanszakokhoz ajánlott

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei

Előadóterem, tanterem

tanulói asztalok, székek	a tanulók létszámának figyelembevételével
nevelői asztal, szék	tantermenként 1
tároló szekrény	tantermenként 1
tábla	tantermenként 1
magnetofon vagy CD-lejátszó	tantermenként 1
video (lejátszó, felvevő)	iskolánként 1
televízió, videokamera	
diavetítő, vetítőállvány, vetítővászon	tantermenként 1
írásvetítő	iskolánként 2

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
-------------------------	-------------------	------------

sötétítőfüggöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	folyosóra is elhelyezhető
szeméttároló	helyiségenként 1	

Grafika, festészet, szobrászat műterem, rajzterem (megjegyzés hiányában valamennyi)

rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	
tárgyasztal (állítható)	műhelyenként 2	
dobogó, paraván	műtermenként 1	
mobil-lámpa (reflektor)	műtermenként 2	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
festőállvány	négy tanulónként 1	festészet tanszak
mappatartó szekrény	tanszakonként 1	
mintázó állvány vagy mintázó korong	négy tanulónként 1	szobrásztanszak
szárító és tároló állvány	műhelyenként 1	
sokszorosító grafikai prés	iskolánként 1	grafika tanszak
égetőkemence	iskolánként 1	
agyagtároló láda	iskolánként 1	
gipsztároló láda	műhelyenként 1	szobrásztanszak
zárható vegyszertároló	tanszakonként 1	
kéziszerszámok (grafikai és mintázó eszközök)	tanulónként 1	
szeméttároló	műtermenként 1	

Kerámia műhelyterem

munkaasztal, szék	a tanulók létszámának figyelembevételével	
fazekaskorong	kettő tanulónként 1	
szárító és tároló polc	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
agyagtároló láda	iskolánként 1	
gipsztároló láda	műhelyenként 1	
agyaggyúró asztal	műhelyenként 1	
agyagnyújtó prés, szalagprés	műhelyenként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
kerámiaégető kemence	iskolánként 1	
mintázó szerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
égetési segédeszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
mázázó eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
mérési eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Tűzzománc és fémes műhelyterem		
munkaasztal, székek	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
polírozó berendezés	műhelyenként 1	
karos lemezvágó	műhelyenként 1	
fűrőgép (állvánnyal)	műhelyenként 1	
satupad	műhelyenként 1	
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
tűzzománc kemence	műhelyenként 1	
égetési segédeszközök	műhelyenként 6	
fémmegmunkáló eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
csiszoló és polírozó eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
rekesz- és huzalkészítésre alkalmas eszközök	műhelyenként 1	
zománczó szerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
dörzs- és porítócsészék	műhelyenként 6	
vegyszeres tálak	műhelyenként 6	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Textiles műhelyterem		
munkaasztal, székek	tanulók létszámának figyelembevételével 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
szabó asztal	műhelyenként 1	
vasaló, vasalóállvány	műhelyenként 1	
varrógép	műhelyenként 2	
szövőszék	műhelyenként 1	
szövőállvány vagy szövőkeret, madzagszövő tábla	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
rezsó	műhelyenként 1	
festékező kád	műhelyenként 1	
festékező edények	műhelyenként 6	
festékező eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
grafikai festékező asztal	műhelyenként 1	
kéziszerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Bőrös műhelyterem		
munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
szabó asztal	műhelyenként 1	
gumipad	műhelyenként 1	
varrógép	műhelyenként 1	
varrópad	kettő tanulónként 1	
vékonyító gép	műhelyenként 1	
bőrműves kéziszerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
festékező eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
vegyszeres tálak	műhelyenként 6	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Fotó-video műhelyterem		
munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
szárítóállvány	műhelyenként 1	
szárítóberendezés	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
fényképezőgép tartozékokkal	három tanulónként 1	
repró-állvány, fotóállvány	műhelyenként 1	
fotónagyító	műhelyenként 1	
fotólámpa, sötétkamra-lámpa	műhelyenként 1	
fotólabor eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
videokamera	hat tanulónként 1	
montázsasztal	műhelyenként 1	
erősítő, keverő, mikrofon	műhelyenként 1	
zárható eszköz- és vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Faműves műhelyterem		
munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
gyalupad, satupad	műhelyenként 1	
csiszoló- és vágógépek	műhelyenként 1	
fűrőgép állvánnyal	műhelyenként 1	
famegmunkáló kéziszerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Bábkészítő műhelyterem		
munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
szabó asztal	műhelyenként 1	
agyagos láda	iskolánként 1	
díszlet- és bábtartó állvány	műhelyenként 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
rezsó	műhelyenként 1	
mintázó állvány	négy tanulónként 1	
varrógép	műhelyenként 1	
vasaló, vasalódeszka	műhelyenként 1	
mintázó és faragóeszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	

Makett- és papírtárgykészítő műhelyterem

munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
gumipad	műhelyenként 1	
papírvágógép	műhelyenként 1	
könyvkötőprés	műhelyenként 1	
papírmegmunkáló eszközök (olló, kés, snitzer)	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
grafikai eszközök	kettő tanulónként 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	

Kézműves műhelyterem

munkaasztal, szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
szárító- és tároló állvány	műhelyenként 1	
vízcsap (falikút)	műhelyenként 1	
agyagosláda	iskolánként 1	
rezsó	műhelyenként 1	
mintázókorong, asztalikorong	kettő tanulónként 1	
varrógép	műhelyenként 1	
vasaló, vasalódeszka	műhelyenként 1	
szövőállvány vagy szövőkeret	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
festékező eszközök	tanulók létszámának figyelembevételével 1	

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
kézműves kéziszerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	
Számítógépterem		
számítógépasztal, székek	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
nevelői asztal, székek	tantermenként 1	
zárt szekrény	tantermenként 1	
tábla	tantermenként 1	
számítógép tartozékokkal	tantermenként 4	
számítógép nyomtató	iskolánként 2	
scanner	iskolánként 1	
szeméttároló	tantermenként 1	

4. SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZET

Helyiségek

tanterem	a tanszakok és a tanulók számának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	művészeti ágak, tanszakok közös helyisége- ként is kialakítható, ha az funkciójának meg- felelő, illetve a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi
előadóterem, próbaterem		színpaddal
gyakorlati műhely	a tanszakok és a tanulók számának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	bábművészeti tanszagnál
jelmez-, kellék- és díszlettár	tanszakonként 1	tanszakok közös helyiségeként is kialakítható

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei

Tanterem

tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével 1
nevelői asztal és székek	tantermenként 1

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
tábla	tantermenként 1	elméleti órák helyiségében
vetítőállvány	tantermenként 1	
vetítövászon	tantermenként 1	
sötétítő függöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
videokamera	tanszakonként 1	
CD-lejátszó, magnetofon	tantermenként 1	
televízió, video (lejátszó, felvevő)	tantermenként 1	
ruhatároló (fogas)	tantermenként 1	folyosóra is elhelyezhető
szeméttároló	tantermenként 1	
Előadóterem, próbaterem		
mozgatható dobogók	tantermenként 1	
paravánok	tantermenként 1	bábművészeti ágnál
egészalakos tükör	termenként 1	
alapvető színpadi világítástechnikai, és hangtechnikai berendezés	előadótermenként 1	
erősítők hangfalak	előadótermenként 1, illetve 2	
egyszerű ritmus és dallamhangszerek	előadástól függően	
Báb- és díszletkészítés gyakorlati műhelye		
tanulói munkaasztal	kettő tanulónként 1	
állítható magasságú támla nélküli szék	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
varrógép	műhelyenként 1	
falikút (hideg-meleg vizes kézmosási lehetőség)	műhelyenként 1	
tároló szekrények, ládák, kosarak	műhelyenként 2	
polcok, bábtartó állvány	műhelyenként 1	
kéziszerszámok	tanulók létszámának figyelembevételével 1	
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1	savak, lúgok tárolására
szeméttároló	műhelyenként 1	

1. A taneszközkészlet meghatározásához a 27/1978. (VI. 10.) MKM rendelet 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kiadott részletes tananyagot tartalmazó tantervi program nyújt segítséget. Taneszközzre van szükség minden olyan tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valószínűsíthető meg.

2. Ha az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelmények a mellékletben meghatározottaknál szigorúbb követelményeket állapítanak meg, új iskola létesítésénél azt kell figyelembe venni.

3. A kiszolgáló helyiségekben a helyiség rendeltetésszerű használatát biztosító bútorokat, berendezési eszközöket kell elhelyezni. Valamennyi helyiség berendezésénél az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeket, a közegészségügyi előírásokat, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi követelményeket figyelembe kell venni. A fűtés megoldásáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító — a mellékletben fel nem sorolt további — eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben kell dönteni.

4. Az iskolába — ha van szabvány — csak ennek megfelelő eszközök és felszerelések vihetők be. A pedagógus — az iskola szervezeti és működési szabályzatában meghatározott védő, óvó előírások figyelembevételével — viheti be az iskolai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

5. Ha a helyiséget létszám figyelembevételével kell kialakítani, illetve az eszközöket, felszereléseket a létszám figyelembevételével kell beszerezni, a helyiségből, az adott eszközökből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő tanuló, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközökből, felszerelésből a tényleges érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

6. A tanulók részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha — rendeltetésétől függően — alapterülete lehetővé teszi a meghatározott csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltöztetését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt szakmai és tartalmi követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

7. Ha az iskola többcélú közoktatási intézményben működik, a felnőttek részére kialakított helyiségek, a közoktatási célú helyiségek a felszerelési eszközök, a különböző iskolák feladatainak az ellátásához igénybe vehetők. A nem közoktatási célú helyiségei abban az esetben vehetők igénybe, ha e mellékletben meghatározottaknak megfelelnek.

8. Ha az iskola fogyatékos gyermekek nevelésével foglalkozik, a gyermekek által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet — a fogyatékoság típusától függően —, a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

9. Ha az iskola nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók iskolai nevelésében, oktatásában vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

10. Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, azon az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára építő vagy a közoktatási törvény 23. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

11. Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelő- és oktatómunka eszköz és felszerelési feltételeit.

12. Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, az Országos Szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kell beszerezni.

13. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „iskolánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az iskolát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkez-e telephellyel, illetőleg, hogy hány épülete van. Amennyiben a melléklet a „székhelyen és telephelyen” megjelölést alkalmazza, azon érteni kell az iskola székhelyét és valamennyi telephelyét, függetlenül attól, hogy a székhelyen, illetőleg a telephelyen hány épület van. Abban az esetben, ha az „épületenként” megjelölést alkalmazza a melléklet, azon minden épületet érteni kell, függetlenül attól, hogy a székhelyen vagy a telephelyen található.

Az oktatási miniszter 2/1998. (VII. 24.) OM rendelete

**a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének
irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai
oktatásának irányelve kiadásáról szóló
32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet módosításáról**

A közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény 94. §-a (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló — módosított — 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet 2. számú mellékletének III. Része — a D) fejezetet követően — az e rendelet *mellékleteként* kiadott E) és F) fejezettel egészül ki.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet a 2/1998. (VII. 24.) OM rendelethez

E)

SLOVENSKO NARODNOSTNO ŠOLSTVO – – SZLOVÉN KISEBBSÉGI OKTATÁS

1. Zahteve manjšinskega šolstva Slovenski jezik in književnost

Podrobnejše zahteve ob koncu 4. razreda

UČNA SNOV

Izgovor samoglasnikov, poudarjanje razlik med slovenskimi in madžarskimi samoglasniki v besedi.

Opismenjevanje v slovenskem jeziku; posebno pozornost posvetiti črkam, katerih grafični znak se v madžarski pisavi razlikuje od slovenskega.

Urejeno in čitljivo pisanje z avtomatizirano tehniko pisanja.

Velika začetnica na začetku povedi ter pri lastnih imenih. Ločila - končna in nekončna. Pisanje po nareku. Deljenje besed. Izgovor in pisna raba predlogov s/z, v.

Pridobivanje, razširjanje in utrjevanje osnovnega besednega zaklada v slovenskem knjižnem jeziku; poudarjanje razlik in enakosti z besedami v narečju; uzaveščanje razlik z madžarskim jezikom. Knjižno besedišče naj bo nadgradnja narečju.

Implicitno tvorba samostalnikov, ki označujejo: prostor, kjer se dejanje dogaja.

Besedne družine.

Ob razvijanju sporazumevalne zmožnosti uzaveščamo rabo osnovnih oblikoslovnih kategorij pri besednih vrstah.

Vrste enostavčnih povedi.

Razširjanje povedi (s predmeti, s prislovi).

Ustno in pisno sporočanje:

- razširjanje besednega zaklada;
- dramatizacija;
- vprašanja o vsebini besedila;
- tvorba različnih sporočil ob sliki, filmu, dogodku;
- iskanje naslova, dokončanje kratke zgodbe;
- didaktične jezikovne igre.

TEME

I. KDO SEM? KDO SI?

Kdo? Kaj? Ime mi je ... Predstavitev: ime, priimek, starost.

Pozdravi. Deček in deklica. Kje stanuješ? Kaj delaš?

Osebna imena: dekliška, fantovska. Opis sebe/koga drugega.

II. DOM IN DRUŽINA

Člani družine: mama, oče, sestra, brat, babica, ded.

Pojma družina in sorodstvo. Predstavitev in opis članov svoje družine.

Naša hiša. Prostori v hiši/stanovanju. Pohištvo.

Hrana. Jedi in pijače. Okusi.

Dnevni obroki: zajtrk, kosilo, malica, večerja; jedilni pribor, jedi.

V trgovini z živili. Nakupovanje.

Osebna higiena. Osnovna oblačila in obutev.

III. ŠOLA

Šolski prostori, pohištvo, šolske potrebščine.

Pouk. Učenje. Učenec/učenka. Učitelj/učiteljica.

Sošolec/sošolka. Ravnatelj/ravnateljica.
Začetek/konec pouka. Šolski koledar. Predmetnik.
Kakšna je tabla, miza, luč,? (barve)
Kakšen si? /učenec, učenka/ Zunanji opis, lastnosti.
Počitnice. Počitniška doživetja.

IV. MOJ PROSTI ČAS

Pojma delo in prosti čas.
Različni načini preživljanja prostega časa (igra, zabava, šport /različni športi, pomoč staršem ...).
Moji konjički/hobiji in konjički mojih prijateljev.
Igre in igrače.
Vključevanje v krožke, skupine.

V. NAŠA OŽJA IN ŠIRŠA DOMOVINA

Učenčevo neposredno okolje.
Domače dvorišče. Živali na dvorišču in v hlevu.
Gozd: najpogostejša drevesa, živali, gobe.
Sadovnjak, travnik, zelenjavni in cvetlični vrt.
Opis svojega kraja: velikost, pomembnejše stavbe: železniška/ avtobusna postaja, trgovine, cerkev, muzej, šole,...
Pojmi: država/županija/mesto/vas/cesta/ulica/hrib/gora/reka.
Vas in mesto. Slovenske vasi v Porabju.
Katera mesta poznaš? Koliko mest si obiskal?
Pojmi: domovina/narod/narodnost/država/materni jezik.
Pogled čez mejo: Slovenija.

VI. POTI IN PROMETNA SREDSTVA

Cesta, železnica. Ulica. Prometna sredstva: kolo, moped, avtomobil, avtobus, vlak,...
Varnost v prometu. Priprave na potovanje.
Potujemo v Slovenijo.

VII. PRAZNIKI IN PRAZNOVANJE

Kaj je praznik?
Družinski prazniki: rojstni dan, god.
Darila: obdarovanje in sprejemanje daril. Babica praznuje...
Na pošti: pisanje pisma/čestitke; telefoniranje.
Drugi prazniki: miklavževo, božič, novo leto, otroški dan, materinski dan, kulturni dan.

VIII. ČAS

Časovne enote: minuta, ura, dan, mesec, leto.
Razmerja med njimi (spoznavanje števil).
Čas teče: Koliko je ura?
Imena dni, mesecev, letnih časov.
Opravila/dejavnosti ob določenih dnevih.

IX. NAŠE TELO

Poimenovanje in opis delov telesa.
Nega telesa. Zdravje. Obisk pri zdravniku.
Bolezni, počutje, zdravila.

X. DELO IN POKLICI

Poklic in delo staršev.
Poklici, s katerimi se srečujemo vsak dan.
Najpogostejša orodja, ki jih pri svojem delu uporabljajo.
S čim? Kje? Kaj? Kdo? Zakaj? Kako?
Delovni prostori.
Ko bom velik, bom...

XI. SVET NARAVE

Naše življenje in letni časi. Značilnosti posameznih letnih časov.

Vreme in vremenski pojavi. Oblačila v posameznih letnih časih.

Letni časi in kmečka opravila.

Življenje v gozdu, na travniku, v vodi: rastline in živali.

Obisk v živalskem vrtu.

Živali in rastline pri nas doma: na polju, v sadovnjaku, na vrtu; kmečko dvorišče; živali v hlevu.

Koline, trgatev in druga "praznična" opravila na kmetiji.

Minimalne zahteve

1. Učenec naj zna pravilno izgovarjati slovenske glasove. Naj pozna slovensko abecedo.
2. Besedne zveze in povedi naj izgovarja s pravilnim stavčnim poudarkom, pri osvojenih besedah naj uporablja pravilni besedni naglas.
3. Učenec naj osvoji 500-600 besed, ki se nanašajoč na teme iz vsakdanjega življenja: družina, dom, šola, narava, igra...
4. Učenec naj pozna značilnosti slovenskega jezika, zlasti razlike med zborno/knjižnim jezikom in narečjem.
5. Pragmatično naj spozna različne sporočilne vloge jezika (spraševanje, zanikanje, prošnja, želja, ukaz ...)
6. Ob sliki, filmu, dogodku ali predmetu naj zna tvoriti krajše smiselno besedilo.
7. V temeljnih tematskih krogih učne snovi naj obvlada dvogovor.
8. Učenec naj zna pravilno pisati tekste (3-4 povedi) po nareku.
9. Naj bo sposoben prebrati vsebinsko razčiščeno besedilo.
10. Uporabljati naj zna slovar, naj izdeluje svoj slovarček.
11. Nauči naj se nekaj krajših pesmic, rekov, izštevank
12. Povej naj svoje mnenje o prebranem besedilu.
13. Učenec naj igrivo sodeluje pri dramatizaciji kratkega besedila.
14. Učenec naj zna razlikovati eno- od večstavčne povedi.
15. Naj zna poimenovati besedne vrste: glagol, samostalni, pridevnik, veznik, predlog.
16. Spozna naj osnovne literarnoteoretske pojme.
17. Naj zna na pamet 8-10 izštevank in krajših pesmic.

Podrobnejše zahteve ob koncu 6. razreda

UČNA SNOV

Utrjevanje in ponavljanje pravorečnih posebnosti v slovenskem jeziku. Deljenje besed. Ločila. Vejica v zložene povedi. Velika začetnica.

Razširjanje in utrjevanje besednega zaklada v slovenskem jeziku (500-600 novih besed); poudarjanje sorodnosti in enakosti z besedami v narečju.

– Stavčni členi: besedni red v povedi.

– Eno- in večstavčne povedi. Povedi po pomenu.

Ustno in pisno sporočanje:

– razširjanje besednega zaklada;

– dramatizacija;

– opis, oris, poročilo;

– obravnava umetnostnega besedila; vprašanja o vsebini (dogajalni čas in prostor, osebe);

– doživljajski, domišljijski spis;

– tvorba različnih sporočil ob sliki, filmu, dogodku ...

– tvorba besedil praktičnosporazumevalne narave: vabilo, obvestilo, pismo, poročilo, življenjepis;

– didaktične jezikovne igre;

– kdo - komu; razmerje sporočevalec: naslovnik.

Besedila za branje:

V. T. Arhar: Kaj je razred?

Kajetan Kovič: Medvedja šola

J. Stritar: V šoli

Tone Pavček: Starši, Hiša, Kaj kdo dela? Avto, Nesreča

France Bevk: Pri čevljarju
Franc Princ: Lastovkam v slovo, Jesen
Fran Albreht: Domovina
Lili Novy: Majska pesem
France Prešeren: Zdravljica
Janez Menart: Božično drevo
Franc Princ: Spomini
Kajetan Kovič: Potovanje
Oton Župančič: Zlata ptička
Lisjak in vrabec, Kralj Matjaž, Dva prijatelja, Krt, konj in človek
Slovenske uganke Slovenske pravljice

TEME

I. DRUŽINA, ŠOLA, DOMOVINA

Naša družina: družinski člani, starost, poklic, narodnost.
Prebivanje: hiša/stanovanje, naslov; prostori, oprema.
Delitev dela v družini.
Življenje v šoli. Pomen učenja slovenščine.
Narodnostna šola v Porabju: zakaj se učimo slovenski jezik?
Stiki s šolami v Sloveniji.
Prosti čas v šoli: kulturni in športni dnevi, izleti, krožki.
Moja ožja in širša domovina: Porabje - Madžarska.
Položaj Republike Madžarske v Evropi.

II. IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Predstavimo se znancem/neznancem, po telefonu, v uradih....
Moji najvažnejši osebni podatki/datum, kraj rojstva, stalno bivališče, pošta, matična številka/.
Pisanje kratkega življenjepisa.
Okolica mojega doma: cerkev, muzej, gledališče, športni objekti.
Nakupovanje. Na tržnici. V restavraciji. Jedilni list. Obroki. Na pošti. Na banki.
Gremo na /dobimo/ obisk.
Družinski /državni/ šolski prazniki.
Voščila in darila.

III. LETNI ČASI

Koledar. Letni časi: pomlad, poletje, jesen, zima; meseci, tedni, dnevi; deli dneva, ura, minuta, sekunda; izražanje časa.
Letni časi v Sloveniji in v Porabju.
Spremembe v naravi (vreme, vremenski pojavi).
Človek in njegovo prilagajanje tem spremembam (obleka, obutev).
Opravila v posameznih letnih časih: na vrtu, polju, travniku, v vinogradu, sadovnjaku, gozdu.
Plodovi narave. Rastline in živali. Šola in letni časi.

IV. DELO IN POKLICI

Razširjanje vedenj o poklicih iz bližnje in daljne okolice.
Kdo/kaj/kje/s čim/kako dela?
Spoznavanje pogostih in redkejših poklicev v lastnem okolju.
Kaj bi rad postal?
Delovna mesta v naši okolici.
Obisk pri...
V restavraciji: naročanje hrane, pijače.
V slaščičarni. Pecivo.
V hotelu. Receptor. Najemanje sobe. Dialog.
Poklici staršev, sorodnikov, znancev.

V. PROMET

Promet: na kopnem, vodi in v zraku.
Prometna sredstva.
Osnovna prometna pravila.

Cestni promet - temeljni pojmi: glavna in stranska cesta, leva in desna stran ceste, smer vožnje, vozila, križišče, pločnik, prehod za pešce, pešpot, kolesarska steza; pešec, kolesar, avtomobilist...

Delavci v prometu. Pripravljamo se na potovanje.

Obisk turistične agencije. Doživetja v zvezi s prometom.

VI. NARAVA IN ZDRAVJE

Deli človekovega telesa. Naša čutila.

Pri zdravniku. V bolnišnici/zdravilišču.

Bolezni in zdravila zanje. V lekarni.

Pripomočki za osebno nego.

Hrana - vir moči in zdravja.

Človekovo zdravje je odvisno od zdravega okolja.

Kaj storimo posamezniki za čisto in zdravo okolje?

Minimalne zahteve

1. Naj zna 500-600 novih besed.
2. Naj zna tvoriti krajše smiselno besedilo.
3. Učenec naj spozna oblikoslovne in skladenjske zakonitosti slovenskega jezika (oblikoslovne kategorije, spregatev, stopnjevanje, sklanjatev; stavčne člene).
4. Naj bere leposlovna besedila in se o njih posvetuje z učiteljem.
5. Pripravlja naj literarno mapo - zbira najljubše pesmi, pravljice, slikovno gradivo
6. Učenec naj se izraža zbrano (ustno: v vsakdanjih govornih položajih; in pisno: pri pisanju spisa, orisa in pisma).
7. Poimenuje naj avtorja, temo in literarno zvrst obravnavanih del.
8. Na pamet naj zna 6-8 pesmi ali odlomkov.

Podrobnejše zahteve ob koncu 8. razreda

UČNA SNOV

Besede po pomenu;

Preglednica besednih vrst;

– besedna analiza;

– vaje in naloge/preprostejši primeri.

Stavčni členi: priredje in podredje.

Ustno in pisno sporočanje;

– razširjanje besednega zaklada;

– tvorba različnih sporočil - besedil;

– oblikovanost sporočila;

– opis, oris, poročilo;

– intervju, dnevnik;

– premi in poročani govor;

– načela dobrega jezikovnega sloga.

Besedila za branje:

Prežihov Voranc: Solzice

Ivan Cankar: Moje življenje

Josip Vandot: Kekčeve zgodbe

Ljudske pesmi in proza

Fran Levstik: Martin Krpan

Josip Jurčič: Jurij Kozjak, Sosedov sin

Ivan Tavčar: Cvetje v jeseni, Med gorami

Porabske pravljice

TEME

I. REPUBLIKA SLOVENIJA – MATIČNA DEŽELA

Ustanovitev R Slovenije in njen položaj v Evropi.

Geografske značilnosti Slovenije: relief, pokrajine, reke, jezera, morje, gore, mesta.
Spoznavajmo lepote Slovenije!
Kulturni, jezikovni, športni in šolski stiki s Slovenijo.
Razmerje: knjižni jezik/narečja.
Slovenska himna.
Slovenske ljudske pesmi, pravljice, pripovedke.
Zbiranje ljudskega slovstva.

II. POTOVANJE V SLOVENIJO

Razred načrtuje potovanje po različnih slovenskih pokrajinah.
Zemljevid Slovenije in turistični prospekti.
Motivi za potovanje. Različni načini potovanja.
Državna meja (ločevanje, zbliževanje in sodelovanje narodov, vloga narodnih manjših).
Obisk v turistični agenciji.
Kdo, kdaj, kam, kako, zakaj, ... potujemo?
Izkušnje s potovanji v Slovenijo.
Kaj veš o Sloveniji?

III. POSAMEZNE SLOVENSKE POKRAJINE

Prekmurje, Štajerska, Koroška, Gorenjska, Dolenjska, Primorska.
Potujemo: začetek potovanja. Na mejnem prehodu.
Geografske, zgodovinske značilnosti pokrajin.
Mesta, kulturne in etnološke posebnosti.
Opisi, orisi, dialogi, reportaže v zvezi z obravnavanimi temami.
Turistične zanimivosti posameznih pokrajin. Dnevnik s potovanja.
Pišemo razglednice staršem, znancem, prijateljem.
Pismo/staršem, prijateljem/ iz Slovenije. Zbiramo razglednice.
Slovensko ljudsko izročilo.
Rojstne hiše slovenskih pesnikov in pisateljev.
Spoznal/-a sem prijatelja/prijateljico.

IV. LJUBLJANA - SLOVENSKO GLAVNO MESTO

Oglejmo si slovensko prestolnico!
Turistični ogled / z avtobusom, peš, s taksijem/.
Kulturnozgodovinske znamenitosti.
Srečanje s turisti iz Budimpešte.
Vrnitev domov. Staršem/prijateljem pripovedujemo o potovanju.

V. NAŠ JEZIK, NAŠA KULTURA

Narodna in jezikovna podoba Slovenije in Madžarske.
Slovenci zunaj meja R Slovenije /na Tržaškem in Goriškem, v Reziji in Beneški Sloveniji, na Koroškem in Štajerskem, v Porabju/.
Spoštovanje in strpnost do drugačnosti.
Pomen učenja maternega jezika za ohranjanje kulturnega izročila ter bogatenje jezikovne in sporazumevalne zmožnosti.
Manjšinski, večinski jezik. Uradni položaj jezika manjšine.
Manjšine kot bogastvo sodobne demokratične družbe.

VI. SLOVENSKA KNJIŽEVNOST

Prvi zapisi in ljudsko slovstvo:
Ljudska poezija in proza v Sloveniji in v Porabju.
Srednji vek in prve slovenske knjige:
od Brižinskih spomenikov do Primoža Trubarja.
Stoletna podoba porabskih krajev.
Razsvetljenska književnost:
rojstvo slovenskega gledališča /A. T. Linhart/ in prva slovenska pesniška zbirka /Valentin Vodnik/.
Književnost romantike:
France Prešeren - največji slovenski pesnik.
8. februar - slovenski kulturni praznik.

Književnost realizma:
rojstvo slovenske proze;
najpomembnejši realistični pesniki in pisatelji.
Književnost moderne:
Ivan Cankar in njegov pomen za slovensko književnost.
Književnost 20. stoletja:
izpostavimo avtorje, ki so učenčevemu doživljajskemu svetu
blizu: Miško Kranjec, Prežihov Voranc ...
Otroška in mladinska književnost:
Svetlana Makarovič, Tone Pavček,
Kajetan Kovič, Neža Maurer,
Niko Grafenauer, Feri Lainšček, ... spoznavanje in
doživljanje literarnih del.

Minimalne zahteve

1. Svoj besedni zaklad naj dopolnjuje s standardnim besediščem (500-600 novih besed).
2. Učenec naj zna tvoriti jezikovno pravilna, smiselna besedila.
3. Učenec naj spozna slovenska umetnostna besedila.
4. Poroča naj jasno in jedrnat o prebranem in obravnavanem leposlovnem besedilu.
5. Obvlada naj pisanje sporočil praktično-sporazumevalne narave / obvestilo, prošnja, pritožba, poročilo).
6. Učenec naj obvlada pravopisna pravila: pisanje skupaj in narazen.
7. Učenec naj obvlada pravopis lastnih imen, ki jih je srečeval v osnovnošolskih temah.
8. Na pamet naj zna 5-6 literarnih del ali odlomkov iz beril.

Podrobnejše zahteve ob koncu 10. razreda

UČNA SNOV

1. JEZIKOVNA VZGOJA

Upovedovanje: sporočevalec, naslovnik, sporočilni namen.

Poved - enota sporočila.

Povezovanje povedi v besedilo.

Stavčni členi.

Kaj sporočajo stavčni členi? Vaje in naloge.

Priredno in podredno zložene povedi.

Besedni red v povedi.

Ločila.

Pomenske, oblikoslovne in skladenjske lastnosti besednih vrst.

Delitev besednih vrst.

Pregibne in nepregibne besedne vrste.

Bralno in govorno pravorečje.

Ponovitev glasovnega sestava SKJ.

Členitev s premori in stavčna intonacija.

Zapisovanje pravopisno težkih besed.

Pisanje skupaj in narazen.

Pregledna ponovitev ločil in velike začetnice.

Pisanje narekov.

Besedna družina.

Tvorba besed in besednih zvez.

Besedotvorni načini.

Vaje iz besedoslovja in besedotvorja.

II. SPOROČANJE

Ustno in pisno sporočanje.

Oblikovanje besedila in stilistika.

Zgradba besedila – začetek, jedro, konec.

Pogovor. Dvogovor. Dramatizacija. Obnova.
Opis. Oris. Označitev.
Prikaz predmetov, oseb, različnih dogodkov.
Vaje v kreativnem pisanju.

Besedila za branje:

Pavle Rožnik: Pes in mačka
Niko Grafenauer: Sonce nad vodometi
Tone Seliškar: Bratovščina Sinjega galeba
Vitan Mal: Sreča na vrhovi
Oton Župančič: Pesmi za otroke
Ljudski pregovori
Ivan Cankar: Skodelica kave
Dragotin Kette: Zimska romanca
Niko Grafenauer: Ljubezen
France Bevk: Kaplan Martin Čedermac

III. KNJIŽEVNA VZGOJA

I. Razumevanje besedil

Branje - glasno in tiho - pravilno, tekoče in smiselno.
Jasnost v izražanju.
Zgradba in razumevanje književnega besedila.

2. Delo z umetnostnimi besedili

Zunanja in notranja zgradba književnega besedila.
Zvrsti ljudskega pesništva in proze.
Lirske, epske in dramske zvrsti književnosti (ep, sonet, balada, romanca; črtica, novela, roman).
Faze v obravnavi umetnostnega besedila:

- a) Motivacija
- b) Najava besedila:
 - Interpretativno branje
 - Čustveni premor
 - Tiho branje učencev
 - Glasno branje
 - Razčlenjevalni postopek
- c) Razčlenjevanje pomenske zgradbe
- d) Osebe
- e) Njihova dejanja - ključni glagoli

3. Književnost - dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Porabsko ljudsko slovstvo.
Dela slovenskih avtorjev otroške in mladinske literature.
Klasična dela slovenskih pesnikov in pisateljev – od razsvetljenstva do sodobne književnosti.

4. Filmska vzgoja

Predvajanje slovenskih filmov.
Uporabimo filme na videokasetah - mladinski filmi, filmi posneti po slovenskih literarnih predlogah.

Minimalne zahteve

1. Učenec naj zavestno uporablja jezikovne zakonitosti.
2. Pozna naj temeljna literarna dela slovenske književnosti ter njihove avtorje.
3. Pozna naj tudi osnovne literarnoteoretične pojme.
4. Njegova sporočila - besedila naj bodo jezikovno pravilna.
5. Učenec naj zna tvoriti zvrstno različna smiselna sporočila ustno in pisno.
6. Pozna naj nekaj temeljnih dejstev in podatkov o prebranih umetnostnih delih.
7. Obvlada naj slovenski knjižni/zborni jezik, ob tem pa tudi narečje svojih staršev.
8. Pozna naj dosežke slovenske književnosti in kinematografije, navedene v učnem načrtu.
9. Izmed naštetih besedil naj zna na pamet 6-8 del ali odlomkov.

2. Spoznavanja naroda (Zahteve slovenskega narodnostnega pouka)

Podrobne zahteve ob koncu 4. razreda

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Poklici, s katerimi so se ukvarjali v okviru družine v preteklosti in sedanjosti, ter njihovo narečno poimenovanje. Potek enega dneva v družini v preteklosti in danes. Obisk pri domačem lončarju. Pomembnejše stavbe kraja. Prvi stiki z domačo likovno umetnostjo in likovnimi ustvarjalci. Domače živali, kulturne rastline in njihovo narečno poimenovanje. Stara poimenovanja sorodstvenih odnosov in njihovi ustrezniki v knjižnem jeziku. Etnična pripadnost prebivalstva rojtno vasi. V rojstni vasi znani pregovori, vedeževanja o vremenu, besedne igre, izštevanke. Učenje slovenskih otroških pesmi o živalih, praznikih, posameznih letnih časih. Raba jezika v družini in zunaj nje. Slovenski jezik doma in v šoli.	Vpogled v preteklo in sedanje življenje Slovencev na Madžarskem po pripovedovanju starejših ljudi. Prepoznavanje najpomembnejših razlik med prejšnjim in sedanjim načinom življenja. Priprava nekaj rokodelskih produktov. Ogled krajevnih značilnosti in nekaterih ustanov ter pomembnih objektov. Zbiranje narečnih besed. Uzavestitev drugačnosti, različnosti ljudi (zlasti glede jezika in navad). Zbiranje in učenje slovenskih pravljic / kratkih pripovedk, pesmic in igrice. Spoznavanje lepote ljudskega slovstva. Prepoznavanje narečja.	Osnovna znanja o življenju in vsakdanjem delu prednikov. Učenci naj poznajo narečna poimenovanja treh rastlin, domačih živali in sorodstvenih odnosov. Učenci, ki živijo na dvojezičnem območju, naj poznajo dve različni navadi/šegi. Učenci se naj na pamet naučijo tri-tri ljudske pravljice/pesmi, pregovore, vedeževanja o vremenu in eno delo umetnostnega slovstva.
Slovenske otroške pesmi, izštevanke, otroške igrice. (iz matične domovine: Ciciban, PIL) Učenje in izvajanje različnih otroških glasbenih igrice, ugank. Stara velikonočna in božična darila in njihova priprava. Stari božični okraski. Stare porabske slovenske igrače in njihova narečna poimenovanja. Noša otrok in učencev. Poimenovanja najpomembnejših oblačil v narečju in v knjižni slovenščini. Stare porabske slovenske jedi in njihova poimenovanja.	Vaje otroških igrice. Reševanje ugank. Barvanje jajc po stari tradiciji. Skupaj okrasijo božično drevo po porabski slovenski tradiciji. Priprava starih igrač. Zbiranje starih fotografij. Zbiranje domačih receptov.	Sodeluje pri igriceh in reševanju ugank. Priprava raznih daril za praznike. Z zbranimi fotografijami naj predstavi svojo družino in narodno nošo.

Podrobne zahteve ob koncu 6. razreda**1. Zgodovinska in zemljepisna znanja**

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Življenje v Porabju danes (gospodarstvo, izobraževanje, kulturno in družabno življenje).	Vpogled v življenje neke naselbine, kjer živijo porabski Slovenci. (zbiranjem podatkov)	Učenci naj predstavijo svojo rojstno vas.
Porabske vasi, kjer živijo Slovenci, mesto Monošter (splošne značilnosti, lega, prebivalstvo, kulturne znamenitosti).	Spoznavanje današnjih porabskih slovenskih naselbinskih območij in njihovih zemljepisnih značilnosti.	Naštevane porabskih naselij.
Slovensko Porabje v sedanjosti in preteklosti. Jožef Košič in njegov pomen (literarno in etnološko delo, ohranjanje kulturne dediščine).	Zbiranje slikovnega in drugega gradiva o preteklosti in sedanjosti slovenskega Porabja.	Učenci naj na kratko predstavijo zgodovino porabskih Slovencev. Naj povedo nekaj pomembnejših dogodkov.
Naselitev Južnih Slovanov na Balkanu in v Vzhodnih Alpah. Oblikovanje slovenskega naroda; pomen pokristjanjevanja Slovencev.	Vpogled v način življenja in v selitev Slovanov.	Učenci naj poznajo vzroke naselitve. Vloga ter kulturni pomen poslanstva Cirila in Metoda.
Prva slovenska država Karantanija. Vzroki in posledice izgube narodne samostojnosti. Tuja kolonizacija in posledice; ponemčevanje slovenskih dežel in krčenje obsega narodnostnega ozemlja. Izoblikovanje slovenske etnične meje.	Prepoznanje pomena slovenske državnosti.	Naj predstavijo življenje Slovencev pod tujo oblastjo v času fevdalizma.

2. Kultura

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Ljudsko izročilo v preteklosti in danes. Pustne navade. Stari božični običaji. Novoletne ljudske šege.	Spoznavanje pomembnejših ljudskih običajev porabskih Slovencev. Skupno zbiranje šeg in razpravljanje o njih. Učenci naj spoznajo najpomembnejše kulturno izročilo Slovenije.	Naštevane obravnavanih ljudskih običajev. Učenci naj na kratko predstavijo dve navadi.
Vraževerne šege v preteklosti in danes.	Naj prepoznajo podobnosti in razlike med obravnavanimi navadami.	
Stara in nova imena ulic ter ledinska imena v rojstni vasi.	Učenci si oblikujejo pozitiven odnos do različnih kultur, navad in običajev ter spoštujejo svoj narod in druge narode.	
Otroške igre, preprosti ljudski plesi, ljudske pesmi.	Negovanje porabskega slovenskega plesa in slovenske pesmi. Zbiranje slovenske literature.	Učenci naj znajo dve otroški in dve ljudski pesmi ter en ljudski ples. Naj pripovedujejo eno pripovedko.
Slovenske pravljice, kratke pripovedke in pesmi.		
Porabsko slovensko narečje - del slovenskega jezikovnega izročila. Najpomembnejše glasoslovne in leksikalne razlike med krajevnim govorom/narečjem in knjižnim jezikom.	Po zbranem narečnem gradivu ugotovitev tega, kateri glasovi krajevnega narečja se razlikujejo od knjižnih oblik.	Naštevane pet-pet glasoslovnih in leksikalnih značilnosti krajevnega narečja.
Madžarske besede v narečju rojstne vasi.	Utemeljevanje prevzema madžarskih besed.	Učenci naj zberejo deset madžarskih spojojenk.

Osnovne oblike porabskih slovenskih vasi / naselbin. Oprema stare kuhinje. Stara kuhinjska sredstva / stare kuhinjske posode, njihova raba in njihovo narečno poimenovanje.	Spoznavanje strukture porabskih slovenskih vasi.	Osnovno znanje o naselbinskih oblikah. Oprema stare kuhinje - najpomembnejše pohištvo stare kuhinje.
Kmetijska dela v posameznih letnih časih, njihova poimenovanja v narečju in v knjižnem jeziku. Zimska opravila (pletenje, predenje).	Vpogled v nekdanje vsakdanje življenje porabskih Slovencev.	Naštevane najpomembnejših kmečkih del.
Najpomembnejše vsakdanje jedi porabskih Slovencev in Madžarov, razlike in podobnosti med temi jedmi.	Prepoznanje medsebojnih vplivov v ljudskem hranjenju.	Naštevane najpomembnejših starih jedi in oblačil.
Vsakdanja noša porabskih Slovencev, poimenovanja oblačil v narečju in v knjižnem jeziku.	Oblačila v preteklosti in danes, prepoznanje in utemeljevanje razlik med temi oblačili.	

Podrobne zahteve ob koncu 8. razreda

1. Zgodovinska in zemljepisna znanja

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Nastanek in razvoj mest na Slovenskem. Celjski grofje in njihov pomen.	Vpogled v nastanek mest na Slovenskem.	Pripoved zgodovine celjskih grofov.
Slovenci v 15. in 16. stoletju: kmečki upori, turški vpadi. (Ilustriranje s primeri iz slovenske literature - J. Jurčič: Jurij Kozjak.)	Pregled življenja, položaja Slovencev v dobi turških vpadov.	Učenci naj poznajo vzroke kmečkih uporov.
Reformacija (protestantizem) na Slovenskem. Protireformacija in njen pomen za Slovence.	Pregled reformacije in protireformacije na Slovenskem	Pomen protestantizma za slovensko kulturo.
Nastajanje kapitalizma. Slovenci v avstrijski absolutistični državi; razsvetljenske reforme in njihov pomen.	Prepoznanje pomena razsvetljenskih reform.	Učenci naj poznajo razsvetljenske reforme.

2. Kultura

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Pomladanski običaji: prvi maj; binkoštni običaji. Ljudske šege prošenja. Navade ob poroki. Ljudske pesmi, ljudski plesi.	Odkritje in ožvitev izročila prednikov. Prepoznanje interetničnih odnosov. Primerjava obravnavanih običajev z madžarskimi običaji.	Osnovna znanja v obravnavanih ljudskih običajih.
Manjšine na Madžarskem. Madžarska manjšinska politika. Šolski sistem Slovencev na Madžarskem.	Razumevanje vloge manjšin na področju mednarodnih odnosov.	Naštevane manjšin, ki živijo na Madžarskem, in njihovih glavnih pravic.
Najpomembnejše morfološke in sintaktične značilnosti krajevnega narečja. Glavne posebnosti gornjeseniškega in števanovskega govora.	Prepoznanje najbolj opaznih razlik med vaškim narečjem in knjižnim jezikom po magnetofonskem posnetku.	Učenci naj poimenujejo dve glavni inačici porabskega narečja, naj poznajo tri-tri njune glavne značilnosti.

Obisk pri domačem lončarju. Delovni postopki, orodje, izdelki lončarstva.	Spoznavanje porabske rokodelske obrti. Likovno vrednotenje lončarskih izdelkov.	
Najpomembnejši slovenski slikarji, kiparji, arhitekti (Matija Jama, Ivan Grohar, Maksim Gaspari, Božidar Jakac, Jože Plečnik...).	Pregled najpomembnejših umetnostnozgo-dovinskih obdobij v slovenski umetnosti.	Učenci naj naštejejo tri slovenske umetnike, naj poznajo eno-eno njihovo delo.

Podrobne zahteve ob koncu 10. razreda

1. Zgodovinska in zemljepisna znanja

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Začetki narodnega prebujenja na Slovenskem. Ilirizem in narodno prebujenje; status slovenskega jezika v tem času.	Prepoznanje pomena narodnega prebujenja.	Učenci naj poznajo vlogo ilirizma.
Revolucionarno leto 1848 pri Slovencih. Program "Zedinjena Slovenija". Boj za narodnostne pravice in osvoboditev. Krepitev narodne zavesti.	Učenci naj spoznajo slovenske težnje po enotnosti.	Učenci naj predstavijo program "Zedinjena Slovenija".
Prva svetovna vojna in Slovenci. Mirovna konferenca in nastanek Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.	Učenci naj pregledajo težnje južnoslovanskih narodov po zedinjenju v eno državo.	Učenci naj na kratko predstavijo položaj slovenskega naroda v skupni državi med I. in II. svetovno vojno.
Krepitev fašizma in nacizma. II. svetovna vojna in boj Slovencev za osvoboditev. Konec vojne in proglašenje skupne jugoslovanske države. Slovenija in njene politične ter etnične meje. Slovenci v Italiji, Avstriji ter na Madžarskem.	Pregled tega, kakšen je bil položaj Slovencev v okviru jugoslovanske federacije.	Naštevane federativnih ljudskih republik Jugoslavije.
Težnje narodov po osamosvojitvi. Vzroki razpada. Razglasitev slovenske samostojnosti. Vojna za Slovenijo.	Pregled razpada jugoslovanske federacije.	Učenci naj poznajo vzroke razpada. Naj poznajo pomembna dejstva družbe, zemljepisa, politike.
Republika Slovenija kot samostojna, neodvisna država. Geografske, politične, kulturne značilnosti Slovenije; povezave s Porabjem.	Spoznavanje in analiza odnosov med R Slovenijo in R Madžarsko.	Učenci naj poznajo nekaj pomembnih podatkov o Sloveniji.
Pravice manjšinskih samouprav in njihova dejavnost.	Pomen in vpliv manjšinske samouprave.	Predstavitev zbranega gradiva k zgodovini krajevne samouprave.

2. Kultura

Učne vsebine	Zahteve pri razvijanju sposobnosti	Minimalne zahteve
Tloris starih kmečkih hiš. Ureditev stanovanjske hiše in gospodarskega poslopa na zemljišču. Običajna oprema sobe.	Stanovanjski običaji porabskih Slovencev, primerjava z običaji Madžarov.	Informacije v zvezi s stanovanjskimi običaji in kmetijstvom.

Staro kmetijsko orodje, njihovo poimenovanje in njihova raba. Jedi praznikov. Deli praznične narodne noše in njihova poimenovanja. Način življenja in mišljenja nekdanjih porabskih slovenskih kmečkih družin. Običaji ob imenovanju v rojstni va-si; krstna imena in hišna imena. Dejavnost krajevnih madžarskih slovenskih društev in kulturnih skupin. Sožitje Slovencev in drugih etničnih skupin v rojstnem kraju.	Razvoj kmetijstva in vzrok tega. Razlike med prazniki in delavniki. Prepoznanje razlik med nekdanjimi in sedanjimi normami kmečkih družin. Učenci naj prepoznajo vlogo organizacij Slovencev na Madžarskem pri ohranjanju narodnostne identitete. Razumejo naj pomembnost strpnosti z drugimi narodi in z večinskim narodom.	Naštevajte najpomembnejših starih prazničnih jedi in glavnih oblačil praznične noše. Učenci naj spoštujejo lastno kulturo in kulturo drugih narodov.
--	--	--

1. Szlovén nyelv és irodalom

A hagyományos nyelvoktató és a bővített nyelvoktató kisebbségi oktatási forma számára

Részletes követelmények a 4. évfolyam végén

TANANYAG

A magánhangzók kiejtése, a szlovén és a magyar szavak magánhangzóinak kiejtése közötti különbségek hangsúlyozása.

Írás-olvasás elsajátítása szlovén nyelven, különös tekintettel azokra a betűkre, amelyek írásképe a magyar írásmódban eltér a szlovéntól.

Rendezett, olvasható írás az automatizmusok szintjén.

A mondatok és a tulajdonnevek nagykezdőbetűs írása. Mondatvégi és nem mondatvégi írásjelek. Tollbamondás. A szavak elválasztása. A s/z előjáró kiejtése és írása.

A szlovén irodalmi nyelv alapszókincsének elsajátítása, kibővítése és tudatosítása; a nyelvjárás és az irodalmi nyelv közötti különbségek és azonosságok hangsúlyozása; a magyar és a szlovén nyelv közötti különbségek tudatosítása. Az irodalmi szókincs legyen a nyelvjárás felépítménye.

Azoknak a főneveknek a képzése implicite, amelyek:

a történet helyszínét jelölik.

Szócsaládok. Szóértés szöveg-összefüggésben.

Beszélgetésben való részvétel.

A kommunikációs képesség fejlesztése közben tudatosítjuk a szófajok és az alapvető alaktani kategóriák használatát.

Az egyszerű mondat fajtái.

A mondatok bővítése (tárggyal, határozóval).

Szóbeli és írásbeli kommunikáció

– a szókincs bővítése;

– dramatizálás;

– a szöveg tartalmával kapcsolatos kérdések;

– különféle kommunikatív tartalmak kialakítása kép, film, esemény ... alapján;

– cím keresése, rövidebb történet befejezése;

– didaktikus nyelvi játékok.

TÉMAKÖRÖK

I. KI VAGYOK? KI VAGY?

Kicsoda? Micsoda? ... hívnak. Bemutatkozás: utónév, családi név, életkor.
Köszöntések. Kisfiú és kislány. Hol laksz? Mit csinálsz?
Személynevek: fiúké, lányoké. Önmagad leírása/valaki más jellemzése.

II. AZ OTTHON ÉS CSALÁD

Családtagok: anya, apa, lánytestvér, fiútestvér, nagymama, nagypapa.
A család és a rokonság fogalma. A családtagok bemutatása és leírása.
A mi házunk. A ház/lakás helyiségei és azok funkciói. Bútorok.
Táplálkozás. Ételek és italok. Ízek.
Napi étkezések: reggeli, ebéd, tízórai, vacsora; evőeszközök, ételek.
Élelmiszerek a boltban. Bevásárlás.
Személyi higiénia. Alapvető ruházat és lábbeli.

III. ISKOLA

Tantermek, bútorok, iskolai taneszközök.
Oktatás. Tanulás. Tanuló fiúk/lányok. Tanár/tanárnő.
Iskolatársak – fiúk/lányok. Igazgató/igazgatónő.
A tanítás kezdete/vége. Iskolai naptár. Órarend.
Milyen a tábla, az asztal, a lámpa? (színek)
Milyen vagy? (tanuló fiúként/ lányként) Külső leírás, tulajdonságok.
Szünidő. Szünidei élmények.

IV. AZ ÉN SZABADIDŐM

A munka és a szabadidő fogalma.
A szabadidő eltöltésének különféle módjai (játék, szórakozás, sport/különböző sportágak, segítség a szülőknek ...).
Kedvenc időtöltésem/hobbijaim és barátaim kedvenc időtöltése.
Játékok és játékszerek.
Szakköri, csoportmunkába történő bekapcsolódás.

V. SZÜKEBB ÉS TÁGABB KÖRNYEZETÜNK

A tanuló szűkebb környezete.
Az udvar. Állatok az udvaron és az istállóban/ólban.
Az erdő: a leggyakoribb fák, állatok, gombák.
A gyümölcsös kert, rét, virágos- és zöldszékes kert.
Saját környezetem leírása: nagysága, fontosabb épületek: vasútállomás/autóbuszmegálló, üzletek, templom, múzeum, iskolák...
Fogalmak: ország/megye/város/falu/út/utca/domb/hegy/folyó.
A falu és a város. Rába-vidéki szlovén falvak.
Mely városokat ismered? Hány városban voltál már?
Fogalmak: haza/nép/nemzetiség/ország/anyanyelv.
Pillantás a határ túloldalára: Szlovénia.

VI. UTAK ÉS KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖK

Út, vasút. Utca. Közlekedési eszközök: kerékpár, segédmotoros kerékpár, személygépkocsi, autóbusz, vonat... Közlekedésbiztonság. Felkészülés az utazásra. Szlovéniába utazunk.

VII. ÜNNEPEK ÉS ÜNNEPLÉS

Mi az ünnep? Családi ünnepek: születésnap, névnap.
Ajándékok: ajándékozás és az ajándék elfogadása. A nagymama ünnepe...
A postán: levél-/üdvözlőlap írása; telefonálás.
Egyéb ünnepek: mikulás, karácsony, újév, gyermeknap, anyák napja, kulturális nap.

VIII. IDŐ

Időegységek: perc, óra, nap, hónap, év.
Ezek egymáshoz való viszonya (a számok megismerése).
Az idő múlik: Hány óra van?

Napok, hónapok, évszakok nevei.
Teendők/tevékenységek az egyes napokon.

IX. TESTÜNK

Testrészek megnevezése és leírása.
Testápolás. Egészség. Orvosnál.
Betegségek, közérzet, gyógyszerek.

X. MUNKA ÉS FOGLALKOZÁSOK

A szülők munkája és foglalkozása.
Foglalkozások, amelyekkel nap mint nap találkozunk.
Eszközök, amelyeket munkájuk során a leggyakrabban használnak.
Mivel? Hol? Mit? Kicsoda? Miért? Hogyan?
A munkavégzés helyszínei.
Mi leszek, ha nagy leszek...

XI. A TERMÉSZET VILÁGA

Életünk és az évszakok. Az egyes évszakok jellemzői.
Idő és időjárási jelenségek. Ruházat az egyes évszakokban.
Évszakok és mezőgazdasági munkák.
Élet az erdőben, a réten, a vízben; növények és állatok.
Látogatás az állatkertben.
Állatok és növények otthon: a mezőn, a gyümölcsösben, a kertben; falusi udvar; állatok az ólban és istállóban.
Disznótör, szüret és egyéb "ünnepi" alkalmak a gazdaságban.

Minimális teljesítmény

1. A tanuló tudja helyesen kiejteni a szlovén hangokat, ismerje a szlovén ábécét.
2. A szó szerkezeteket és a mondatokat ejtse ki helyes mondathangsúllyal, az elsajátított szavak esetében pedig alkalmazza a helyes szóhangsúlyt.
3. Sajátítson el 500-600 olyan szót, amelyek a mindennapi életre vonatkoznak: család, otthon, iskola, természet, játék...
4. Legyen képes megfigyelni a szlovén nyelv sajátosságait, különös tekintettel a művelt köz- /irodalmi nyelvre és a nyelvjárásra.
5. Feladathelyzetben ismerje fel a nyelv különféle közléseket közvetítő szerepét (kérdés, tagadás, kérés, óhaj, parancs...)
6. Kép, film, esemény vagy adott tárgy alapján tudjon néhány mondattal értelmes szöveget alkotni.
7. Legyen képes párbeszédben részt venni a begyakorolt témakörökben
8. A tanuló tollbamondás után tudjon leírni 3-4 mondatos szövegeket.
9. Legyen képes tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felolvasására.
10. Tudja használni a szótárt, készítsen saját szótárt.
11. Tudjon néhány rövidebb verset, szólást, kiszámolót.
12. Legyen képes véleményt mondani az olvasottakkal kapcsolatban.
13. Vegyen részt szövegek dramatizálásában játékos formában.
14. A tanuló tudjon különbséget tenni az egyszerű- és összetett mondatok között.
15. Nevezze meg a szófajokat: ige, főnév, melléknév, kötőszó, elöljárószó.
16. Ismerjen alapvető irodalomelméleti fogalmakat.
17. Tudjon memoriterként 8-10 kiszámolót, mondókát, verset.

Részletes követelmények a 6. évfolyam végén

TANANYAG

A szlovén nyelv helyes kiejtésével kapcsolatos sajátosságok tudatosítása és ismétlése.
A szavak elválasztása. Írásjelek. Vessző az összetett mondatokban. Nagy kezdőbetű.
A szlovén nyelv szókincsének bővítése 500-600 új szóval, az irodalmi nyelv és a nyelvjárás közötti rokonság és azonosság hangsúlyozása.

Mondatrészek: szórend.

Egyszerű és összetett mondatok, mondatfajták jelentésük szerint.

Szóbeli és írásbeli kommunikáció:

- a szókincs bővítése;
- dramatizálás;
- leírás, jellemzés, ismertetés;
- szépirodalmi alkotások elemzése: a tartalomra vonatkozó kérdések (a cselekmény ideje és helyszíne, személyek);
- fogalmazás egy élményről, elképzelt eseményről;
- különféle közlések alkotása kép, film, esemény kapcsán...
- gyakorlati-kommunikációs természetű szövegek alkotása: meghívó, értesítés, levél, beszámoló, életrajz;
- didaktikus nyelvi játékok;
- kicsoda - kinek; a feladó : címzett viszony.

Olvasmányok:

V. T. Arhar: Kaj je razred? (Mi az osztály?)

Kajetan Kovič: Medvedja šola (Medveiskola)

J. Stritar: V šoli (Az iskolában)

Tone Pavček: Starši (Szülők), Hiša (Ház), Kaj kdo dela? (Ki mit csinál?), Avto (Autó), Nesreča (Baleset)

France Bevk: Pri čevljarju (A cipésznél)

Franc Princ: Lastovkam v slovo (Fecskebúcsúztató), Jesen (Ősz)

Fran Albreht: Domovina (Haza)

Lili Novy: Majska pesem (Májusi vers)

France Prešeren: Zdravljica (Pohárköszöntő)

Janez Menart: Božično drevo (Karácsonyfa)

Franc Princ: Spomini (Emlékek)

Kajetan Kovič: Potovanje (Utazás)

Oton Župančič: Zlata ptička (Aranymadár)

Lisjak in vrabec (A róka és a veréb), Kralj Matjaž (Mátyás király),

Dva prijatelja (A két barát), Krt, konj in človek (A vakond, a ló és az ember)

Slovenske uganke (Szlovén találós kérdések)

Slovenske pravljice (Szlovén mesék)

TÉMAKÖRÖK

I. CSALÁD, ISKOLA, HAZA

A mi családunk: családtagok, életkor, foglalkozás, nemzetiség.

Tartózkodás: ház/lakás, lakcím: helyiségek, berendezés.

Munkamegosztás a családban. Élmények családi körben.

Iskolai élet. Nemzetiségi iskolák a Rába-vidéken.

A szlovén nyelv tanulásának jelentősége. Kapcsolatok szlovéniai iskolákkal.

Szabadidő az iskolában: kulturális és sportnapok, kirándulások, szakkörök.

Szűkebb és tágabb hazám: Rába-vidék – Magyarország.

A Magyar Köztársaság helyzete Európában.

II. MINDENNAPI ÉLET

Bemutakozás ismerősöknek/ismeretleneknek, telefonon, hivatalban...

Legfontosabb személyi adataim (születési idő, hely, állandó lakhely, posta, anyakönyvi szám).

Rövid önéletrajz írása.

Otthonom környezete: templom, múzeum, színház, sportlétesítmények.

Vásárlás. Piacon. Vendéglőben. Étlap. Ételek. Postán. Bankban.

Látogatóba megyünk/vendégeink érkeznek.

Családi/állami/iskolai ünnepek.

Üdvözlések és ajándékok.

III. ÉVSZAKOK

Naptár. Évszakok: tavasz, nyár, ősz, tél: hónapok, hetek, napok: napszakok, óra, perc, másodperc; az idő kifejezése.

Évszakok Szlovéniában és a Rába-vidéken.

Változások a természetben (időjárás, időjárási jelenségek).

Az ember és annak alkalmazkodása e változásokhoz (ruházat, lábbeli).

Tevékenységek az egyes évszakokban: a kertben, a mezőn, a réten, a szőlőben, a gyümölcsösben, az erdőben.

A természet gyümölcsei. Növények és állatok. Iskola és évszakok.

IV. MUNKA ÉS FOGLALKOZÁSOK

A szűkebb és tágabb környezet foglalkozásaira vonatkozó ismeretek bővítése.

Ki/mit/hol/mivel/hogyan dolgozik?

Ismerkedés a szűkebb környezet gyakoribb és ritkább foglalkozásaival.

Mi szeretnék lenni?

Munkahelyek környezetünkben. Látogatás a ... -nál.

Vendéglőben: az étel rendelése, italok.

Cukrászdában. Sütemények.

Szállodában. Portás. Szobafoglalás. Párbeszéd.

A szülők, rokonok, ismerősök foglalkozása.

V. KÖZLEKEDÉS

Közlekedés: szárazföldön, vizen és levegőben.

Közlekedési eszközök.

Alapvető közlekedési szabályok.

Közúti közlekedés – alapfogalmak: fő- és mellékút, az úttest jobb és bal oldala, haladási irány, járművek, útkereszteződés, járda, zebra, gyalogút, kerékpárút; gyalogos, kerékpáros, autós...

A közlekedésben dolgozók. Felkészülés az utazásra.

Látogatás utazási irodában. A közlekedéssel kapcsolatos élmények.

VI. TERMÉSZET ÉS EGÉSZSÉG

Az emberi test részei. Érzékszerveink.

Az orvosnál. A kórházban/gyógyüdülőben.

Betegségek és azok gyógyszerei. A gyógyszertárban.

Személyi higiéniai eszközök.

Étel az erő és az egészség forrása.

Az ember és környezetének viszonya.

Az egyén szerepe a környezet- és természetvédelemben.

Minimális teljesítmény

1. Tudjon 500-600 új szót.
2. Legyen képes rövidebb értelmes szöveget alkotni
3. A szlovén nyelv alaktani és mondattani törvényszerűségeinek ismerete (alaktani kategóriák, ige-
ragozás, fokozás, névszóragozás; mondatrészek).
4. Olvasson szlovén szépirodalmi szövegeket, ezekről beszélgessen a tanárral.
5. Készítsen irodalmi mappát – gyűjtse a legkedvesebb verseket, meséket, képes anyagot.
6. Elemi fokú, szabatos kifejezőmód többféle műfajban: -élőszóban: a köznapi helyzetekben;
-írásban: elbeszélés, leírás, levél megszerkesztése.
7. Az olvasott művek szerzőjének, témájának, műfajának megnevezése.
8. 6-8 költemény vagy részlet ismerete memoriterként.

Részletes követelmények a 8. évfolyam végén

TANANYAG

A szavak jelentés szerint.

A szófajok áttekintése;

– szóelemzés;

– gyakorlatok és feladatok/egyszerűbb példák.

Mondatrészek: mellérendelés és alárendelés

Szóbeli és írásbeli kommunikáció

- a szókincs bővítése;
- különféle közlések – szövegek megalkotása;
- a közlés megformáltsága;
- leírás, jellemzés, ismertetés;
- interjú, napló;
- egyenes idézet, függő idézet;
- a jó nyelvi stílus alapelvei.

Olvasmányok:

Prežihov Voranc: Solzice (Gyöngyvirágok)

Ivan Cankar: Moje življenje (Életem)

Josip Vandot: Kekčeve zgodbe (Kekcec történetei)

Ljudske pesmi in proza (Népköltészet és próza)

Fran Levstik: Martin Krpan (Martin Krpan)

Josip Jurčič: Jurij Kozjak (Jurij Kozjak), Sosedov sin (A szomszéd fia)

Ivan Tavčar: Cvetje v jeseni (Őszi virágok), Med gorami (A hegyek között)

Porabske pravljice (Rába-vidéki népmesék)

TÉMAKÖRÖK**I. SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG – ANYAORSZÁG**

A Szlovén Köztársaság létrejötte és helyzete Európában.

Szlovénia földrajzi jellemzői: domborzat, tájak, folyók, tavak, tenger, hegyek, városok. Ismerjük meg Szlovénia szépségeit!

Kulturális, nyelvi, sport- és iskolai kapcsolatok Szlovéniával.

Viszonyok: irodalmi nyelv/nyelvjárások.

Szlovén himnusz.

Szlovén népdalok, mesék, mondák.

II. UTAZÁS SZLOVÉNIÁBA

Az évfolyam kirándulást tervez Szlovénia egyes tájaira.

Szlovénia térképe és idegenforgalmi prospektusok.

Az utazás motivációja. Az utazás különféle módjai.

Országhatár (népek elválasztása, közeledése és együttműködése, a nemzeti kisebbségek szerepe).

Látogatás egy idegenforgalmi hivatalban.

Kicsoda, mikor, hova, hogyan, miért... utazik?

Szlovéniai utazások tapasztalatai.

Mit tudsz Szlovéniáról?

III. SZLOVÉNIA TÁJEGYSÉGEI

Muravidék (Prekmurje), Stájerország (Štajerska), Karintia (Koroška), Felsőkraina (Gorenjska), Alsókraina (Dolenjska), Tengermellék (Primorska).

Utazunk: az utazás kezdete. A határátkelőn.

A tájegységek földrajzi, történelmi jellegzetességei.

Városok, kulturális és néprajzi sajátosságok.

Leírások, jellemzések, párbeszéd, riportok a tárgyalt témákkal kapcsolatosan.

Az egyes tájegységek idegenforgalmi nevezetességei. Útinapló.

Képeslapot írunk szüleinknek, ismerőseinknek, barátainknak.

Szlovén néphagyomány.

Szlovén költők és írók szülőházai.

Levél/szülőknak, barátoknak/Szlovéniából. Képeslapokat gyűjtünk.

Barátot/barátnőt szereztem.

IV. LJUBLJANA – SZLOVÉNIA FŐVÁROSA

Ismerkedjünk meg a szlovén fővárossal!

Turisztikai séta (autóbussszal, gyalog, taxival).

Kultúrtörténeti nevezetességek.

Találkozás budapesti turistákkal

Hazatérés. A szülőknak/barátoknak beszámolunk úti élményeinkről.

V. NYELVÜNK, KULTÚRÁNK

Szlovénia és Magyarország nemzeti és nyelvi arculata.

Szlovének a Szlovén Köztársaság határain túl (Trieszt és Görz, Resia és Szlovén Venezia, Karintia és Stájerország, Rába-vidék).

Tisztelet és türelem a mássággal szemben.

Az anyanyelv tanulásának fontossága.

A kisebbség és a többség nyelve.

A kisebbségek nyelvének hivatalos megítélése.

A kisebbségek, mint a mai demokratikus társadalom értékei.

VI. SZLOVÉN IRODALOM

Az első írásos emlékek és a szellemi népi folklór: népdalok és népmesék Szlovéniában és a Rába-vidéken.

A középkor és az első szlovén könyvek: a Freisingi nyelvemléktől Primož Trubarig.

A Rába-vidék évszázados arculata.

A felvilágosodás irodalma: a szlovén színház születése (A. T. Linhart) és az első szlovén verseskötet (Valentin Vodnik).

A romantika irodalma: France Prešeren – a legnagyobb szlovén költő.

Február 8. – a szlovén kultúra ünnepe.

A realizmus irodalma: a szlovén próza születése; a legjelentősebb realista költők és írók.

A modernizmus irodalma: Ivan Cankar és jelentősége a szlovén irodalomban.

A 20. század irodalma: főként azokról a szerzőkről szólunk, akik nagyon közel állnak a tanuló élményvilágához: Miško Kranjec, Prežihov Voranc...

Gyermek- és ifjúsági irodalom: Svetlana Makarovič, Tone Pavček, Kajetan Kovič, Neža Maurer, Niko Grafenauer, Feri Lanišček... az irodalmi művek megismerése és átélése.

Minimális teljesítmény

1. Saját szókincsét bővítse standard szókészlettel (500-600 új szó).
2. Legyen képes nyelvileg helyesen megfogalmazni a szövegeket.
3. Ismerjen meg szlovén irodalmi szövegeket.
4. A tanult, olvasott szöveg tartalmának értelmes ismertetése: szövegtömörítés, kifejtés.
5. Tudjon gyakorlati-kommunikációs természetű szövegeket megírni (értésítés, kérvény, fellebezés, beszámoló...)
6. Az egybe- és különírás szabályainak ismerete és alkalmazása.
7. A tanulmányaikban előforduló tulajdonnevek helyesírása.
8. 5-6 mű, illetve részlet az olvasmányok anyagából memoriterként.

Részletes követelmények a 10. évfolyam végén**TANANYAG****I. NYELVI ISMERETEK**

Mondatalkotás: feladó, címzett, a közlés szándéka, kijelentés — a közlés egysége.

Szövegalkotás.

Mondatrészek.

Mellérendelt és alárendelt mondatok.

A mondatok szórendje.

Írásjelek.

A szófajok jelentésbeli, alaktani és mondattani tulajdonságai.

A szófajok osztályozása.

A toldalékolható és toldalékolhatatlan szófajok.

Helyes kiejtés tudatosítása az olvasásban és a beszédben.

A szlovén irodalmi nyelv hangrendszerének áttekintése. Tagolás szünetekkel és a mondathangsúly.

A helyesírási szempontból nehéz szavak leírása.

Az egybe- és a különírás.

Az írásjelek és a nagy kezdőbetű áttekintő ismertetése.

Tollbamondások írása.

Szócsaládok.
Szavak alkotása szószerkezetekkel.
Szóképzési módok.
Gyakorlatok a szótan és a szóképzés köréből.

II. KOMMUNIKÁCIÓ

Szóbeli és írásbeli kommunikáció.

Szövegalkotás és stilisztika.
A szöveg felépítése – bevezetés, tárgyalás, befejezés.
Beszélgetés. Párbeszéd. Dramatizálás. Tartalmi ismertetés.
Leírás. Jellemzés. Ismertetés.
Tárgyak, személyek, különféle események bemutatása.
A kreatív fogalmazás.

Olvasmányok:

Pavle Rožnik: Pes in mačka (A kutya és a macska)
Niko Grafenauer: Sonce nad vodometi (Nap a szökőkutak felett)
Tone Seliškar: Bratovščina Sinjega galeba (»Kék sirály » társaság)
Vitan Mal: Sreča na vrvi (Szerencse a kötélén)
Oton Župančič: Pesmi za otroke (Gyermekekversek)
Ljudski pregovori (Közmondások)
Ivan Cankar: Skodelica kave (Egy csésze fekete)
Dragotin Kette: Zimska romanca (Téli románc)
Niko Grafenauer: Ljubezen (Szerelem)
France Bevk: Kaplan Martin Čedermac (A föld sója)

III. IRODALMI ISMERETEK

1. Szövegértés

Helyes, folyamatos és tagolt olvasás.
Érthetőség a kifejezésben.
Az irodalmi szöveg felépítése és megértése.

2. Az irodalmi szövegek feldolgozása

Az irodalmi szöveg külső és belső felépítése.
A népköltészet és a népmesék fajtái .
Az irodalom lírai, epikai és drámai műfajai (eposz, szonett, ballada, románc; karcolat, novella, regény).
Az irodalmi szöveg tárgyalásának fázisai:
a) Motiváció
b) A szöveg bemutatása:
 Interpretatív olvasás
 Érzelmi szünet
 A tanulók néma olvasása
 Hangos olvasás
 A szöveg tagolása
c) A jelentésbeli szerkezet tagolása
d) Személyek
e) Azok cselekedetei – kulcsfontosságú igék

3. Irodalom – szlovén költők és írók művei

A rábavidéki népi szellemi folklór.
Szlovén gyermek- és ifjúsági irodalom alkotóinak művei.
Szlovén költők és írók klasszikus művei – a felvilágosodástól a kortárs irodalomig.

4. Médiakultúra

Szlovén filmek vetítése.
Videofilmek (ifjúsági filmek, szlovén szépirodalmi művek) filmes adaptációi.
A tanulók rövid ismertetést készítenek a látottak alapján.

Követelmények a 10. évfolyam végén

1. A tanuló tudatosan használja a nyelvi törvényszerűségeket.
2. Ismerje a szlovén irodalom alapvető műveit és azok szerzőit.
3. Ismerjen fontos irodalomelméleti alapfogalmakat.
4. Legyen képes nyelvileg helyes közlésre szóban és írásban.
5. Az olvasott művek szabatos, tárgyyszerű, kifejező ismertetése szóban és írásban.
6. Az olvasott művekről néhány alapvető tény, adat ismerete.
7. Legyen képes használni az irodalmi- és köznyelvet.
8. A tantervben felsorolt irodalmi- és filmművészeti alkotások ismerete.
9. A felsorolt olvasmányokból 6-8 mű vagy részlet ismerete memoriterként.

2. Szlovén népismeret (Minden oktatási forma számára)

Részletes követelmények a 4. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
A családban űzött foglalkozások a múltban és a jelenben, valamint azok nyelvjárási megnevezései. A család egy napjának folyamata régen és ma. Látogatás a helyi fazekasmesternél. A település jelentősebb épületei. Első kapcsolat a helyi képzőművészettel és a képzőművészeti alkotókkal. Háziállatok, konyhakerti növények és nyelvjárási elnevezésük. Rokonsági viszonyok régi elnevezései és azok irodalmi nyelvi megfelelői. A szülőfalu lakóinak etnikai hovatartozása. A szülőfaluban ismeretes közmondások, időjósítások, nyelvtörők. Állatokról és természeti jelenségekről szóló, valamint egyes ünnepekhez kapcsolódó mondókák, dalok. Nyelvhasználat a családon belül és kívül. A szlovén nyelv otthon és az iskolában.	Betekintés a magyarországi szlovének korábbi és jelenlegi életébe idősebb személyekkel folytatott beszélgetések alapján. A korábbi és jelenlegi életkörülmények közötti legfontosabb különbségek felismerése. Néhány kézműipari termék előállítása gyurmából. A helyi jellegzetességek és néhány intézmény, valamint a főbb létesítmények megtekintése. Nyelvjárási szavak gyűjtése. Az emberek különbözőségének tudatosítása (elsősorban a nyelv és a szokások tekintetében). Mondókák, dalok és játékok gyűjtése és megtanulása. A népköltészet szépségének megfigyeltetése. A szlovén nyelvjárás megfigyelése.	Alapvető ismeretek az elődök életéről és mindennapi munkájáról. Három növény, háziállat és rokonsági viszony nyelvjárási elnevezésének ismerete. A nemzetiségileg vegyesen lakott településre jellemző két-két szokás ismerete nemzetiségenként. Három-három népi mondóka, dal, közmondás, időjósítás és egy műköltészeti alkotás megtanulása kívülről.
Szlovén gyermekversek, kiszámolók, gyermekjátékok megismerése anyaországi kiadványokból. Különböző énekes gyermekjátékok, találós kérdések. Régi húsvéti és karácsonyi ajándékok és elkészítésük.	A gyermekjátékok dal- és mozgásanyagának gyakorlása. Találós kérdések megfigyeltetése. Tojásfestés régi hagyományok szerint.	Vegyen részt gyermekjátékok bemutatásában Készítsen ajándékot az ünnepekre.

Régi fenyőfadíszek.	Fenyőfa közös díszítése Rába-vidéki szlovén hagyomány szerint.	
Régi Rába-vidéki szlovén játékszerek és nyelvjárási elnevezésük.	Régi játékok készítése.	
A legfontosabb ruhadarabok nyelvjárási és irodalmi szlovén elnevezései.	Régi fényképek gyűjtése.	Fényképek segítségével mutassa be a családját és a fényképeken látható viseletet.
Régi Rába-vidéki szlovén ételek és elnevezésük.	Helyi ételspecialitások receptjeinek gyűjtése.	

Részletes követelmények a 6. évfolyam végén

1. Történelmi és földrajzi ismeretek

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
Élet a Rába-vidéken ma (gazdaság, közoktatás, kulturális és társági élet).	Betekintés egy Rába-vidéki szlovének által lakott település életébe információk gyűjtésével.	A tanuló saját településének bemutatása.
A Rába-vidéki szlovén falvak, Szentgotthárd város (általános jellegzetességek, földrajzi fekvés, lakosság, kulturális nevezetességek).	A mai Rába-vidéki szlovén települések területi és földrajzi adottságainak megismerése.	A Rába-vidéki szlovén települések felsorolása.
A szlovén Rába-vidék jelene és múltja. Kossics József és jelentősége (irodalmi és néprajzi munkássága, a kulturális örökség megőrzése).	Kép- és tárgyi emlékek gyűjtése a Rába-vidék múltjáról és jelenéről.	A Rába-vidéki szlovének történelmének rövid ismertetése. Néhány fontosabb esemény elmondása.
A déli szláv népek letelepedése a Balkánon és a Keleti-Alpokban. A szlovén nép kialakulása, a szlovének keresztény hitre való áttéréseinek a jelentősége.	A gyűjtött anyagokból a szláv népek életformájának megfigyelése és elemzése.	A letelepedés okainak ismerete. Cirill és Metód küldetésének a szerepe és kulturális jelentősége.
Az első szlovén állam, Karantánia. A nemzeti függetlenség elvesztésének okai és következményei. Idegen kolonizáció és következményei, a szlovén tartományok elnémetesítése és a szlovén etnikai terület csökkenése. A szlovén etnikai határok kialakulása.	A szlovén államiság jelentőségének felismerése.	A szlovének életének rövid ismertetése az idegen hatalom alatt a feudalizmus korában.

2. Kultúra

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
Néphagyományok a múltban és ma. Farsangi szokások. Régi karácsonyi szokások. Újévi népszokások. Babonák régen és ma. A szülőfalu régi és új utca- és dűlőnevei.	A Rába-vidéki szlovének fontosabb népszokásainak megismerése. A szokások közös gyűjtése és megbeszélése. Szlovénia legfontosabb hagyományainak megismerése. A tárgyalt szokások közötti hasonlóságok és eltérések felismerése. Más kultúrák iránti érdeklődésre és azok tiszteletére való nevelés.	A tárgyalt népszokások felsorolása. Két szokás rövid ismertetése.
Körjátékok, egyszerű néptáncok, népdalok.	A Rába-vidéki szlovén tánc- és dal-kincs ápolása.	Két vers és népdal valamint egy néptánc ismerete, egy történet / monda elmesélése.

Szlovén mondókák, rövid történetek és versek. A Rába-vidéki szlovén tájszólás - a szlovén nyelv része. A helyi nyelvjárás és az irodalmi nyelv közötti legfontosabb hangtani és lexikális különbségek. Magyar szavak a szülőfalu nyelvjárásában. A Rába-vidéki szlovén települések alapformája. A régi konyha berendezése. Régi konyhai eszközök, azok használata és nyelvjárásai neve. Az egyes évszakok mezőgazdasági munkái, nyelvjárásai és irodalmi nyelvi megnevezésük. Téli elfoglaltságok (fonás, kötés, kosárfonás stb.).	Gyűjtőmunka a szlovén nyelvű szakirodalomból. Az eddig gyűjtött nyelvjárásai szavak alapján annak megállapítása, hogy a helyi nyelvjárás mely hangjai térnek el az irodalmi nyelvtől. A magyar szavak átvételének okai. A Rába-vidéki szlovén falvak településszerkezetének megismerése. Betekintés a Rába-vidéki szlovének egykori hétköznapijaiba.	A helyi nyelvjárás öt-öt hangtani és lexikális sajátosságának felsorolása. Tíz magyar jövevényszó gyűjtése. Településformákra vonatkozó alapismeretek. A régi konyha legfontosabb bútorai. A legfontosabb paraszti munkák felsorolása.
A Rába-vidéki szlovének és a magyarok legfontosabb hétköznapi ételei, az azok közötti különbségek és hasonlóságok. A Rába-vidéki szlovének hétköznapi viselete, a ruhadarabok megnevezése nyelvjárásban és irodalmi nyelven.	A kölcsönhatások felismerése a népi táplálkozásban. A korábbi és mai öltözködés különbségeinek felismerése és indoklása.	A legfontosabb régi ételek és ruhadarabok felsorolása.

Részletes követelmények a 8. évfolyam végén

1. Történelmi és földrajzi ismeretek

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
Városok kialakulása és fejlődése a szlovén etnikai területen. A Cillei grófok és jelentőségük.	Betekintés a városok kialakulási folyamatába a szlovén etnikai területen.	A Cillei grófok történetének elmondása.
Szlovének a 15. és 16. században: parasztfelkelések, törökök támadásai. (Szlovén irodalomból való példákkal történő illusztrálásuk – J. Jurčič: Jurij Kozjak.)	A szlovének életének, helyzetének áttekintése a törökkor alatt.	A parasztfelkelések okainak ismerete.
Reformáció a szlovén etnikai területen. Ellenreformáció és jelentősége a szlovéneknek.	A reformáció és ellenreformáció áttekintése a szlovénekknél.	A protestantizmus jelentőségének ismerete.
A kapitalizmus kialakulása. Szlovének az osztrák abszolutizmus korában. A felvilágosodás és a reformok.	A felvilágosodás jelentőségének felismerése.	A felvilágosodás ismerete.

2. Kultúra

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
Tavaszi szokások: május 1. – májusfaállítás, pünkösdi szokások. A búcsú szokásai. Lakodalmas szokások. Népdalok, néptáncok	Az elődök hagyományainak felfedezése és újjáélesztése. Az interetnikus kapcsolatok megismerése. A tárgyalt szokások összehasonlítása magyar megfelelőikkel.	Alapismeretek a tárgyalt népszokásokban.

Kisebbségek Magyarországon. A magyar kisebbségi politika. A magyarországi szlovének iskolarendszere. A helyi nyelvjárás legfontosabb morfológiai és szintaktikai jellemzői. A felsőszőlőki és az apátistvánfalvai nyelvjárás főbb ismertetőjegyei. Látogatás egy Rába-vidéki fazekasmesternél. A fazekasmesterség munkafolyamatai, szerszámai, termékei. A legjelentősebb szlovén festők, szobrászok, építészek (Matija Jama, Ivan Grohar, Maksim Gaspari, Božidar Jakac, Jože Plečnik).	A kisebbségek szerepe a nemzetközi kapcsolatokban és ennek tudatosítása. A falu nyelvjárása és az irodalmi nyelv közötti legszembevetőbb eltérések felismerése magnófelvételek alapján. A Rába-vidéki kézműves mesteriség megismerése. A fazekas termékek képzőművészeti értékelése. A szlovén művészet legfontosabb művészettörténeti korszakainak áttekintése.	A Magyarországon élő kisebbségek és főbb jogaik felsorolása. A Rába-vidéki nyelvjárás két fő változatának megnevezése, három-három fő jellemzőjük ismerete. Három szlovén művész felsorolása, egy-egy alkotásuk ismerete.
--	---	--

Részletes követelmények a 10. évfolyam végén

1. Történelmi és földrajzi ismeretek

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
A nemzeti ébredés kezdetei a szlovéneknél. Az illírismus és a nemzeti ébredés, a szlovén nyelv helyzete ebben az időszakban. Az 1848-as forradalom a szlovéneknél. Az "Egyesített Szlovénia" programja. Harc a nemzeti jogokért és a felszabadulásért. A nemzeti tudat erősítése. Az első világháború és a szlovének. Békekonferencia és a Szerbek, Horvátok és a Szlovének Kiriáltságának megalakulása. A fasizmus és a nácizmus erősödése. A II. világháború és a szlovének harca a felszabadulásért. A háború vége és a közös jugoszláv állam kikiáltása. Szlovénia és politikai, etnikai határai, szlovének Olaszországban, Ausztriában és Magyarországon. A nemzetek önállósodási törekvései. A szétesés okai. A szlovén önállóság kikiáltása. Háború Szlovéniáért. A Szlovén Köztársaság, mint önálló állam. Szlovénia földrajzi kulturális jellegzetességei, a Rába-vidékkel való kapcsolata. Az önkormányzatok jogosítványai és tevékenysége.	A nemzeti ébredés jelentőségének felismerése. Az egységes Szlovénia megteremtését célzó törekvések megismerése. A déli szláv népek egyesülési törekvéseinek áttekintése. Annak áttekintése, hogy milyen volt a szlovének helyzete a jugoszláv föderációban. A jugoszláv föderáció felbomlásának áttekintése. A Szlovén Köztársaság és a Magyar Köztársaság közötti viszonyok megismerése és elemzése. A kisebbségi önkormányzat szerepe, a település életére gyakorolt hatása.	Az illírismus szerepének ismerete. Az "Egyesített Szlovénia" programjának ismertetése. A szlovén nép két világháború közötti helyzetének rövid ismertetése. Jugoszlávia föderatív tagköztárságainak felsorolása. A szétesés okainak ismertetése. A társadalom, földrajz, politika fontos tényeinek ismerete. Szlovénia fontosabb adatainak ismerete. A lakóhely önkormányzatáról gyűjtött adatok ismertetése.

2. Kultúra

Tananyag	Fejlesztési követelmények	Minimális teljesítmény
A régi parasztházak alaprajza. A lakóház és a melléképületek elrendezése a telken. A szoba hagyományos berendezése. Régi mezőgazdasági eszközök, azok elnevezése és használata. Az ünnepnapok ételei. Az ünnepi népviselet részei és azok nevei. A Rába-vidéki szlovén parasztcsaládok élet- és gondolkodásmódja, értékrendje régen. Névadási hagyományok a szülőfaluban, keresztnévek és háznevek. A helyi magyarországi szlovén egyesületek és kultúrcsoportok tevékenysége. Szlovének és más etnikai csoportok együttélése a lakóhelyen.	A Rába-vidéki szlovének lakáshagyományai összehasonlítva a magyarokéval. A mezőgazdaság fejlődése és annak okai. Az ünnepnapok és hétköznapiak közötti különbségek. A parasztcsaládok korábbi és mai normái közötti különbségek felismerése. A magyarországi szlovén szervezetek identitás-megőrzésében betöltött szerepének felismerése. A más népekkel és a többségi nemzettel szembeni tolerancia fontosságának megértése.	Lakáshagyományokkal és a mezőgazdasággal kapcsolatos ismeretek. A legfontosabb régi ünnepi ételek és az ünnepi viselet fő ruhadarabjainak felsorolása. Becsülje saját és más népek kultúráját.

F)

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PENTRU MINORITATEA ROMÂNĂ – – ROMÁN KISEBBSÉGI OKTATÁS

1.1. Limba și literatura română

(Învățămîntul cu predare în limba română și învățămîntul bilingv)

Obiective detaliate pentru clasele 1-4

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Comunicare		
Articularea specifică limbii române: producerea și emiterea sunetelor. Sunetele vorbirii: vocale și consoane. Rostirea sunetelor limbii române. Exersarea pronunției prin articularea corectă a vocalelor <i>ă, î</i>, a consoanelor, a grupurilor de sunete și de litere <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi</i>; a diftongilor și triftongilor, a sunetului <i>i</i> la sfîrșitul cuvintelor. Accentuarea cuvintelor. Intonația diferitelor tipuri de propoziții. Vocabularul fundamental al limbii române, cuvintele și expresiile indispensabile comunicării curente. Rostirea cuvintelor în limba îngrijită și în grai. Limba literară. Lexicul literaturii pentru copii. Terminologia însoțită la disciplinele de studiu predate în limba română. Limbaajul nonverbal: gesturile și mimica. Comunicarea monologată și dialogată. Rolul dialogului în comunicare. Regulile dialogului: receptarea activă, formule de intervenție la dialog.	Pronunțarea corectă a sunetelor și a grupurilor de sunete. Dezvoltarea capacității de autocorectare consecventă în pronunțarea și accentuarea cuvintelor în limba română. Dezvoltarea competențelor de comunicare prin utilizarea cuvintelor și expresiilor adecvate situației concrete de comunicare. Recunoașterea deosebirilor dintre limba îngrijită și grai. Graiul local. Înlocuirea treptată a exprimării în grai cu exprimarea în limba română îngrijită. Decodarea și folosirea expresivității și a mijloacelor nonverbale în vorbire. Dezvoltarea competenței de adaptare la regulile dialogului. Desprinderea ideii principale dintr-un mesaj. Participarea la o conversație, la o discuție cu mai mulți interlocutori, din proprie inițiativă.	Elevul urmează: • să pronunțe consecvent, corect cuvintele și expresiile vocabularului de bază; • să urmărească global și să înțeleagă un mesaj oral emis într-un ritm propriu de comunicare; • să semnaleze prin mijloace adecvate, verbale și nonverbale, înțelegerea unui mesaj, solicitînd explicații în cazul nereceptării integrale; • să formuleze enunțuri minime, orale și scrise, clare și precise; • să-și formeze un vocabular activ de minimum 800 de cuvinte și expresii din limba română îngrijită, respectiv din limba literară; • să poarte un dialog cu profesorul;
Noțiuni de morfosintaxă		
Literă (sunet), silabă, cuvînt, propoziție. Semnele de punctuație. Părțile de vorbire: verbul, substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, articolul. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. Părțile de propoziție: subiectul, predicatul, atributul, complementul. Acordul predicatului cu subiectul.	Folosirea corectă a grupului verbal și al grupului nominal. Identificarea subiectului și a predicatului. Realizarea corectă a acordului predicatului cu subiectul. Dezvoltarea propozițiilor simple.	• să identifice și să folosească cele mai des întîlnite verbe la următoarele timpuri ale modului indicativ: prezent, perfectul compus, viitor; • să realizeze corect acordul într-o propoziție simplă și într-o propoziție dezvoltată; • să folosească corect semnele de punctuație;

Scrierea		
Correspondența dintre sunet și literă în limba română. Fonemele și grafemele deosebite de cele ale limbii maghiare. Grupurile de sunete/litere: <i>ea, ia, io, oa, ua, uă</i> și grupurile de litere: <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, x</i>. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe. Caracteristicile textului scris: titlul, așezarea în pagină, semnele de punctuație. Regulile elaborării unui text: compunerea, scrisoarea. Locul și funcția figurilor și a ilustrațiilor. Tipuri de texte.	Cunoașterea tehnicilor de scris în limba română prin folosirea automatismelor necesare. Aplicarea conștientă, într-un text necunoscut, a regulilor specifice limbii române de despărțire a cuvintelor în silabe. Transcrierea corectă, scrierea după dictare și după autodictare a unui text necunoscut. Formularea unor întrebări simple referitoare la textul scris. Alcătuirea unor compuneri libere pe baza unor cuvinte-cheie, a unor imagini, precum și a unor compuneri în care se exprimă opinii sau impresii personale. Contragerea textului. Alcătuirea unui rezumat. Așezarea textului în pagină. Scrierea, prin activitatea în grup, a unei povești. Autocorectare și autocontrol: corectarea individuală a greșelilor de ortografie și de punctuație.	- să cunoască alfabetul limbii române; - să copieze un text cunoscut de 15 rînduri fără omisiuni, adăugiri ori înlocuiri de litere care să schimbe sensul cuvintelor, înțelesul mesajului; - să scrie corect, după dictare, un text cunoscut de maximum 20 de cuvinte aplicînd corect regulile ortografice și de punctuație de bază; - să elaboreze compuneri după plan, structurîndu-le corect; - să așeze textul în pagină potrivit normelor grafice;
Citirea (Înțelegerea scrisă)		
Exersarea și dezvoltarea tehnicii cititului cu voce tare și în gînd. Dezvoltarea continuă a tehnicii cititului. Exersarea înțelegerii scrise. Analiza conținutului. Lectura literară, lectura personală. Citirea textelor literare în comun și independent, la școală, la bibliotecă, acasă. Texte de specialitate prelucrate.	Cunoașterea tehnicii cititului cu voce tare și în gînd prin folosirea automatismelor necesare. Folosirea conștientă a regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe într-un text neexersat. Citirea, în ritm propriu, cu intonația adecvată textului. Extragerea ideilor principale dintr-un text și formularea lor. Dezvoltarea capacității de autocorectare și control. Dezvoltarea capacității de interes în alegerea lecturilor proprii. Întocmirea unui jurnal de lecturi personale. Formularea orală a rezumatului și a întrebărilor referitoare la textul studiat. Utilizarea micilor enciclopedii și a dicționarelor pentru copii.	- să despartă în silabe cuvinte formate din 2-3 și 4 silabe; - să citească fluent, în ritm propriu, un text cunoscut alcătuit din 30 - 40 de cuvinte; - să răspundă la întrebările puse în legătură cu textul; - să stabilească relația dintre titlu și conținut; - să memoreze minimum 8 proverbe sau zicători, 5 poezii, 2 povești;
Noțiuni de literatură		
Literatură populară, povești, poezii pentru copii, numărători. Povestiri, istorioare. Rima, ritmul. Repetiția, gradația.	Identificarea eroilor baladelor populare, a personajelor din povești, precum și a acțiunilor tipice întreprinse în împrejurări tipice.	să citească povești, să întocmească rezumatul acestora.

Obiective detaliate pentru clasele 5-6

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Comunicare		
Exersarea deprinderii de înțelegere după auz . Înțelegerea unor mesaje emise de vorbitori	Recunoașterea, în cadrul mesajului oral a dialogului și a narațiunii. Desprinderea ideii principale a	Elevul urmează: să demonstreze prin mijloace verbale și nonverbale

cunoscuți, necunoscuți, de vorbitori de limbă română ca limbă maternă, de vorbitori de limbă română ca a doua limbă, de vorbitori ai graiurilor limbii române. Diferențele și caracteristicile mesajelor orale în diferite situații de comunicare. Elemente nonverbale și expresivitatea în vorbire. Organizarea logico-semantică și formală a mesajului oral.	mesajului și redarea ei succintă, orală sau scrisă. Înțelegerea mesajelor auzite în grai și redarea lor corectă și concisă în limba română îngrijită. Conectarea elementelor verbale cu cele nonverbale. Mimarea și interpretarea cu ajutorul gesturilor a unei povestiri. Sesizarea, în funcție de intonație, a diferitelor tipuri de enunțuri. Analiza mesajelor și exersarea elaborării acestora.	perceperea mesajului oral, urmărirea atentă și înțelegerea replicilor; • să diferențieze enunțurile principale în raport cu cele secundare; • să participe activ la jocurile de rol și la alte jocuri didactice; • să înțeleagă cuvintele și expresiile vocabularului de bază necesare însușirii cunoștințelor din limba îngrijită, limbajul de specialitate precum și cuvintele și expresiile specifice limbii române literare.
Noțiuni de morfosintaxă		
Articularea substantivelor cu articol hotărît și nehotărît. Acordul substantivului cu adjectivul. Gradele de comparație ale adjectivelor. Pronumele personal, de politețe, reflexiv, demonstrativ, posesiv, interogativ-relativ. Numeralul cardinal și ordinal. Conjugarea verbelor. Verbele auxiliare și copulative. Adverbul. Prepozițiile și locuțiunile prepoziționale. Conjuncția. Interjecția. Familiarizarea cu părțile de propoziție. Predicatul verbal și predicatul nominal. Clasificarea propozițiilor după sensul și scopul comunicării.	Cunoașterea topicii specifice limbii române. Folosirea corectă a grupului verbal și a celui nominal în fluxul vorbirii. Folosirea corectă a celor mai des utilizate verbe, verbe auxiliare, verbe copulative și verbe reflexive la indicativ: prezent, perfectul compus, viitor, conjunctiv prezent, condițional optativ, imperativ. Aplicarea corectă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație învățate. Utilizarea enunțurilor adecvate unor situații concrete de comunicare.	• să utilizeze corect semnele de ortografie și de punctuație; • să rezolve corespunzător problemele de acord subiect - predicat, subiect - nume predicativ; • să rezolve exercițiile de transformare a enunțurilor după model (afirmativ-negativ, afirmativ-interogativ, schimbarea timpurilor verbale);
Vorbirea (exprimarea orală). Dezvoltarea deprinderii de exprimare orală. Felurile mesajelor orale. Formularea și exersarea diferitelor mesaje orale – modalitățile de exprimare, expresivitatea în vorbire. Planul de idei. Limbajele specifice diferitelor grupuri sociale, varianta îngrijită a limbii române, varianta literară, limbajul tehnico-științific. Graiul. Exersarea utilizării diferențiate a acestora. Dialog, monolog, conversație, dezbateri - reguli lingvistice și de comportament. Povești, anecdote, expuneri simple, răspunsuri la ore, alte texte nonliterare. Acomodarea limbajului la situația de comunicare, la felul receptorului și la canalul de transmisie (direct sau mediat: de ex. telefon, microfon, televiziune; comunicare directă la școală, acasă, dimineața,	Formarea capacității de exprimare logică, coerentă și corectă în limba română în contexte diferite de comunicare. Nuanțarea exprimării prin utilizarea seriilor sinonimice, a perechilor antonimice. Utilizarea corectă a prefixelor și sufixelor, a grupului nominal și a celui verbal, în fluxul vorbirii. Analiza conținutului unui mesaj prin diferențierea ideilor principale de ideile secundare. Formularea întrebărilor care asigură progresia ideilor într-o comunicare dialogată în scopul menținerii dialogului. Cunoașterea modalităților de încheiere (sau de deviere) a dialogului. Realizarea, cu sprijinul profesorului, a unui dialog, a unei discuții între mai mulți parteneri prin utilizarea normelor lingvistice și	• să formuleze corect și clar gânduri și sentimente proprii, evitând repetiția și ambiguitatea; • să utilizeze cunoștințele morfosintactice și semantice în situații diferite de comunicare; • să știe să folosească termenii proprii limbii române îngrijite ținând seama de vîrsta și statutul partenerului; • să folosească cuvintele și expresiile vocabularului de bază - limba îngrijită, limba literară, limbajul tehnico-științific;

seara etc.; comunicare elevi-elevi, elevi- persoane cu statute diferite). Funcția mesajului în comunicare: de informare, documentare, argumentare, de relatare a unor fapte și întâmplări etc.	etice (comportamentul de ascultător și vorbitor). Exprimarea nuanțată și diferențiată prin folosirea termenilor de bază din limba îngrijită, limbajul tehnico-științific și din limba literară.	
Lectura - dezvoltarea deprinderii de înțelegere scrisă. Structura formală și logico-semantică a mesajului scris. Noțiuni de redactare, tipuri de texte: narrative, descriptive, caracterizări, invitații, scrisori, conspecte, cuprins, articol de ziar. Modalitățile de lucru cu textele literare și cu textele de specialitate. Textul și informația. Utilizarea dicționarilor.	Recunoașterea elementelor de conținut și de structură a textelor tipărite (de ex. a unei cărți) : titlu, cuprins, prefață, postfață. Distingerea celor mai des întâlnite tipuri de texte. Înțelegerea semnificației unui text citit, cu desprinderea ideii principale. Desprinderea și redarea ideii principale, din memorie, a unui text citit la prima vedere prin formularea întrebărilor referitoare la conținutul acestuia. Participarea la activitățile culturale în limba română, expoziții, expoziții de carte, serate de poezie, concursuri interșcolare. Frecventarea bibliotecii școlii.	• să deosebească un text narativ de un text descriptiv; • să selecteze textele în funcție de stil și de conținut; • să observe sensurile diferite ale cuvintelor în contexte variate; • să știe când și cum se poate folosi de un dicționar;
Scrierea - Exprimarea scrisă Noțiuni de organizare logico-semantică, formală și morfosintactică a mesajului scris. Utilizarea sinonimelor, antonimelor și a variantelor din graiul local. Redactarea. Planul de idei. Compunerea. Istoricul scrierii. Sisteme de scriere, semne grafice. Scrierea de mână, dactilografierea, scrierea computerizată.	Identificarea limbajelor specifice diferitelor pătri sociale. Utilizarea limbii literare. Caracterizarea unui personaj (prieten, profesor, personalitate renumită). Alcătuirea unei compoziții personale, pe o temă dată și realizată prin folosirea ilustrațiilor și a mijloacelor grafice. Dezvoltarea competenței de construire a unui text documentar (prezentarea unor fenomene din mediul înconjurător,) și a unui text publicitar (întocmirea unui reporaj). Scrierea de mână, dactilografierea, scrierea cu calculatorul. Familiarizarea cu diferitele tehnici de scriere, dezbaterile avantajelor și dezavantajelor pe care acestea le prezintă.	• să releve semnificația a 5-6 proverbe sau zicători prin comentarii personale; • să dispună corect elementele textului în pagină, să scrie lizibil și cursiv; • să utilizeze semnele de ortografie și de punctuație; • să scrie o scurtă poveste, să relateze în scris o întâmplare interesantă;
Noțiuni de literatură		
Textul integral și fragmentul. Opera literară. Structura operei literare. Narațiunea și dialogul.	Sesizarea raportului dintre operă și fragment. Sesizarea diferențelor dintre textele narrative și textele descriptive. Dialogul și caracterizarea personajelor. Familiarizarea cu figurile de stil: enumerația, repetiția, comparația, epitetul.	• să facă aprecieri sumare referitoare la textele lirice și epice cunoscute; • să caracterizeze sumar un personaj (portretul fizic și portretul moral).

Autori și opere

Literatura populară a românilor din Ungaria - texte prelucrate de Lucia Borza: Jerebetu. Vasile Gurzău: Împăratul și popa.

Parabola biblică: Samariteanul cel milos

Vasile Alecsandri: Sfirșit de toamnă, Miezul iernei

Ion Creangă: Punguța cu doi bani, Povestea unui om leneș

Mihai Eminescu: Ce te legeni..., O rămii, La mijloc de codru des

Barbu Ștefănescu Delavrancea: Bunicul. Bunica

George Topîrceanu: Rapsodii de primăvară

Emil Gârleanu: Fricosul

Lucia Borza: Mama, Anotimpuri

Ana Blandiana: Cuvînt înainte

Marin Sorescu: Cunoștințe peste cunoștințe

Elemente de cultură și civilizație

Prelucrarea într-un text literar a desfășurării unui joc de copii.

Prelucrarea în texte literare a desfășurării citei unui obicei legat de sărbătoarea Crăciunului și a Paștelui.

Obiective detaliate pentru clasele 7-8

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Comunicare		
Exersarea deprinderii de înțelegere după auz . Particularitățile emiterii directe: conversația particulară și mesajul public. Comunicarea mediatizată - radioul și televiziunea. Textul politic. Limbajul tehnico-științific. Recitări de versuri, spectacole de teatru. Spectacole artistice. Mass-media.	Identificarea variantelor funcționale ale limbii române (tehnico-științific, administrativ, publicistic, artistic) în diferite contexte de comunicare. Caracterizarea și utilizarea adecvată a diferitelor clase de cuvinte. Sesizarea și utilizarea progresiei și modalităților de realizare a coerenței ideilor în cadrul unui mesaj oral. Utilizarea formulelor și a conectorilor specifici argumentării și dezbaterii.	Elevul urmează: - să diferențieze în ascultare enunțurile principale în raport cu cele secundare, cuvintele cheie în raport cu detaliile; - să întocmească un plan dezvoltat de idei pe baza unui text audiat de mai multe ori; - să sesizeze înțelesul general al mesajului;
Noțiuni de morfosintaxă		
Substantivele compuse. Articolul posesiv (genitiv) și articolul demonstrativ (adjectival). Pronumele de întărire, pronumele negativ, pronumele nehotărît. Adjectivele pronominale. Numeralul colectiv, fracționar, distributiv. Verbul. Modurile nepersonale. Verbele neregulate. Sintaxa propoziției. Raportul dintre propoziții. Coordonarea și subordonarea. Propoziția regentă, propoziția subordonată.	Folosirea corectă a părților de vorbire învățate. Ortografierea corectă a pronumelor personale, a formelor neaccentuate de dativ și acuzativ. Ortografierea corectă a numeralelor. Utilizarea corectă a verbelor la diateza activă și reflexivă. Folosirea corectă a timpurilor verbale. Conjugarea verbelor neregulate. Identificarea raportului de coordonare și subordonare.	- să realizeze corect acordul substantivului cu adjectivul; - să scrie corect substantivele la plural, substantivele compuse, articolul adjectival, formele de dativ și de acuzativ ale pronumelui personal; - să folosească corect formele verbelor la timpurile trecutului: indicativ - imperfect, perfectul compus; - să rezolve corect exercițiile de transformare, înlocuire, substituție, completare, ordonare. - să deosebească propozițiile principale și cele secundare;
Dezvoltarea deprinderii de exprimare orală . Structurarea logico-semantică și formală a diferitelor tipuri de mesaje orale în contexte variate de comunicare. Modalități de exprimare orală.	Utilizarea unui lexic diversificat și a expresivității în vorbire (accent, intonație etc.). Caracteristicile limbajului colocvial și a stilului retoric. Argumentarea prin formularea opiniilor personale.	- să stabilească anterior o schemă a ordonării ideilor pe care vrea să le comunice, în cadrul răspunsului oral, la disciplinele predate în limba română; - să sublinieze, prin accent și

Stiluri în limba vorbită: limbajul colocvial și stilul retoric. Modalități de argumentare și de contraargumentare. Explicațiile profesorilor, a părinților. Argumente aduse pe baza unor explicații științifice și explicațiile pe înțelesul tuturor. Defecte de rostire și vorbire (debitul rapid, bîlbîiala, formulele fixe, clișee verbale). Variantele funcționale ale limbii. Limbajul standard, limbajul diferitelor pături sociale, limbajul copiilor, al elevilor, argoul. Traducerea liberă.	Interpretarea adecvată a diferitelor texte literare (lirice, descriptive, narrative) și a textelor nonliterare. Exprimarea orală concisă și fluentă - evitarea pleonasmelor și a calculului lingvistic. Caracterizarea variantelor funcționale ale limbii și a rolului acestora în comunicare. Traducerea unor fragmente de texte cunoscute din limba română în limba maghiară și invers.	intonație, esențialul, ideea principală a unei expuneri personale pe o temă dată; • să exerseze o exprimare corectă, coerentă și fluentă; • să asocieze corect cuvintele în serii sinonimice și antonimice; • să asigure succesiunea corectă a propozițiilor în frază; • să folosească limbajul elevilor într-o scurtă expunere; • să realizeze traduceri libere prin utilizarea automatismelor limbii;
Lectura. Dezvoltarea deprinderii de lectură. Înțelegerea organizării logico-semantică și formale a textului. Organizarea morfosintactică a mesajului scris. Criterii și modalități de lucru cu textele literare și cu textele de specialitate. Părțile componente ale textului. Tipuri de texte: informative, argumentative, expresive, reflexive. Modalități de restrîngere și de expansiune a textului. Interpretarea textului. Biblioteca și arhiva. Traduceri.	Sesizarea valorilor expresive ale topicii în propoziție și în frază. Sesizarea și descrierea legăturii dintre idei și mijloacele artistice folosite pentru redarea ei. Sesizarea sensului figurat al cuvintelor în raport cu sensul lor propriu, a semnificației cuvintelor în context. Cultivarea unei atitudini independente, autonome în selectarea textelor. Motivarea alegerii. Analiza unui text. Recunoașterea și însușirea valorilor culturale românești și universale. Traducerea, cu ajutorul dicționarului, a unui text - literar, utilitar sau documentar de 10 - 15 rînduri. Citirea fluentă și corectă a unui text la prima vedere.	• să perceapă sensurile globale și parțiale ale textelor literare; • să identifice tipurile de structurare a textelor; • să-și perfecționeze tehnicile de lectură; • să realizeze o traducere-model de 8-10 rînduri din limba română în limba maghiară și invers;
Structurarea logico-semantică și formală a mesajului scris. Tipurile de structurare a textelor. Documente particulare și oficiale, corespondență. Clasificarea textelor: literar, științific, publicistic, oficial. Construirea textelor de specialitate. Valoarea funcțională și expresivă a semnelor de punctuație și a semnelor grafice. Calculatorul: programe de redactare. Poșta electronică. Rolul cărții la sfîrșitul secolului XX.	Folosirea diferitelor tehnici de înlănțuire logică a ideilor în redactarea unor texte. Utilizarea unui lexic diversificat, adecvat temei și funcției de destinație a textului. Dispunerea, în mod adecvat, în pagină a diferitelor tipuri de texte (particulare, oficiale) - relația dintre conținut și formă. Realizarea unor compoziții personale prin schimbarea punctului de vedere și a stilului; trecerea de la un limbaj la altul. Elaborarea unui proiect, pe o temă la alegere, prin selectarea și aplicarea modalităților de redactare și de transmitere a informațiilor cunoscute.	• să structureze detaliat un plan de idei; • să realizeze compuneri prin îmbinarea unor secvențe descriptive, narrative, dialogate, utilizînd corect semnele de ortografie și de punctuație; • să realizeze lucrări personale îngrijite; • să întocmească un proiect, pe o temă dată, de maximum 4 pagini, folosindu-se de cunoștințele acumulate; • să alcătuiască o recenzie a unei opere literare, o prezentare a unui eveniment cultural sau științific;
Noțiuni de literatură		
Texte literare aparținînd diferitelor specii literare: schița, nuvela, amintirea, povestirea, legenda, ghicitoarea etc. Structura operei literare.	Înțelegerea raportului dintre titlu și operă. Cunoașterea raportului dintre subiectul operei literare și modurile de expunere.	• să cunoască structura textului liric, epic și dramatic; • să comenteze secvențele din fragmentele sau operele studiate;

Figurile de stil și versificația (strofa, versul, rima).	Identificarea mesajului unui text liric. Cunoașterea mijloacelor de caracterizare a personajelor.	- să caracterizeze un personaj literar; - să exemplifice figurile de stil cunoscute.
--	--	---

Autori și opere

Literatura populară: Meșterul Manole
Parabolă biblică: Fiul rătăcitor

Vasile Alecsandri: Iarna; Seara la Lido
Ion Creangă: Harap Alb
Ioan Slavici: Gura satului, Budulea Taichii
Mihai Eminescu: Sara pe deal, Somnoroase păsărele, Mai am un singur dor
Ion Luca Caragiale: Vizita, Bacalaureat
Barbu Ștefănescu Delavrancea: Hagi Tudose
George Coșbuc: Mama; Nunta Zamfirei, La oglindă
I. Al. Brătescu-Voinești: Puilul
Tudor Arghezi: Abecedarul
Mihail Sadoveanu: Domnu Trandafir
Cezar Petrescu: Fram, ursul polar
Lucian Magdu: Aducere-aminte

Elemente de cultură și civilizație
Prelucrarea într-un text literar a desfășurării nunții la românii din Ungaria.

Obiective detaliate pentru clasele 9-10

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Comunicarea		
Limba și comunicarea. Mesajul. Corelația dintre înțelegerea și construirea unui mesaj. Exerciții aplicative de decodare și de elaborare a diferitelor tipuri de texte. Rolul emițătorului și al receptorului. Transmiterea mesajelor - canalul direct și canalul mediat. Rolul comunicării mediatizate în viitor.	Sesizarea și explicarea legăturii dintre tipul materialului tipărit și structura lui grafică. Înțelegerea mesajelor orale și scrise. Recunoașterea mărcilor grafice și tipografice ale unei cărți sau tipărituri. Relevarea semnificației neologismelor, a regionalismelor și a elementelor de jargon în diferite contexte.	Elevul urmează: - să clasifice diverse materiale tipărite în funcție de structura grafică: ziar, carte, afiș, firmă, reclamă, carte de vizită; - să argumenteze, expunându-și punctul de vedere într-o situație concretă de comunicare;
Noțiuni de morfosintaxă		
Sintaxa frazei. Raportul de coordonare și de subordonare. Rolul conjuncțiilor și al locuțiunilor conjuncționale. Propozițiile subordonate: subiectivă, predicativă, atributivă și completive. Propozițiile subordonate circumstanțiale. Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor de limbă.	Realizarea de subordonări complexe la nivelul frazei prin folosirea corectă a elementelor de relație. Cunoașterea regulilor gramaticale ale limbii române și aplicarea lor corectă în exprimarea orală și scrisă.	- să organizeze elementele de relație din fraze pentru a exprima ideea de opoziție, consecință, cauzalitate, concesie; - să rezolve corect trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă; - să utilizeze regulile gramaticale și regulile de ortografie și de punctuație în exprimare;
Receptarea orală și scrisă - Exprimarea orală și scrisă Îmbogățirea cunoștințelor privitoare la conținutul și la structurarea textelor. Legătura dintre gândire și exprimare.	Folosirea surselor expresive ale varietăților de limbă și valorificarea ansamblului de tehnici expresive. Sesizarea repetiției de sunete sau de cuvinte: onomatopeea, aliterația, a alternațelor fonetice și a modificărilor de accent în flexiunea elementelor gramaticale.	- să folosească frecvent dicționarul explicativ, dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române; - să alcătuiască o cerere, un curriculum vitae, o ofertă, o prezentare, o fișă de concurs pentru ocuparea unui post;

Stilul individual în comunicare - trecerea de la un mod de expunere la altul. Traduceri libere, traduceri-model. Stilul artistic și stilul tehnico-științific. Modalități de lucru cu textul, refacerea, recompunerea textelor. Textele oficiale și textele utilitare în țara noastră și în România. Evoluția limbii române. Interpretarea textelor vechi. Dialectele limbii române.	Selectarea ideilor venite din surse diferite și asocierea acestora în texte unitare. Cunoașterea particularităților traducerii artistice și a transferului dintr-o limbă în alta. Utilizarea diversificată și nuanțată a limbajului artistic și a limbajelor de specialitate. Folosirea stilurilor funcționale în comunicarea orală și scrisă. Utilizarea corectă în redactare/vorbire a împrumuturilor recente. Valorificarea critică a creației folclorice locale. Redactarea adecvată a textelor de corespondență profesională și oficială. Alcătuirea unei compuneri libere, a unui eseu, a unui text de informare științifică, a unei recenzii prin consultarea materialelor de la mediatecă.	• să completeze fișe și formulare simple; • să cunoască specificul graiului local și raportul acestuia cu limba îngrijită și cu limba literară; • să întocmească un prospect în care le face cunoscută vizitatorilor localitatea natală;
Literatura română		
Valorile literaturii române și integrarea acestora în contextul culturii universale. Genurile și principalele specii literare. Noțiuni de teorie a literaturii. Noțiuni de versificație. Valorile expresive ale textului literar.	Prezentarea genurilor și a principalelor specii literare și a evoluției acestora în literatura română; literatura populară, literatura cultă: genul liric, epic, dramatic, publicistic. Identificarea diferențelor dintre literatura populară și literatura cultă; genul liric, epic, dramatic; oda, elegia, epigrama; schița, nuvela, romanul; tragedia, comedia, drama - exemplificări din literatura română. Cunoașterea raporturilor dintre literatura română cultă și literatura populară, a creațiilor inspirate din folclor. Cunoașterea interferențelor culturale româno-maghiare. Încadrarea operelor literare studiate în contextul literaturii universale. Utilizarea noțiunilor de versificație. Distingerea unor elemente de prozodie și a unor figuri de stil.	Elevul urmează: • să prezinte opere literare aparținând diferitelor genuri și principalelor specii literare; • să cunoască date importante despre viața și opera reprezentanților de seamă ai literaturii române; • să comenteze textul liric, extrase de texte epice și texte dramatice; • să memoreze 5 texte lirice, 2 extrase de text epic și 2 extrase de text dramatic din creația literară românească; • să argumenteze apartenența operei literare vizate la genul și specia respectivă; • să cunoască specificul românesc al scrierilor în versuri (rimă, metrică) și în proză; • să înțeleagă modul de formare a figurilor de stil (epitet, metaforă, personificare, hiperbolă, antiteza, simbolul, invocația, exclamația retorică). • să exemplifice figurile de stil cu citate din operele literare;
Elemente de istorie a limbii și literaturii române.	Cunoașterea principalelor etape ale evoluției limbii române. Cunoașterea locului limbii române între limbile romanice, începuturile limbii române literare. Identificarea dialectelor și a graiurilor limbii române. Utilizarea dicționarului explicativ, a dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române.	• să cunoască momentele importante ale formării și evoluției limbii române; • să înțeleagă unitatea limbii române, procesul unitar și continuu al evoluției limbii; • să argumenteze latinitatea limbii române ; • să construiască diferite tipuri de texte.

Autori și opere

Ion Creangă: Amintiri din copilărie
Ioan Slavici: Moara cu noroc, Mara (fragment)
Mihai Eminescu: Luceafărul, Floarea albastră, Atît de fragedă, La steaua...
Ion Luca Caragiale: O noapte furtunoasă
Tudor Arghezi: Testament, Psalm
Mihail Sadoveanu: Balagul
Octavian Goga: Bătrînii, o traducere din lirica lui Ady Endre
Liviu Rebreanu: Răfuiala, Pădurea spînzuraților (fragment)
Lucian Blaga: Eu nu strivesc corola de minuni a lumii..., Izvorul nopții, drama Meșterul Manole
Nicolae Labiş: Moartea căprioarei
Ștefan Augustin Doinaș: Mistrețul cu colți de argint
Nichita Stănescu: Leoaică tînără, iubirea
Marin Sorescu: Iona

Autori români din Ungaria: Lucian Magdu. Ilie Ivănuș. Lucia Borza. Maria Berényi.

1.2. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

(Învățămîntul în care limba română se predă ca disciplină de studiu și învățămîntul cu predare parțială în limba română)

Obiective detaliate pentru clasele 1-4*Conținuturi***Acte de vorbire și cîmpuri noționale**

- a saluta, a răspunde la salut la întîlnire și la despărțire – *Bună ziua; Bună seara; La revedere; Servus;*
- a se prezenta, a prezenta pe cineva – *Mă numesc...; Dați-mi voie să vă prezint pe...; Vă rog să faceți cunoștință cu...;*
- a invita; a accepta, a refuza o invitație – *Vă invit; Vă aștept cu drag; Vin cu plăcere; Nu pot veni; Sînt ocupat;*
- a mulțumi – *Mulțumesc; Vă mulțumesc;*
- a da și a cere informații – *Spune-mi, te rog; Spuneți-mi, vă rog; Unde este? Cît costă? Cînd vine?*
- a exprima o dorință – *Doresc; Vreau; Nu doresc; Aș merge; Aș mânca;*
- a da, a primi o comandă – *Așteaptă-mă! Grăbește-te! Te aștept; Nu te grăbi;*
- a adresa o urare – *Sărbători fericite; La mulți ani!*
- relații spațiale: locul, direcția, mișcarea – *unde? la, în, aici, acolo, la dreapta, la stînga; de unde? de la, din...*
- relații temporale: modul indicativ, timpul prezent, perfectul compus, viitor; exprimarea orei: *Cît este ceasul? La ce oră?* exprimarea timpului: *ieri, azi, mîine, luni, marți...*;
- însușiri, caracteristici: cantitatea – *Cîți? Cîte?* numerele 1 – 1000; calitatea – *bun/rău* ; însușiri – *mare/mic, frumos/urît...*

Tematica

- Mediul familial:** prezentarea personală: numele, sexul, vîrsta, adresa
prezentarea unei alte persoane
îmbrăcămînta și igiena personală
prezentarea familiei, a membrilor familiei, a locuinței
activități specifice în viața de familie
- Mediul școlar:** prezentarea obiectelor din clasă și școală
școala și viața școlară
momente deosebite din viața școlii
- Mediul natural:** noțiuni spațiale (direcția, distanța, înălțimea)
prezentarea localității și a împrejurimilor acesteia
anotimpurile
animale preferate de copii

Mediul social:	relații amicale convorbiri telefonice sărbători și tradiții raporturi cu mediul social înconjurător: pe stradă, în autobuz, la gară, la autogară, la cumpărături, în vizită, în excursie
Organizarea programului zilnic:	zilele săptămânii, noțiuni temporale, momentele zilei (zi, noapte, dimineață..) programul zilnic în timpul școlii programul zilnic în vacanță, programul într-o zi liberă jocurile și jucăriile preferate.

Obiective de referință**Cerințe minime****Înțelegerea după auz**

Recunoașterea sunetelor limbii române.
Sesizarea locului accentului în limba română.
Înțelegerea sensului cuvintelor și al expresiilor cunoscute în cadrul diferitelor tipuri de mesaje.
Identificarea ideilor principale din cadrul unui mesaj ascultat cunoscut.
Identificarea și deosebirea stilurilor folosite în diferite situații de comunicare.

Elevul urmează:

- să pronunțe corect sunetele limbii române, vocalele, semivocalele, consoanele, diftongii, triftongii și să sesizeze locul accentului în limba română;
- să înțeleagă sensul cuvintelor și al expresiilor des folosite;
- să identifice informația din cadrul unui enunț;
- să întrețină un dialog simplu, folosind spontan structurile sonore însușite;

Înțelegerea scrisă

Exersarea identificării tipurilor de propoziții în funcție de punctuație.
Lectura expresivă, citirea fluentă, respectând accentul și intonația specifică limbii române.
Desprinderea informațiilor cheie dintr-un mesaj scris (numărul persoanelor care participă la acțiune, identificarea persoanei, a timpului în care se petrece acțiunea).
Identificarea deosebirilor esențiale dintre textele literare și nonliterare.

- să recunoască tipurile de propoziții în funcție de punctuație;
- să citească corect, cu voce tare, texte cunoscute, respectând accentul și intonația specifică limbii române;
- să desprindă informațiile din cadrul unui mesaj scris, cu ajutorul profesorului;

Exprimarea orală

Pronunțarea clară, prin articularea corectă a fonemelor, silabelor, cuvintelor, a diftongilor, triftongilor și a formelor articolului hotărât.
Realizarea unor enunțuri simple, corecte și concise.
Utilizarea stilului funcțional al limbii adecvat situației de comunicare.
Utilizarea structurilor sonore însușite.

- să pronunțe corect fonemele limbii române, diftongii, triftongii;
- să răspundă la întrebări și să formuleze întrebări, în funcție de cerințele de comunicare;
- să recite 6 poezii, să interpreteze 6 cîntece;

Exprimarea scrisă

Utilizarea regulilor de ortografie și de punctuație la nivelul literei, al grupului de litere, al cuvîntului și al propoziției simple.
Ordonarea propozițiilor legate prin înțeles în ordine cronologică, asigurarea coerenței în alcătuirea mesajelor scrise.

- să copieze texte simple;
- să scrie după dictare și autodictare informațiile și structurile simple;

Vocabular

Activizarea continuă a cuvintelor și sintagmelor necesare comunicării curente și însușite în cadrul tematicilor propuse.

- să-și formeze un vocabular minim prin însușirea a 250 de unități lexicale anual.

Obiective detaliate pentru clasele 5-6

Conținuturi

Acte de vorbire și cîmpuri noționale

- a se scuza – *Scuzați-mă; Iertați-mă; Scuze; Nu am vrut; Nu am avut timp; Nu face nimic; Totul e în regulă;*
- a-și exprima regretul – *Îmi pare rău; Nu am vrut să...;*
- a felicita/a primi felicitări – *Te felicit! Felicitări! M-a felicitat; Voi primi felicitări;*
- a întreba, a vorbi despre sănătate – *Cum ești? Cum te simți? Cum se simte;*
- a confirma/a infirma – *Da, este adevărat; Nu, nu este adevărat;*
- a exprima dorințe – *Doresc/Aș dori; Aș merge; Aș veni;*
- a exprima rugăminți – *Te rog să...; Adu-mi, te rog...;*
- a cere permisiunea – *Permite-mi să...; Dă-mi voie să...; Permiteți-mi să...; Dați-mi voie să...;*
- a permite/a interzice – *Se poate; Este posibil; Nu se poate; Nu este posibil;*
- a-și exprima bucuria/supărarea – *Sînt bucuros/bucuroasă că...; Am fost bucuros/bucuroasă că...; Sînt necăjit/necăjită că...;*
- a-și exprima mulțumirea/nemulțumirea – *Îmi place; Sînt mulțumit/mulțumită; Nu-mi place; Nu sînt mulțumit/mulțumită;*
- relații spațiale – locul și distanța: *alături, în mijlocul, aproape de, în față, în spatele, nu departe de;* mișcarea: *a coborî, a se coborî, a sta;*
- relații temporale – *sînt, eram, am fost; voi fi, ieri, mîine;* durata – *încet, repede, demult, lunile anului;*
- însușiri, caracteristici: calități: *mai bine, la fel de bine, foarte bine;* valori: *primul, ultimul, scump, ieftin;*

Tematica

- Mediul familial:** prezentarea familiei, a rudeniilor, ocupații
prezentarea locuinței, a casei
evenimentele existente în viața de familie
rolul alimentației, starea sănătății
- Mediul școlar:** prezentarea colegilor și a cadrelor didactice
momente deosebite din viața școlii, serbările școlare, activități extrașcolare
- Mediul natural:** prezentarea localității natale și a împrejurimilor
anotimpurile și vremea
mediul natural înconjurător și grija față de acesta: protecția animalelor, ocrotirea naturii
- Mediul social:** relații amicale
corespondența
convorbiri telefonice
raporturi cu mediul social înconjurător (la poșta, la magazin, într-un restaurant)
sănătate – boală, în tabără
- Organizarea activității zilnice:** unitățile de timp, organizarea programului zilnic
pasiuni, preferințe
- Elemente de cultură și civilizație românească:**
elemente de tradiție din familia noastră
elemente de cultură și civilizație contemporană.

Obiective de referință

Înțelegerea după auz

Sesizarea și recunoașterea sensurilor diferite ale cuvintelor în contexte variate.

Înțelegerea și conștientizarea formelor flexionare ale părților de propoziție.

Identificarea și exersarea principalelor acte de vorbire. Sesizarea raportului dintre ideea principală și informațiile secundare.

Deosebirea părților componente ale unui mesaj receptat (introducere, cuprins, încheiere).

Cerințe minime

Elevul urmează:

- să dea și să ceară informații în diferite situații de comunicare, respectînd intonația și accentul specific limbii romîne;
- să identifice actele de vorbire;
- să înțeleagă mesajul receptat;
- să sesizeze rolul topicii limbii române;

Înțelegerea scrisă

Desprinderea ideii principale din cadrul unui text și înțelegerea intențiilor comunicative ale autorului.

Sesizarea rolului topicii în cadrul unui mesaj scris. Recunoașterea mărcilor principalelor categorii gramaticale și înțelegerea organizării logice și cronologice a ideilor dintr-un text.

- să-și formuleze corect și nuanțat propriile gânduri și sentimente;
- să citească cu voce tare un text și să sesizeze intențiile comunicative ale autorului, prin utilizarea intonației adecvate;

Exprimarea orală

Utilizarea, în cadrul exprimării orale a intonației și a specificului grupului ritmic verbal al limbii române.

Construirea unor fraze corecte și concise, prin utilizarea valorilor expresive ale structurilor lexicale și gramaticale.

Exersarea pronunțării corecte, în limba română, a numelor proprii de locuri și de persoane.

Adaptarea vorbirii la scopul comunicării (utilizarea cuvintelor, expresiilor și stilului adecvat situației concrete de comunicare).

- să pronunțe corect numele proprii exersate;
- să formuleze întrebări și să răspundă la întrebări în situații concrete de comunicare, realizând acte de vorbire, dialoguri, conversații;
- să recite încă 3 poezii, să interpreteze încă 3 cântece;

Exprimarea scrisă

Utilizarea normelor de ortografie și de punctuație ale limbii române.

- să scrie corect aplicând regulile ortografice și de punctuație însușite.

Vocabular

Pe lângă activizarea continuă a vocabularului activ, însușirea a minimum 250 de unități lexicale anual.

Obiective detaliate pentru clasele 7-8*Conținuturi***Acte de vorbire și câmpuri noționale**

- a accepta/a refuza o invitație – *Voi veni cu plăcere; Nu pot veni;*
- a atrage atenția – *Ascultă! Privește! Citește!*
- a descrie o situație – *Azi am fost la ...; Ieri m-am întâlnit cu...;*
- a-și aminti/a exprima uitarea – *Îți amintești? Am uitat; Mi-am amintit de...; Nu-mi amintesc;*
- a face propuneri – *Propun ca...; Cred că...; Trebuie să...; Ar trebui să...; Nu ar trebui să...;*
- a da sfaturi – *Te sfătuiesc să...; Este bine; Este rău; Cel mai bine ar fi să...; Ar fi indicat ca...;*
- a protesta – *Nu sînt de acord; Nu ai dreptate; Nu este adevărat;*
- a-și exprima interesul/dezinteresul – *Mă interesează; Nu mă interesează;*
- a-și exprima curiozitatea/indiferența – *Este curios, îl interesează/nu-l interesează; Este curioasă, o interesează/n-o interesează;*
- a-și exprima bucuria/supărarea – *Mă bucur; M-am bucurat; Mă voi bucura; S-a supărat; Va fi supărat;*
- a-și exprima optimismul/pesimismul – *Va reuși; Examenul îi va reuși; Nu-i va reuși;*
- relații spațiale – locul: *peste tot, în jurul, de-o parte, de-a lungul, de cealaltă parte;* direcția: *spre nord, spre sud, dinspre nord înspre sud, , de la răsărit la apus, între , dintre;*
- relații temporale: *de cînd, cîteodată, de fiecare dată. totdeauna, în timp ce, cînd*
- însușiri, caracteristici – cantități – *bucată, felie, metru, litru;* forme: *rotund, cerc, circular,*

Tematica

Tematica propusă pentru anii anteriori va fi dezvoltată progresiv și concentric punându-se accent pe următoarele probleme:

- obiceiuri și relații interpersonale la sat și la oraș, în țară și în afara hotarelor țării
- toleranța, pace, solidaritate, cooperare
- protecția mediului înconjurător
- informatica, internet-ul.

Tematica referitoare la elementele de cultură și civilizație românească va fi dezvoltată conform obiectivelor ciclului pedagogic respectiv din cadrul disciplinei **Cultură și civilizație românească**.

Obiective de referință**Cerințe minime****Înțelegerea după auz**

Sesizarea raportului dintre intonație și diferitele acte de vorbire.

Utilizarea și recunoașterea rolului pauzelor în fluxul vorbirii.

Utilizarea elementelor de relație.

Elevul urmează:

- să sesizeze și să perceapă legătura dintre intonație și scopul comunicării;
- să utilizeze pauzele în fluxul vorbirii;

Înțelegerea scrisă

Identificarea diferitelor tipărituri în limba română. Recunoașterea și însușirea mărcilor scrise ale categoriilor gramaticale și a terminologiei gramaticale.

Rezolvarea exercițiilor de substituție, completare, transformare, ordonare.

Abordarea gramaticală a textelor prin rezolvarea exercițiilor aplicative.

Realizarea transferului de informații din limba română în limba maghiară și invers.

- să cunoască diferitele feluri de tipărituri în limba română;
- să cunoască terminologia gramaticală și să-și însușească mărcile scrise ale categoriilor gramaticale (gen, număr, caz, persoană, timp, dialectă...);
- să folosească corect sintagmele, expresiile specifice limbii române;

Exprimarea orală

Expunerea orală a conținutului unor lecturi.

Exersarea relatării unor întâmplări prin utilizarea structurilor cunoscute.

Utilizarea vorbirii directe și a vorbirii indirecte.

Trecerea de la un mod de expunere la altul.

Traducerea liberă din limba română în limba maghiară și invers.

Exersarea modalităților de argumentare și contraargumentare.

- să facă aprecieri în legătură cu textele cunoscute și prelucrate, exprimându-se corect, coerent și fluent;
- să realizeze independent o traducere;

Exprimarea scrisă

Exersarea modalităților de restrângere a textului prin utilizarea regulilor alcătuirii unui rezumat (documentare, întocmirea planului, dezvoltarea planului).

Exersarea redactării diferitelor tipuri de compuneri (compuneri după plan, descrieri, caracterizări).

Utilizarea în elaborarea diferitelor compuneri a elementelor de vocabular cu valoare stilistică deosebită (de ex. expresii populare).

- să cunoască regulile alcătuirii corecte a unui rezumat;
- să alcătuiască diferite tipuri de compuneri;

Vocabular

Activizarea continuă a vocabularului însușit și îmbogățirea acestuia, anual, cu încă 300 de cuvinte și sintagme noi.

- să utilizeze termenii polisemantici.

Obiective detaliate pentru clasele 9-10

Conținuturi

Acte de vorbire și câmpuri noționale

- a atrage atenția – *Fii atent! Nu uita!*
- a cere/a da informații – *Ați putea să-mi spuneți...? Știi că? Ai aflat noutatea?*
- a cere părerea/a-și spune părerea – *Ce credeți despre...? Ce părere aveți? Cum ar fi mai bine?*
- a cere explicații/a da explicații – *Pentru ce? Pentru că...; Explică-mi, te rog...; Nu este complicat; Este simplu; Aceasta servește la...;*
- a contrazice – *Nu sînt de acord; Nu ai dreptate; Din contră;*
- a face aprecieri – *Este bine; Este mai bine; Este cu mult mai bine; Este cel mai bine;*
- a convinge – *Cred că...; Părerea mea este că...;*
- a încuraja – *Vei reuși; Sînt sigur/sigură că poți;*
- a exprima intenții – *Aș vrea să...; Aș fi vrut să...; Aș ști dacă aș învăța; Aș fi știut dacă...;*
- a-și exprima interesul/dezinteresul – *Cum s-a întîmplat? Cînd vei da examenul? Povestește-mi cum a fost?*
- a-și exprima încrederea/neîncrederea – *Sînt convins/convinsă; Este posibil; Este imposibil;*
- relații spațiale – *În prim plan, în capătul, în vîrf, împrejurul, nu se știe unde;*
- relații temporale – *În acest moment, imediat, deodată, curînd, în același timp;*
- însușiri, particularități – *aproximativ, în jur de, aproape, o mulțime de, nu prea mare, mult mai mare;*

Tematica

Om și mediul său înconjurător: familia, locuința și problemele legate de aceasta
circulația și aglomerația, cumpărături, magazine, moda
paralela dintre obiceiurile tradiționale și societatea modernă
dialogul dintre generații

Studiile și munca: organizarea învățămîntului și posibilitățile de viitor
munca și activitățile profesionale
șomajul, concurența, reprofilarea și flexibilitatea

Viața în societate: probleme de economie
corespondență de afaceri
lumea informațiilor
informații despre organizațiile obștești

Distracțiile și viața culturală: sport, turism
cinema, teatru, muzică
viața colectivităților tradiționale cu evenimentele lor specifice

O Europă fără frontiere: lumea comunicării
legături internaționale – prietenii de neuitat
dimensiunea europeană, drepturile omului
înțelegerea internațională și interculturală

Descoperirea și cunoașterea aspectelor caracteristice culturii și civilizației românești prin intermediul limbii române:

- sărbători tradiționale ale românilor
- poezii, povești și proverbe românești
- viziune de ansamblu asupra valorilor culturii românești

Însușirea selectivă a valorilor literaturii române în contextul culturii europene și universale

- creațiile populare (balada Miorița)
- creația literară a următorilor reprezentanți ai literaturii române: Mihai Eminescu, George Coșbuc, Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Marin Sorescu
- activitatea literară a scriitorilor români din Ungaria
- corelația dintre fenomenul literar studiat și cultura maghiară și universală, respectiv istorie, istoria artelor, muzică, precum și alte ramuri ale științei și artei.

Obiective de referință**Cerințe minime****Înțelegerea după auz**

Înțelegerea și desprinderea informațiilor din conversațiile care au loc în mediul său ambiant, exersarea raportării elementului comun al informațiilor cunoscute la noile informații. Deducerea și reținerea semnificațiilor cuvintelor în contexte diferite, utilizarea corectă a elementelor de relație. Urmărirea emisiunilor de radio și de televiziune și desprinderea elementelor esențiale ale structurării diferitelor tipuri de mesaje.

Elevul urmează:

- să manifeste interes și să-l distribuie alternativ participanților la dialog;
- să participe activ la o conversație pe o temă cunoscută;
- să cunoască sensul cuvintelor în contexte diferite;

Înțelegerea scrisă

Identificarea construirii diferitelor tipuri de texte. Diferențierea textelor literare de textele nonliterare. Exersarea identificării și a diferențierii diferitelor tipuri de texte și cunoașterea particularităților structurii textelor literare (epic, liric și dramatic) și a textelor nonliterare (informative, documentare, politice, utilitare). Exersarea analizei literare a unui text.

- să cunoască caracteristicile construirii diferitelor tipuri de texte;
- să distingă diferitele tipuri de texte literare;
- să comenteze un text liric, un extras de text epic, o scenă sau un act dramatic;

Exprimarea orală

Exersarea exprimării nuanțate, prin valorificarea valorilor stilistice și lexicale ale limbii române. Realizarea de structuri complexe ale limbii prin asigurarea înlănțuirii logice a ideilor transmise.

- să realizeze transferuri din limba română în limba maghiară și invers;

Exprimarea scrisă

Utilizarea tehnicilor de structurare a textului scris în raport cu scopul comunicării. Exersarea redactării diferitelor tipuri de texte de ex. autobiografie, cerere, fișă de prezentare etc. Redactarea diferitelor tipuri de texte literare și nonliterare, a unor lucrări unitare prin prelucrarea informațiilor provenite din surse diferite.

- să realizeze un text scris (construcție coerentă, așezare corectă în pagină, aplicarea corectă a regulilor de ortografie și de punctuație);
- să redacteze diferite tipuri de texte;
- să cunoască regulile de redactare a unei lucrări personale (eseu).

Vocabular

Activizarea continuă a vocabularului deja însușit de ex. în cadrul familiilor lexicale și utilizarea valorii stilistice a structurilor lexicale și gramaticale. Îmbogățirea vocabularului prin însușirea anuală a 300 de unități lexicale noi.

2. Cultura și civilizația românească (pentru toate formele de învățământ al minorităților)

Obiective detaliate pentru clasele 1-4

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Noțiuni elementare despre cultura materială și spirituală a românilor, în special, a românilor din Ungaria (construcții, portul popular, lumea tradițiilor și a obiceiurilor etc.)	Trezirea interesului și cultivarea atașamentului față de valorile materiale și spirituale ale minorității naționale românești din Ungaria. Formarea atitudinii de respect și de prețuire față de modul în care au trăit și au muncit înaintașii românilor de pe aceste locuri, trezirea interesului față de păstrarea și continuarea tradițiilor strămoșești. Conștientizarea trăsăturilor specific românești, comparativ cu cele ale altor naționalități care trăiesc în aceeași localitate.	Elevul urmează: - să desprindă elementele principale ale specificului românesc local din cultura materială, graiul și creația folclorică; - să identifice specificul cultural românesc, comparativ cu cel al altor naționalități;
Jocuri de copii.	Însușirea și practicarea unor jocuri de copii specifice localității natale.	să cunoască și să practice 2 jocuri locale de copii;
Principalele obiceiuri calendaristice laice și religioase ale românilor din Ungaria.	Cunoașterea obiceiurilor calendaristice laice și religioase de iarnă și de primăvară. Memorarea unor proverbe și ghicitori. Memorarea și dramatizarea unor obiceiuri calendaristice laice și religioase. Dobândirea unor cunoștințe elementare despre religia românilor din Ungaria.	- să memoreze 2 colinde religioase și laice utilizându-le în manifestări socio-culturale; - să descrie sărbătorirea Crăciunului și a Paștelui în localitatea natală;
Creații din folclorul literar: povești, ghicitori, colinde, legende.	Receptarea mesajelor comune din proverbele românești și cele maghiare. Redarea orală sau scrisă a unor povestiri și legende românești. Cultivarea identității naționale, prin însușirea, practicarea unor obiceiuri locale românești. Trezirea interesului individual pentru cunoașterea specificului familiei și al comunității în care trăiește.	să cunoască și să valorifice adecvat proverbe, ghicitori, legende românești;
Valorile culturale românești și universale reflectate în basme și povești.	Cunoașterea conținuturilor unor basme românești. Însușirea în limba română a numelor personajelor din cele mai cunoscute povești. Sesizarea sensului etic al creațiilor populare universale și românești. Potentarea interesului pentru basmele în limba română. Sesizarea rolului poveștilor și al povestitului în societatea tradițională. Sesizarea specificității elementelor de bază ale tehnicii povestitului în creațiile populare românești. Înțelegerea legăturii dintre ficțiune	- să stabilească corespondențe la nivelul numelor personajelor din basmele universale; - să-și însușească o tehnică simplă de a povesti în limba română; - să cunoască cel puțin o poveste și două snoave din literatura populară a românilor; - să cunoască ocaziile în care se spuneau povești;

	și situațiile reale din basme. Cunoașterea vieții spirituale românești reflectată în povești. Sesizarea universalității unor teme și a unor motive. Compararea basmelor românești și a celor maghiare.	
Noțiuni elementare de istorie și geografie. Noțiuni introductive despre localitatea natală, despre România și despre poporul român.	Introducerea cunoștințelor despre așezarea geografică a localității natale, despre componența etnică a populației localității, respectiv a județului în care este situată localitatea.	• să cunoască așezarea localității natale în județ și în țară; • - să se familiarizeze cu denumirile, atât în grai, cât și în limba literară, a localităților din Ungaria populate și de români.

Obiective detaliate pentru clasele 5-6

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Literatura populară ca element de spiritualitate românească.	Cunoașterea unor genuri populare specifice folclorului românesc și folclorului românilor din Ungaria: doine, balade, snoave, basme, proverbe și zicători. Cunoașterea folclorului copiilor. Extragerea elementelor specifice folclorului românilor din Ungaria pe baza interpretării creațiilor aparținând diferitelor specii populare. Recunoașterea elementelor comune ale literaturii populare românești și ale literaturii populare maghiare. Dramatizarea unor povești și snoave. Recunoașterea învățămintelor înțelepciunii populare în proverbe, zicători și snoave.	Elevul urmează: • să cunoască cel puțin cîte o creație din fiecare gen popular; • să-i povestească esențialul în limba română îngrijită, utilizînd termenii și expresiile proprii graiului; • să cunoască proverbe, zicători și snoave;
Elemente de cultură materială specifice românilor.	Cunoașterea specificului portului popular a românilor din Ungaria, a diferitelor ocupații și meșteșuguri tradiționale românești și a noțiunilor simple de medicină populară. Cunoașterea construcțiilor specifice satelor românești și a obiectelor tradiționale românești în vizitele la muzeu, case memoriale, în atlase etnografice. Cunoașterea denumirilor - atât a uneltelor și obiectelor tradiționale, cât și a celor moderne - în grai, respectiv în varianta îngrijită a limbii române.	• să denumească principalele articole de îmbrăcăminte tradițională; • să denumească minimum 2 meșteșuguri tradiționale și să le prezinte sumar; • să cunoască denumirile celor mai răspîndite plante medicinale; • să descrie o așezare rurală din zona de cîmpie; • să cunoască caracteristicile construcțiilor specifice satelor românești; • să enumere obiecte de mobilier tradițional românesc; • -să cunoască texte populare din localitatea natală;
Noțiuni de bază de istorie a românilor și de geografie a României.	Cunoașterea datelor esențiale despre stabilirea românilor în localitatea natală și în alte localități locuite și de români. Prezentarea localităților din Ungaria care au și astăzi populație de naționalitate română, precum și	• să cunoască cauzele și urmările stabilirii românilor în localitatea natală; • să cunoască etapele hotărîtoare ale istoricului localităților populate și de români, din Ungaria;

	a celora în care populația a fost asimilată.	să cunoască așezarea geografică și denumirile localităților populate și de români;
Elemente de bază despre națiune, minoritate națională și minoritate etnică.	Determinarea procesului de conviețuire a diferitelor naționalități. Înțelegerea terminologiei de bază referitoare la relația minoritate - majoritate; limbă națională - limbă maternă. Însușirea noțiunilor de bază despre existența altor minorități naționale și etnice din Ungaria.	- să se familiarizeze și să facă deosebire între termenii: minoritate națională, minoritate etnică, majoritate, națiune, limbă maternă; - să posede date minime despre conviețuirea cu celelalte naționalități;
Cunoștințe despre locuri și personalități marcante din România.	Cunoașterea unor date și a unor figuri istorice reprezentative. Formarea și cultivarea sentimentelor de respect pentru valorile culturale, tradiționale ale României. Dezvoltarea interesului pentru aprofundarea cunoștințelor de istorie, de geografie, de cultură și civilizație românească, ca motivație în păstrarea identității.	să cunoască și să rețină nume, date, locuri însemnate și personalități românești reprezentative pentru cultura și civilizația românească.

Obiective detaliate pentru clasele 7-8

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Reluarea datelor despre sărbătorile calendaristice laice și religioase ale românilor din Ungaria și completarea acestora cu obiceiurile și tradițiile specifice românilor.	Cunoașterea obiceiurilor, credințelor și tradițiilor specifice românilor. Descrierea obiceiurilor legate de muncă și cunoașterea rolului acestora în creațiile muzicale și coregrafice. Cunoașterea obiceiului jocului popular. Cunoașterea desfășurării unor obiceiuri calendaristice (de ex. Sfântul Toader). Redarea atmosferei de împletire a muncii cu distracția, ca specific al societății românești tradiționale. Prezentarea unor dansuri tradiționale caracteristice localității natale. Dramatizarea unor obiceiuri cu un grad mare de spectaculozitate. Organizarea de șezători după model tradițional. Compararea obiceiurilor românești cu cele ale altor naționalități conlocuitoare.	Elevul urmează: - să cunoască 4 cîntece populare românești și 2 dansuri specifice românilor din Ungaria (ardelenescu și mîinîțălu); - să cunoască principalele instrumente populare românești; - să cunoască minimum 4 jocuri practicate la șezători și la alte manifestări culturale de tradiție românească; - să descrie muncile agricole și casnice tradiționale (cîte o ocupație tradițională de bază din agricultură practică în cele patru anotimpuri); - să cunoască minimum 4 mîncăruri tipice românești și felul lor de pregătire;
Situarea României în Europa (harta). Împărțirea administrativă (județele). Embleme geografice specifice. Momente din istoria românilor, figuri istorice reprezentative. Istoricul localităților din Ungaria populate și de români.	Cunoașterea caracteristicilor geografiei fizice și economice a României. Documentare referitoare la originea poporului român. Expunerea caracteristicilor epocilor istorice studiate și descrierea evenimentelor istorice folosind date, locuri și personaje. Cunoașterea principalelor etape ale	- să cunoască geografia fizică a României; - să prezinte principalele forme de relief: Carpații -(bogății și peisaje spectaculoase, Dunărea - defileul Porțile de Fier, Delta Dunării, litoralul Mării Negre; -să descrie un eveniment istoric folosind date, locuri și personaje;

Principalele etape ale evoluției culturii și civilizației românești.	evoluției culturii și civilizației românești (epoca veche, epoca medievală și epoca renașterii naționale). Cunoașterea evenimentelor istorice, culturale și științifice și evidențierea personalităților marcante pentru fiecare epocă istorică	• să alcătuiască portretul unei personalități din localitatea natală; • să-și însușească termenii de bază utilizați în domeniul istoriei și geografiei în limba română;
Conviețuirea româno-maghiară.	Prezentarea acelor fapte istorice care au influențat în măsură egală istoria românilor și istoria maghiarilor. Principalele caracteristici ale conviețuirii dintre cele două popoare în epoca istorică actuală – exemplificări.	• să utilizeze corect termenii: comunitate, conviețuire, toleranță, colaborare, cooperare, înțelegere, consens, tradiție, conștiință națională, asimilare;
Structura formelor de organizare socială a românilor din Ungaria. Organele de reprezentanță și comunitățile bisericești.	Sesizarea rolului organizațiilor sociale, culturale și al comunităților bisericești în cultivarea sentimentului de apartenență la o comunitate organizată - la comunitatea românească. Cunoașterea celor mai importante organe și organizații de conducere și de coordonare a vieții sociale, culturale, politice și religioase. Cunoașterea istoricului formelor de organizare socială și religioasă a minorității române Cunoașterea activităților culturale, sociale, politice a organelor de reprezentanță de la înființarea acestora pînă în prezent. Cunoașterea rolului comunităților bisericești în menținerea religiei, a limbii și a identității naționale.	• să cunoască trecutul și prezentul minorității române din Ungaria; • să cunoască structura organizării vieții sociale și culturale a românilor din Ungaria, precum și organele de conducere și de reprezentanță ale intereselor minorității românești; • să aibă cunoștințe despre rolul bisericii în păstrarea identității naționale.

Obiective detaliate pentru clasele 9-10

Conținuturi	Obiective de referință (competențe, capacități)	Cerințe minime
Fixarea și aprofundarea datelor despre istoria românilor și geografie a României. Turismul și obiective turistice. România azi - viața culturală. Românii din afara granițelor României.	Cunoașterea noțiunilor de geografie administrativă și economică a României. Cunoașterea principalelor etape ale evoluției culturii și civilizației românești - secolul al XIX-lea și secolul XX, a contextului istoric în care a evoluat societatea românească. Cunoașterea și expunerea caracteristicilor epocilor istorice studiate.	Elevul urmează: • să cunoască frumusețile naturale, realitățile economice și sociale din România; • să descrie relația dintre comunitatea din care face parte și spațiul geografic și istoric ; • să redacteze un discurs scris în care să prezinte comunitatea română din localitatea natală și tipurile de schimbări care au intervenit pe o perioadă de cel puțin trei generații;
Evoluția culturii și civilizației românilor secolul XIX și secolul XX. Personalități de seamă din domeniul artelor (muzică, pictură, sculptură, teatru și cinematografie). Elemente din domeniul științei (matematica, biologia, istoria,	Cunoașterea și prezentarea valorilor culturii și civilizației românești în context european. Cunoașterea și prezentarea activității celor mai de seamă reprezentanți din domeniul artei românești. Cunoașterea evoluției culturii și civilizației românilor din Ungaria în	• să aibă cunoștințe despre valoarea cuceririlor culturale și științifice ale românilor pe plan european și mondial; • să cunoască valorile culturale ale românilor din diasporă; • să cunoască principalele descoperiri din știința și tehnica românească , prezentînd

lingvistica) și tehnicii românești (aviația și construcția de mașini).	contextul culturii și civilizației românești. Cunoașterea și prezentarea activității științifice a celor mai de seamă oameni de știință de origine română.	activitatea științifică a cîte unui reprezentant din fiecare domeniu al științei;
Obiceiuri, credințe și tradiții.	Conștientizarea importanței credințelor (laice și religioase) legate de evenimentele vieții umane, de natură și de univers în păstrarea identității naționale.	să prezinte desfășurarea, în două zone geografice diferite, a unui obicei tradițional al românilor, legat de o sărbătoare laică sau religioasă, prin evidențierea asemănărilor și deosebirilor existente.

1.1. Román nyelv és irodalom (Román tanítási nyelvű és kétnyelvű oktatási forma)

Részletes követelmények a 4. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
Kommunikáció		
A román nyelvre jellemző kiejtés A hangképzés módjai és helyei A román nyelv hangkapcsolatai Az <i>ă, î</i> magánhangzók, a <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi</i> hangcsoport, a diftongusok és triftongusok kiejtése A szóvégi <i>-i</i> helyes kiejtése A szavak hangsúlyozása A különböző mondatfajták hang- lejtése (kijelentő, kérdő, felszólító mondat stb.) Az alapvető kommunikációhoz szükséges román nyelvi szókincs A köznyelv és a tájnyelv kiejtési hasonlósága Az irodalmi nyelv A gyermekirodalom szókincs Az életkornak megfelelő szakszó- kincs A közlésfolyamat nem nyelvi kifeje- zőeszközei (gesztusnyelv) Párbeszéd, vita A monológ és a párbeszéd szabá- lyai, szerepük a közlésfolyamatban	A hangok és hangcsoportok helyes kiejtése. Következetes önellenőrzés a ro- mán szavak kiejtésében, hangsú- lyozásában. A beszédhelyzetnek megfelelő stí- lus alkalmazása. A köznyelv és a tájnyelv közötti különbségek felismerése. A román tájnyelvi szavak fokozatos helyettesítése köznyelvi szavakkal. A nem nyelvi kifejezőeszközök he- lyes alkalmazása. A jelbeszéd megfejtése. A párbeszéd, a vita szabályainak betartása. A közlés lényegének kiemelése. Társalgás kezdeményezése. Részvétel egy csoportos vitában.	Legyen képes az alapszókincs he- lyes kiejtésére. Értse a lassú beszédtempójú köz- lést. Jelezze az üzenet megértését vagy meg nem értését szóban vagy gesztusnyelven. Élőbeszédben és írásban töreked- jen a pontos, szabatos stílusú gon- dolatközlésre. Legyen legalább 800 lexikai egy- ségből álló aktív szókincs (a köz- nyelvből ill. az irodalmi nyelvből). Folytasson párbeszédet a szakta- nárral.
Nyelvtani ismeretek		
Betű (hang), szótag, szó, mondat Központoszás A szófajok: az ige, a főnév, a mel- léknév, a névmás, a számnév, a névelő Az egyszerű és a bővített mondat A mondat részei: alany, állítmány, tárgy, jelző, határozó Az alany és az állítmány egyezte- tése	A szófajok helyes használata. Az alany és az állítmány meghatá- rozása és egyeztetése. Az egyszerű mondat átalakítása bővített mondattá.	Legyen képes a gyakori igék felis- merésére és alkalmazására a kije- lentő mód: jelen, összetett múlt és egyszerű jövő igeidőiben. Törekedjen a helyes egyeztetésre az egyszerű és a bővített monda- tokban. Használja helyesen a tanult írásje- leket.

Írás (írott szövegalkotás)		
A magyar és a román ABC eltérése Az <i>ea, ia, io, oa, ua, uă</i> és a <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, x</i> sajátosságai Szótagolás, szóképzés Az írott szöveg jellemzői: cím, tagolás, írásjelek A szövegalkotás szabályai: a fogalmazás, a levél Ábrák, illusztrációk helye, szerepe a szövegben Az írott forma leggyakoribb szövegfajtái	A román írás készesszintű elsajátítása. A szótagolás szabályainak helyes alkalmazása ismeretlen szövegben. Ismeretlen szöveg írása: emlékezetből, másolás vagy tollbamondás alapján. Az írott szöveghez fűződő egyszerű kérdésfeltevések. Fogalmazásírás megadott tartalmi szempontok szerint. Szöveg tömörítése. Szerkesztett fogalmazás, szép írás. Közös meseírás a tanulótársakkal. Önellenőrzés: az íráshibák önálló javítása.	Tudja a román ábécét. Tudjon 15 soros ismert szöveget másolni betűtévesztés- és kihagyás nélkül. Legyen képes ismert, 20 szavas szöveg helyesírására tollbamondás alapján. Egyszerű fogalmazás megírása képek és kérdések segítségével. Ismerje a szöveghelyezés alapvető szabályait.
Olvasás (az írott szöveg megértése)		
Hangos és néma olvasásgyakorlás Az olvasási technika folyamatos fejlesztése Szövegértési gyakorlatok, az olvasási képesség fejlesztése Tartomelemzés Irodalmi szövegek közös és egyéni olvasása az iskolában, a könyvtárban vagy otthon Átdolgozott szakszövegek olvasása	A hangos és néma olvasás technikájának ismerete. A román szótagolási szabályok tudatos alkalmazása ismeretlen szövegben. Olvasás helyes hangsúllyal és mondatdallammal. A szöveg főbb gondolati tartalmának kiemelése. Az önellenőrzés képességének fejlesztése. Önálló olvasás igénye: házi olvasmányok. Olvasónapló készítése. Az olvasmánytartalmak szóbeli összefoglalása, kérdések megfogalmazása. Kisenciklopédiák, lexikonok használata.	Tudjon szótagolni egy, kettő, három és négy szótagból álló szavakat. Egyéni tempóban, de kiegyensúlyozott ritmusban olvasson 30–40 szóból álló ismert szöveget. Feleljen a szöveggel kapcsolatos egyszerű kérdésekre. Értelmezze a cím és a tartalom közötti összefüggéseket. Memorizáljon legalább 8 közmondást vagy szólást, 5 verset, 2 mesét.
Irodalmi ismeretek		
Népköltészet, mese, gyermekvers Történetek, elbeszélések Rím, ritmus Ismétlés, fokozás	Népi hősök, mesealakok, tipikus helyszínek és cselekmények felismerése.	Olvasson egy mesét, foglalja össze a tartalmát.

Részletes követelmények a 6. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
Kommunikáció		
Beszédértés gyakorlása Nyelvi eszközökkel történő gondolatcsere a román nyelvet második nyelvként és anyanyelvként beszélők között Az előszó kifejezőeszközei A nem nyelvi eszközök szerepe a közlésfolyamatban Logikai, jelentéstani összefüggések az előbeszéd szövegfajtaiban	A párbeszéd és az elbeszélés közötti különbség felismerése. A közlések lényegének megértése és rövid összefoglalása szóban vagy írásban. A tájnyelvi közlés megértése, az üzenet átültetése köznyelvre. A hallott történet bemutatása arcjáttékkal, kémozdulatokkal, különböző gesztusokkal stb. A fontosabb közlésfajták megismerése. Szövegelemzési és szövegalkotási gyakorlatok.	Jelezze az üzenet befogadását vagy meg nem értését előszóban vagy gesztusnyelven. Legyen képes megkülönböztetni a fő mondanivalót a másodlagos információtól. Vegyen részt osztálytermi kommunikációs játékban. Tudja a tananyag elsajátításához szükséges köznyelvi, irodalmi, szaknyelvi kifejezéseket.

Nyelvtani ismeretek		
A főnév határozott és határozatlan névelős alakja A főnév és a melléknév egyeztetése A melléknév fokozása A névmás: a személyes névmás, a visszaható névmás, a mutató névmás, a birtokos névmás, a kérdő és a vonatkozó névmás A tőszámnév és a sorszámnév Az igeragozás A segédigék A határozószó Az előljárószó és az előjárós szerkezetek A kötőszó Az indulatszó Mondattan Az igei és a névszói állítmány A mondatok osztályozása tartalmi szempontból	Az egyszerű és a bővített mondat szórendjének ismerete. A tanult szófajok helyes használata a közlésfolyamatban. A leggyakoribb igék, segédigék, visszaható igék helyes alkalmazása: a kijelentő mód, jelen, összetett múlt és jövő időiben; a kötőmód (jelen idejében); feltételes és óhajtó módban; felszólító módban. A tanult nyelvtani és nyelvhelyességi szabályok helyes alkalmazása. A mondatfajták megfelelő használata különböző beszédhelyzetekben.	Törekedjen az írásjelek pontos alkalmazására. Legyen képes az alany-állítmány helyes egyeztetésére (igei és névszói állítmány). Tudjon mondatokat átalakítani: állítóból – tagadót, kérdőt; jelen idejűből múlt és jövő idejűt. Alkalmazza tudatosan a tanult helyesírási szabályokat.
Beszédkésség fejlesztése A beszédhelyzet kommunikatív összetevői A beszédműfajok kommunikációs technikái A szóbeli gondolatközlés gyakorlása Gondolati vázlat Nyelvjárások, csoport- és rétegnyelvek A monológ és a párbeszéd A vita nyelvi és etikai szabályai Mese, anekdota, kiselőadás, tanórai felelet stb. A közlésfolyamatot befolyásoló tényezők: beszédhelyzet, közvetítő csatornák (telefon, mikrofon, televízió stb.) Kommunikációs funkciók: tájékoztatás kifejezés felhívás	A logikus, összefüggő, nyelvtanilag helyes szövegalkotás többféle beszédműfajban. A szinonimák, antonimák és homonimák szerepe az árnyalt önkifejezésben. Az elő- és utószavak valamint a szófajok helyes használata. A közlés tartalmi elemzése a fő mondanivaló és a másodlagos információ megkülönböztetésével. Logikus kérdésfeltevések a közlésfolyamatban. A beszélgetést lezáró közlési formák ismerete. A vita nyelvi és etikai szabályainak alkalmazása egy tanár irányította többszereplős párbeszédben. A köznyelvi, irodalmi és szaknyelvi alapszókincs szerepe a választékos gondolatközlésben.	Tudattartalmait szabatosan fogalmazza meg. Legyen képes a tanult szótani, mondattani és jelentéstani ismeretek helyes alkalmazására különböző beszédhelyzetekben. A beszédpartner életkorának megfelelően használja a köznyelvi sajtós kifejezéseit. Aktivizálja a tanuláshoz szükséges köznyelvi, szaknyelvi és irodalmi alapszókincset.
Az olvasási, szövegértési képesség fejlesztése Az írott szöveg logikai-jelentéstani és szerkezeti sajátosságai Szövegszerkesztési ismeretek Az írott forma leggyakoribb szövegfajtái: magánlevél, hivatalos levél, napló, (feljegyzések, jegyzetek), meghívó, cikk stb. Az irodalmi és a szaknyelvi szövegek feldolgozásának módszerei A szöveg és az információ Szótár, szótárhasználat	A nyomtatott szövegek tartalmi-szerkezeti elemeinek felismerése: cím, előszó, utószó, tartalomjegyzék stb. A leggyakoribb szövegfajták megkülönböztetése. Az írott szöveg megértése, a fő mondanivaló kiemelése. Ismeretlen szöveg tartalmának felidézése emlékezetből (kérdések alapján). Vegyen részt román nyelvű rendezvényeken, kiállításokon, versmondó estéken, iskolák közötti versenyeken. Látogassa az iskolai könyvtárat.	Különböztessen meg egy leíró és egy elbeszélő szöveget Határozza meg a szövegek közlésfajtáit (leíró, elbeszélő, elemző-meggyőző szándékú) Vegye észre a szavak jelentésváltozását a különböző szövegösszefüggésekben. Legyen képes a szótár helyes használatára.

A szövegalkotás írásos formája Szövegtani és szövegalkotási ismeretek A szinonimák, az antonimák és tájnyelvi szavak használata A szövegszerkesztés Vázlat Fogalmazás Az írás története Írásformák, írásjelek Kézírás, gépírás, számítógép	A különböző nyelvrétegek felismerése. A nemzeti irodalmi nyelv alkalmazása. Barát, tanár, híres ember jellemzése. Egy megadott téma szöveggé formálása, a mondanivaló illusztrálása. Biológiai, történelmi, földrajzi jelenségek leírása. Tudósítás összeállítása. Szövegírás kézzel, írógéppel vagy számítógéppel. A technikai különbségek (előnyök, hátrányok) jellemzése, megvitatása.	Értelmezze 5-8 szólás vagy közmondás jelentéstartalmát. Írjon tisztán és szépen. Használja helyesen az írásjeleket. Írjon egy rövid mesét vagy egy érdekes történetet.
Irodalmi ismeretek Szövegegész és szövegrészlet Az irodalmi alkotás Az irodalmi mű szerkezete Az elbeszélés és a párbeszéd	A mű és a műrészlet összefüggéseinek megértése. Az elbeszélés és a leírás közötti különbség felismerése. A párbeszéd és a jellemábrázolás. A stílusi eszközök fokozatos eljáratása: fokozás, ismétlés, jelző stb.	Ismerje a szövegelemzés alapvető szempontjait. Legyen képes egy hős jellemábrázolására.

Szerzők és művek

A magyarországi románok népköltészetéből: Jerebetu (Lucia Borza); Împăratul și popa (Vasile Gurzău)
 Bibliai példázat: Samaritanul cel milos

Vasile Alecsandri: Sfârșit de toamnă, Miezul iernei
 Ion Creangă: Punguța cu doi bani, Povestea unui om leneș
 Mihai Eminescu: Ce te legeni... O rămii, La mijloc de codru des
 Barbu Șt. Delevrancea: Bunicul, Bunica
 George Topîrceanu: Rapsodii de primăvară
 Lucia Borza: Mama, Anotimpuri
 Emil Gîrleanu: Fricosul
 Marin Sorescu: Cunoștințe peste cunoștințe
 Ana Blandiana: Cuvînt înaintea

Román népismeret
 Karácsonyi és húsvéti szokások leírása irodalmi nyelven
 Egy gyermekjáték leírása irodalmi nyelven

Részletes követelmények a 8. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
Kommunikáció		
Beszédértési gyakorlatok A magánbeszélgetés és a nyilvános közlés Rádió, televízió A politika, a tudomány és a technika nyelve Versmondás, színház Művészi előadás Tömegkommunikáció	A különböző stílusfajták beszédhelyzetnek megfelelő alkalmazása. A tájnyelvi, irodalmi, tudományos és technikai stílus jellemzése és helyes gyakorlása. A szövegkohézió megteremtése a szóbeli közlésben. Érvelés, vita többféle témakörben.	Legyen képes a fő mondanivaló és a másodlagos információ megkülönböztetésére. Értse a kulcsszavak szerepét a szövegszerkesztésben. Készítsen vázlatot többször hallott szöveg alapján. Értse meg az üzenet lényegét.
Nyelvtani ismeretek		
Az összetett főnevek A birtokos és a melléknévi névelő A személyes névmás, a tagadó névmás, a határozatlan névmás A névmási melléknév	A tanult szófajok helyes használata. A hangsúlyos és a hangsúlytalan személyes névmások helyesírása.	Tudja helyesen egyeztetni a főnevet a melléknévvél. Tudja helyesen írni a többes számú és az összetett főneveket, a melléknévi névelőt és a személyes névmások részes- és tárgyesetét.

A számnevek: a törtszámnév, a gyűjtőszámnév, az osztószámnév Az ige: a személytelen mód A rendhagyó igék Mondattan Az összetett mondat: a mellérendelés és az alárendelés	A számnevek helyesírása. A cselekvő és a visszaható igék helyes alkalmazása. Az igeidők helyes használata. A rendhagyó igék helyes ragozása. A mellérendelés és az alárendelés felismerése.	Ismerje és különböztesse meg az igék múlt idejű alakjait: imperfect, perfectul compus. Tudja helyesen megoldani a nyelvtani gyakorlatokat: a helyettesítést, az átalakítást, a bővítést, a kapcsolást. Tegyen különbséget fő- és mellékmondat között.
Beszédkésztség fejlesztése A szóbeli közlés logikai-jelentéstani és formai felépítése Az előszavas megnyilatkozás A beszélt nyelvi stílusok: társalgási stílus szónoki stílus Érvek-ellenérvek szerepe a beszédben A tanári és a szülői magyarázat Példák laikus és tudományos magyarázatokra Beszédtechnika: a hadarás, a dadogás, mint a kamaszkor veszélyes kísérőjelensége A nyelv társadalmi tagolódása: csoportnyelv rétegnyelv (a gyermeknyelv, a diáknyelv) Tolmácsolás	Az előszavas közlés kifejezőeszközeinek helyes alkalmazása (hangsúly, hanglejtés stb.) A beszélt nyelvtípusok jellemzése. A társalgási és a szónoki stílus sajátosságai. Önálló érvelés, véleményalkotás. Irodalmi és nem irodalmi szövegek beszédre. Az életkornak megfelelően fejlett szabatos és gördülékeny közlés-mód. A rétegnyelvek jellemzése, szerepük megértése. Tolmácsolási gyakorlás románról magyarra (és fordítva).	Legyen képes a tantárgyi felelet logikus felépítésére. Beszéljen lényegretörően egy megadott témáról. Törekedjen a pontos, helyes és folyamatos helyes előadása. Stílusát színesítse rokon jelentésű szavakkal. Ügyeljen az összetett mondatok logikus felépítésére, helyes megformálására. Mondjon egy rövid szöveget diáknyelven Tolmácsolás automatizmusokkal..
Az olvasásértései készség fejlesztése A szöveg logikai-jelentéstani-formai összefüggéseinek megértése Az írott közlés morfoszintaktikus sajátosságai A szövegfeldolgozás szempontjai Szövegtagolás Szöveg típusok: tájékoztató, érvelő kifejező Életkornak megfelelő szövegek feldolgozása Az olvasmány tömörítése, kifejtése, magyarázata Könyvtár, levéltár Fordítás	A szórend kifejező értékének megértése az egyszerű és az összetett mondatokban. A tartalom és a forma közötti összefüggés felismerése. A szavak konkrét és átvitt jelentésének megértése a szöveg kontextusában. Irodalmi szövegek kiválasztása. Szöveginterpretálás. 10–15 soros szövegfordítás szótárhasználatlalt. Gyorsolvasási technikák elsajátítása.	Értse az olvasott szöveget, részleteiben és egészében egyaránt. Azonosítson különböző szövegtípusokat. Tudjon helyes technikával olvasni különböző román nyelvű szövegeket. Legyen képes 8–10 soros szöveg fordítására mindkét nyelv irányába.
A szövegszerkesztés logikai-jelentéstani-formai sajátosságai Az írott szövegek fajtái A magán és nyilvános nyelvhasználatra szánt szövegek Az írott stílusfajták: szépirodalmi tudományos publicisztikai hivatalos Szakmai szövegalkotás A központosítás szerepe Számítógép: szövegszerkesztő programok Számítógépes levelezés	A kohézió megteremtése a szövegformálásban (ok-okozati összefüggések meglátása). A témának megfelelő szókészlet használata. A magán és a hivatalos iratok szöveg szerkesztése (a tartalom és a forma viszonya). A különböző stílusfajták alkalmazása a szövegalkotásban. Egy tervezet készítése szabadon választott témában (a szövegszerkesztési ismeretek alkalmazásával).	Tudjon összeállítani egy részletes gondolattervet. Írjon fogalmazást leíró, elbeszélő és párbeszédes részekkel. Stílusa legyen gördülékeny, írása helyes. Készítsen max. 4. oldalas kidolgozatot előre megadott témában.

A könyv szerepe a XX. sz. végén		Írjon ismertetést egy szépirodalmi műről vagy egy tudományos eredményről.
Irodalmi ismeretek		
Különböző műfajú irodalmi alkotások: karcolat, elbeszélés, emlékirat, mese, legenda, találós kérdés stb. Az irodalmi mű szerkezete Szóképek Verstani ismeretek	A cím és a műalkotás összefüggésének megértése. A tartalom és a forma kapcsolatának felismerése. A lírai alkotás többletjelentésének megfigyeltése. A jellemábrázolás eszközeinek megismerése.-	Ismerje a lírai, az epikai és a drámai mű szerkezeti részeit. Ismeresse a mű(részlet) cselekménysorát. Jellemezzen egy irodalmi hőst. Formáljon önálló véleményt az olvasott alkotásról.

Szerzők és művek

Népköltészet: Meşterul Manole
 Bibliai példázat: Fiul răţacitor
 Vasile Alecsandri: Iarna, Seara la Lido
 Ion Creangă: Harap Alb
 Ioan Slavici: Gura satului, Budulea Taichii
 Mihai Eminescu: Seara pe deal; Somnoroase păşărele, Mai am un singur dor
 Ion Luca Caragiale: Vizita, Bacalaureat
 Barbu Ştafănescu Delavrancea: Hagi Tudose
 George Coşbuc: Mama, Nunta Zamfirei, La oglindă
 I. Al. Brătescu-Voinescu: Puilul
 Tudor Arghezi: Abecedarul
 Mihail Sadoveanu: Domnul Trandafir
 Cezar Petrescu: Fram, ursul polar
 Lucian Magdu: Aducere-aminte

Román népismeret

A magyarországi románok lakodalmi szokásainak leírása irodalmi nyelven.

Részletes követelmények a 10. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
Kommunikáció		
A kommunikáció értelmezése Az üzenet A szövegértés- szövegalkotás összefüggései A szövegalkotás formái Szövegértési és szövegalkotási helyzetgyakorlatok A jeladó és a jelvevő szerepe A kommunikációs csatornák A média jövőbeni szerepe	A nyomtatott anyag tartalmi és formai összefüggései egyszerű gyakorlatokkal. A megértés bizonyítása. A grafika és a tipográfia szerepének felismerése a szerkesztett szövegben. A neologizmusok, a tájnyelvi szavak, a zsargon értelmezése, szerepük beszédünkben.	Osztályozza grafikai megjelenésük szerint a különböző nyomtatott információhordozókat: újság, plakát, könyv, cégreklám névjegykártya. Mondjon véleményt a kommunikáció témakörében, érveljen szakszerűen.
Nyelvtani ismeretek		
Mondattan A mellérendelt és az alárendelt mondat A kötőszó és a kötőszavas szerkezet Az alárendelt mondatok: alanyi, állítmányi, jelzői, tárgyi és határozói mellékmondatok Nyelvtani, nyelvhelyességi ismeretek összefoglalása, rendszerezése	A mellékmondatok helyes képzése és a kötőszavak helyes használata. A román nyelv alapvető szabályainak ismerete és helyes alkalmazása szóban és írásban.	Mutassa be a mellérendelő összetett mondat viszonyait a kötőszavak helyes használatával. Ismerje jól a közvetett és a közvetlen beszédet. Alkalmazza helyesen az elsajátított nyelvtani és nyelvhelyességi szabályokat.
Szövegértés, szövegalkotás A szövegalkotási és szövegszerkesztési ismeretek bővítése A gondolat és a szöveg kapcsolata Önkifejezés	A kifejező hangváltás céljainak megértése. A szóismétlés, a hangutánzás az alliteráció stílushatása.	Legyen képes rendeltetésszerűen használni a román nyelv (értelmező, helyesírási, szinonima stb.) szótárát.

Tolmácsolás, fordítás A szépirodalmi és a tudományos stílus Szövegek feldolgozása, újraalkotása átdolgozása Hivatalos iratok: jogszabályok, használati utasítások hazánkban és Romániában A nyelv változása, fejlődése térben és időben Diakronikus nyelvvizsgálat: történelmi korokból származó román nyelvű szövegek értelmezése Román nyelvváltozatok a nagyvilágban	A fonetikai és hangsúlymódosulások stílárís szerepének ismerete. Különböző forrásokból származó gondolatok logikus elrendezése, szöveggé formálása. A köznapí és a művészi fordítások közötti különbség megértése. Különböző nyelví források és kifejezés-technikák ismerete. Igényes gondolatközlés szaknyelven és szépirodalmi stílusban. A különböző stílusfajták helyes alkalmazása a szóbeli és az írásbeli közlésben. A kölcsönszavak helyes használata. A helyi folklórművek sajátosságainak bemutatása. Szakmai és hivatalos levelek megszerkesztése. Fogalmazás, esszé, tanulmány, recenzió stb. készítése a könyv- és médiatár használatával.	Tudjon írni kérvényt, önéletrajzot, bemutatkozó, álláskereső levelet. Tudjon kitölteni egyszerű nyomtatványokat, adatlapokat. Ismerje a helyi nyelví stílust. Legyen képes kifejezni köznyelví és irodalmi nyelví ismereteit. Külföldiek számára készítsen prospektust a helyi nevezetességekről.
Román irodalom		
A román irodalom helye az egyetemes kultúrában Főbb irodalmi műnemek és műfajok Irodalomelméleti fogalmak Verstani ismeretek A szóképek szerepe a műalkotásban	A főbb irodalmi műnemek és műfajok bemutatása, fejlődésük jellemzése: népköltészet, mőköltszet, líra, epika, dráma, publicisztika. Különbőségek felismerése népköltszet–mőköltszet;: líra–epika–dráma; óda, elégia, epigramma; karcolat, novella, regény; tragédia, komédia színmű A román nép- és mőköltszet közötti viszony felismerése. Népköltszeti ihletésű, román irodalmi alkotások értelmezése. A magyar és a román kultúra kölcsönhatásának felismerése. A tanult román alkotások elhelyezése a világirodalomban. A verstani ismeretek alkalmazása. A szóképek, stílárís eszközök szerepének bemutatása.	Mutasson be különböző irodalmi műfajokhoz tartozó alkotásokat. Ismerje a legkiválóbb román irodalmi személyiségek életét és munkásságát. Mutasson be egy lírai alkotást, egy epikai és egy drámai részletet. Memorizáljon 5 költeményt, 2 epikai és 2 drámai részletet. Határozza meg az alkotások műfaját. Legyenek alapvető verstani ismeretei. Ismerje a román verselés jellegzetességeit. Mutassa be a szóképek szerepét ismert idézetekben.
Román nyelvtörténeti és nyelvmutelési ismeretek	A román nyelv helye a latin nyelvcsaládban. A román nyelv fejlődésének főbb szakaszai. A román irodalmi nyelv kezdetei. Dialektusaink és tájszólásaink bemutatása.	Ismerje a román nyelv kialakulásának és fejlődésének fontosabb szakaszait. Értse a román nyelv egységét és fejlődésfolyamatát. Ismerje a román nyelv helyét a neolatin nyelvcsaládban.

Szerzők és művek

Ion Creangă: Amintiri din copilărie

Ioan Slavici: Moara cu noroc, Mara (fragment)

Mihai Eminescu: Luceafărul, Floare albastră, Atît de fragedă, La steaua...

I. Luca Caragiale: O noapte furtunoasă

Tudor Arghezi: Testament, Psalm

Mihail Sadoveanu: Baltagul

Octavian Goga: Bătrînii, Versfordítás Ady E. lírájából

Liviu Rebreanu: Răfuiala, Pădurea spînzuraţilor (fragment)

Lucian Blaga: Eu nu strivesc corola de minuni a lumii...

Izvorul nopții

drama Meșterul Manole

Nicolae Labiș: Moartea căprioarei

Șt. Augustin Doinaș: Mistrețul cu colți de argint

Nichita Stănescu: Leoaică tânără, iubirea

Marin Sorescu: Iona

A magyarországi román írók: Ilie Ivănuș, Lucia Borza, Lucian Magdu, Maria Berényi

1.2. Román nyelv és irodalom (Hagyományos nyelvoktató és bővített nyelvoktató kisebbségi oktatási forma)

Részletes követelmények a 4. évfolyam végén

Tananyag

Beszédszándékok és fogalomkörök

- köszönés és viszontköszönés találkozáskor és búcsúzáskor – *Bună ziua; Bună seara, La revedere; Servus.*
- bemutatkozás és bemutatás – *Mă numesc...; Dați-mi voie să vă prezint pe...; Vă rog să faceți cunoștință cu...;*
- meghívás; meghívás elfogadása és elutasítása – *Vă invit; Vă aștept cu drag; Vin cu plăcere; Nu pot veni; Sînt ocupat...*
- megköszönés – *Mulțumesc; Vă mulțumesc; Îți mulțumesc...*
- információ adása és kérése – *Spune-mi, te rog;; Spuneți-mi, vă rog; Unde este? Cine este?...*
- óhaj kifejezése – *Doresc; Vreau; Nu doresc; Aș merge; Aș mânca;*
- adni / kapni egy utasítást – *Așteaptă-mă! Grăbește-te! Te aștept; Nu te grăbi;*
- jókívánság kifejezése – *Vă felicit; Vă urez; La mulți ani! Sărbători fericite!*
- óhaj kifejezése – *Doresc să; Este bine dacă; Aș merge; Aș mânca...*
- helyviszonyok: hely, irány, mozgás – *unde? la, în, aici, acolo, la dreapta; de unde? de la, din;*
- időviszonyok: jelen idő, múlt idő (perfectul compus), jövő idő – *Cînd? óra kifejezése: Cît este ceasul? La ce oră? időpont kifejezése: ieri, azi, mâine, luni, marți,...;*
- jellemzők: mennyiség – *Cîți? Cîte? számok: 1-1 000; minőség: bun/rău; jellemzők: mare/mic; frumos/urît;*

Témakörök

A család: személyi adatok: név, nem, kor, cím

személy külső leírása

öltözködés és higiénia

a család és lakás bemutatása

Az iskola: az iskola és az osztály tárgyai

az iskolai élet

különleges pillanatok

Természeti környezet: térbeli fogalmak (irányok, távolságok, magasságok)

helységek és környezetük

az évszakok

kedvenc állatok

Társadalmi közeg: baráti kapcsolatok

telefonbeszélgetések

ünnepek és hagyományok

kapcsolat a környezettel: az utcán, autóbuszon, pályaudvaron

vásárlás, vendégség, kirándulás

Tevékenységek: a hét napjai, időfogalmak, napszakok, napi program hétköznapokon és pihenőnapokon, kedvenc játékok

Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
A román nyelv hangzóinak felismerése, a hangsúlyok érzékelése. Ismert szavak és kifejezések értelmezése. A szövegértés gyakorlása. Fontos információk kiemelése ismert és hallott szövegből. A különböző stílusrétegek megkülönböztetése.	Ismerje a román nyelv hangzóit, helyesen érzékeltesse a hangsúlyt. Értse a gyakran használt szavakat és kifejezéseket. Tudjon hallott szövegből információt kiemelni. Legyen képes egyszerűen beszélni a mindennapi életben vele történetekről.
Olvasásértés A mondatfajták felismerésének gyakorlása írásjelek alapján. Folyamatos olvasás a román hangsúly és mondatdallam érzékeltetésével. Az olvasott szöveg információinak kiemelése (pl. személyek száma, azonosítása, az idő meghatározása). Az irodalmi és nem irodalmi szövegek felismerése.	Ismerje fel a tanult mondatfajtákat. Tudjon helyes hangsúllyal felolvasni gyakorolt szöveget. Tanári segítséggel legyen képes szövegből információk kiemelésére.
Beszédképesség A kettős- és hármashangzók valamint a határozott névelő alakjainak kiejtése. Nyelvtanilag szabatos és egyszerű közlések megfogalmazása. A beszédhelyzetnek megfelelő stílus használata. Ismert kifejezések alkalmazása.	Ejtse pontosan a kettős- és hármashangzókat. Tudjon beszédhelyzetnek megfelelően információkat adni és kérni. Tudjon emlékezetből 6-6 verset és éneket elmondani.
Írásbeli készség Egyszerű mondatokban a fő helyesírási szabályok alkalmazása. A mondatok jelentés szerinti sorbarendezeése, összefüggő mondatok szöveggé formálása.	Tudjon egyszerű szöveget lemásolni. Tudjon egyszerű információkat helyesen írni tollbamondás után és önállóan is.
Szókincs Beszédszándékok szerint a témakörökben tanult szókincs folyamatos gyakorlása.	Ismerje a minimális szókinccset, évente 250 új lexikai egységet sajátítson el.

Részletes követelmények a 6. évfolyam végén

Tananyag

Beszédszándékok és fogalomkörök

- bocsánatkérés/megbocsátás – *Scuzați-mă, Iertați-mă; Scuze; Nu am vrut; Nu am avut timp; Nu face nimic; Totul e în regulă;*
- sajnálkozás – *Îmi pare rău; Nu am vrut să...;*
- gratulálni/gratulációt fogadni – *Te felicit! Felicitări! M-a felicitat; Voi primi felicitări;*
- érdeklődés hogylétről – *Cum ești? Cum te simți? Cum se simte?*
- állítás/tagadás – *Da, este adevărat; Nu, nu este adevărat;*
- kívánság – *Doresc; Aș dori; Aș merge; Aș veni;*
- kérés – *Te rog să...; Adu-mi, te rog...;*
- engedélykérés – *Permite-mi să...; Dă-mi voie să...; Permiteți-mi să..., Dați-mi voie să...;*
- beleegyezés/tiltás – *Se poate; Este posibil; Nu se poate; Nu este posibil;*
- öröm/bánat – *Sînt bucuros/bucuroasă că...; Am fost bucuros/bucuroasă că...; Sînt necăjit/necăjită că...;*
- elégedettség/elégedetlenség – *Îmi place; Sînt mulțumit;*

- helyviszonyok: hely, távolság – *alături, în mijlocul, aproape de, în față, în spatele, nu departe de*; mozgás: *a coborî, a se coborî, a sta*;
- időviszonyok – *sînt, eram, am fost, voi fi; ieri, mîine*; időtartam – *încet, repede, demult, lunile anului*;
- jellemzők: minőség – *mai bine, la fel de bine, foarte bine*; értékek – *primul, ultimul, scump, ieftin*.

Témakörök

Családi környezet:	családtagok, rokonok, foglalkozások lakás/ház családi események étkezés egészséges életmód
Az iskola:	iskolatársak, tanárok iskolai rendezvények iskolán kívüli tevékenységek
Környezetünk:	a lakóhely környezete időjárás környezet-és természetvédelem
Társadalmi közeg:	baráti kapcsolatok levelezések, telefonbeszélgetések ügyintézés (pl.postán) vásárlás, étterem betegség táborozás
Napi tevékenységek:	időbeosztás, programösszeállítás hobby, kedvenc időtöltés
Országismeret:	családi hagyományok, mai életvitel

Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)

Minimális teljesítmény

Beszédértés

A szavak változó jelentésének felismerése különböző szövegkörnyezetben.

A mondatrészek toldalékos formáinak értelmezése és tudatosítása.

A beszédszándékok felismerésének gyakorlása szövegben. A fő mondanivaló és a másodlagos információk közötti különbség érzékelése.

A folyamatos beszéd tagolásának megkülönböztetése (bevezetés, tárgyalás, befejezés).

Tudjon helyes hanglejtéssel és helyes hangsúllyal információkat adni és kérni valós beszédhelyzetekben.

Ismerje fel a beszédszándékokat.

Értse meg az olvasott szöveget.

Ismerje fel a szórend szerepét.

Olvasásértés

Néma olvasással az információk kiemelése, a szerző elképzeléseinek megértése.

A szórend szerepének felismerése a gondolat-közlésben.

A logikai és időviszonyok felismerése a szövegkörnyezetben.

Legyen képes a gondolatok választékos közlésére.

Hangos olvasáskor érzékeltesse a szerző szándékait.

Beszédkézség

A román nyelv ritmikai és szólejtési sajátosságainak alkalmazása a beszédszándéknak megfelelően.

Szabatos összetett mondatok alkotása a lexikai és nyelvtani szerkezetek alkalmazásával.

A román helység és tulajdonnevek ejtésének gyakorlása.

A beszédhelyzetnek megfelelő stílus és ismert kifejezések alkalmazása.

Tudja helyesen ejteni a gyakorolt neveket.

Tudjon valós beszédhelyzetekben reagálni látott vagy hallott eseményekre.

Tudjon emlékezetből 3-3 verset és éneket.

Írásbeli készség

A román helyesírás normáinak alkalmazása, az írásjelek pontos használata. Tudja alkalmazni a tanult helyesírási szabályokat.

Szókincs

A tanultak gyakorlása mellett évi újabb 250 lexikai egység elsajátítása.

Részletes követelmények a 8. évfolyam végén*Tananyag***Beszédszándékok és fogalomkörök**

- meghívás elfogadása/elutasítása – *Voi veni cu plăcere; Nu pot veni;*
- figyelmeztetés – *Ascultă! Privește! Citește!*
- leírás – *Azi am fost la...; Ieri m-am întâlnit cu...;*
- emlékezés/felejtés – *Îți amintești? Am uitat; Mi-am amintit de...; Nu-mi amintesc;*
- felvetések – *Propun ca...; Cred că...; Trebuie să...; Ar trebui să...; Nu ar trebui să...;*
- tanácsok – *Te sfătuiesc; Este bine; Este rău; Cel mai bine ar fi; Ar fi indicat ca...;*
- tiltakozás – *Nu sînt de acord; Nu ai dreptate; Nu este adevărat;*
- reklamáció
- érdeklődés/érdektelenség – *Mă interesează; Nu mă interesează; Mi-e indiferent;*
- kíváncsiság/közömbösség – *Este curios, îl interesează /nu-l interesează; Este curioasă, o interesează/n-o interesează;*
- öröm/bánat – *Mă bucur; M-am bucurat; Mă voi bucura; S-a supărat; Va fi supărat;*
- optimizmus/pesszimizmus – *Examenul îi va reuși; Examenul nu-i va reuși;*
- térbeli viszonyok – hely: *peste tot, în jurul, de-o parte, de-a lungul, de cealaltă parte;* irány: *spre nord, spre sud, dinspre nord înspre sud, de la răsărit la apus, între, dintre;*
- időviszonyok – *de cînd, pînă cînd, cîteodată, de fiecare dată, totdeauna, în timp ce, cînd;*
- jellemzők – mennyiség: *bucată, felie, metru, litru, kilogram;* formák: *rotund, cerc, circular;*

Témakörök

A 6-8. évfolyam számára javasolt tematika folyamatosan és koncentrikusan bővül az alábbi részterületek hangsúlyozásával:

- szokások és kapcsolatteremtések vidéken és a városban, országon belül és a határokon túl
- tolerancia, béke, szolidaritás és együttműködés
- környezetvédelem
- informatika, internet

Az országismereti tematika fokozatosan igazodik a román kultúra és civilizáció különböző pedagógiai szakaszokban meghatározott fejlesztési követelményeihez.

**Fejlesztési követelmények
(kompetenciák, képességek)****Minimális teljesítmény****Beszédértés**

A hanglejtés és a beszédszándékok összefüggésének megfigyelése.
Beszédszünetek alkalmazása, szerepük felismerése.
Kapcsolóelemek megfigyelése, szerepük felismerése a beszédben.

Érzékelje és ismerje fel a hanglejtés és a beszédszándék összefüggését.

Tudja alkalmazni a beszédszüneteket.

Olvasásértés

Tájékozódás a román nyelvű nyomtatványokban.
Nyelvtani terminológia jelölése, nyelvtani kategóriák felismerése.

Feladatmegoldások kiegészítéssel, helyettesítéssel, átalakítással.

Olvasmányok feldolgozása nyelvi feladatokkal.

Román és magyar kifejezések értelmezése, egyeztetése.

Ismerje a román nyelvű nyomtatványokat.

Ismerje a nyelvtani terminológiát.

Ismerje fel és legyen képes a különböző nyelvtani kategóriák helyes alkalmazására.

Legyen képes összehasonlítani és egyeztetni a román és a magyar nyelvi kifejezéseket.

Beszédképesség

Olvasmányok tartalmának elmondása.

Ismert szerkezet alapján történetalkotási gyakorlatok.

Közvetlen és közvetett közlési módok alkalmazása.

Szövegrészek fordítása románról magyarra, magyarról románra.

A helyes érvelés gyakorlása a kommunikációs folyamatban.

Tudjon feldolgozott és gyakorolt olvasmányokról összefüggően beszélni.

Tudjon önállóan fordítani.

Írásbeli készség

A szövegrövidítés szabályainak gyakorlati alkalmazása.

Fogalmazástípusok gyakorlása (elbeszélés, leírás, jellemzés).

A román nyelv sajátos kifejezéseinek használata.

Ismerje a szövegrövidítés szabályait.

Legyen jártas fogalmazástípusok írásában.

Szókincs

Az elsajátított szókincs folyamatos alkalmazása, évente 300 új lexikai egység feldolgozása.

Tudjon többjelentésű kifejezéseket.

Részletes követelmények a 10. évfolyam végén*Tananyag***Beszédszándékok és fogalomkörök**

- figyelemfelhívás – *Fii atent! Nu uita!*
- információ adása/kérése – *Ați putea să-mi spuneți? Știi că? Ai aflat noutatea?*
- vélemény kérése/vélemény megfogalmazása – *Ce credeți despre...? Ce părere aveți? Cum ar fi mai bine?*
- magyarázatkerés, magyarázatadás – *Pentru ce? Pentru că...; Explică-mi, te rog...; Nu este complicat; Este simplu; Aceasta servește la...;*
- ellentmondás – *Nu sînt de acord; Nu ai dreptate; Din contră;*
- értékelés – *Este bine; Este mai bine; Este cu mult mai bine; Este cel mai bine;*
- meggyőzés – *Cred că...; Părerea mea este că;*
- bátorítás – *Vei reuși; Sînt sigur/sigură că poți;*
- szándék – *Aș vrea să...; Aș fi vrut să...; Aș ști dacă aș învăța; Aș fi știut...;*
- érdeklődés/érdektelenség – *Cum s-a înîmplat? Povestește-mi cum a fost? Cînd vei da examenul?*
- bizalom/bizalmatlanság – *Sînt convins/convinsă; Este posibil; Este imposibil;*
- helyviszonyok – *În prim plan, în capătul, în vîrf, împrejurul, nu se știe unde;*
- időviszonyok – *În acest moment, imediat, deodată, curînd, în același timp;*
- jellemzők – *aproximativ, în jur de, aproape, o mulțime de, nu prea mare, mult prea mare.*

Témakörök

- Az ember és a környező világ:** lakáskörülmények
agglomeráció, közlekedés
a hagyományos és a modern társadalom a nemzedékek közötti párbeszéd
- Tanulmányok, munka:** az oktatás szervezése, a jövő lehetőségei
munka, hivatás
munkanélküliség
profilváltás, konkurencia
- Társadalmi élet:** gazdasági változások
az információ világa
társadalmi szervezetek
- Kulturális élet és szórakozás:** sport, turizmus
film, színház, zene
a tradicionális közösségek élete, hagyományvilága
- Egy határok nélküli Európa:** a kommunikáció világa
nemzetközi kapcsolatok, barátságok
az európai dimenzió
emberi jogok
nemzetközi és nemzeti kultúrák közötti együttműködés
- A román nyelv szerepe a sajátos civilizációs értékek felfedezésében és megismerésében:**
- hagyományos román ünnepek
 - versek, mesék, közmondások
 - átfogó kép a román kultúrtörténeti értékekről
- Az egyetemes és európai kultúra részét képező, román nyelvű művek ismerete:**
- népköltészeti alkotások (Miorița);
 - Mihai Eminescu, George Coșbuc, Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Marin Sorescu alkotói pályája és művei;
 - magyarországi román írók munkássága;
 - a műalkotás összefüggése a magyar és az egyetemes kultúrával valamint más tudomány- és művészeti ágakkal: (történelem, művészettörténet, zene).

**Fejlesztési követelmények
(kompetenciák, képességek)**

Minimális teljesítmény

Beszédértés

A szűkebb környezet társalgásának megértése, a korábban ismert és az újonnan hallott információk összekapcsolásának gyakorlása.

A szavak többjelentésének felismerése a szövegkörnyezetben.

A kapcsolóelemek tudatos használata.

A rádió és a televízió műsorainak követése, szövegalkotási összefüggések felismerése.

Tudjon élőbeszédre figyelni, legyen képes ismert környezetben a társalgás megértésére.

Legyen képes a többjelentésű szavak felismerésére szövegkörnyezetben.

Olvasásértés

Különböző szövegtípusok szerkesztésének felismerése.

Az irodalmi és nem irodalmi szövegek összehasonlítása.

Műfajok sajátosságai szerint a felismerés és megkülönböztetés gyakorlása.

Műelemzési gyakorlatok.

Ismerje a különböző szövegtípusok szerkesztésének sajátosságait.

Tudjon különbséget tenni a műfajok között. Ismerje a műelemzés eljárásait.

Beszédképesség

A gondolatok árnyalt kifejezésének gyakorlása. Tudjon mindkét nyelven megfelelően közléseket
A komplex nyelvi szerkezetek alkalmazása helyes tolmácsolni.
mondatfűzéssel.

Írásbeli készség

Beszédhelyzeteknek megfelelően az írásbeli ki- Legyen képes a tanuló írásbeli kifejezésre.
fejezés gyakorlása.
Szövegtípusok írásának gyakorlása pl. önéletrajz, Tudjon különböző szövegeket szerkeszteni.
kérvény stb.
Irodalmi és nem irodalmi szövegek írása, az esz- Ismerje az esszéírás szabályait.
zéírás szabályainak alkalmazása.

Szókincs

Az elsajátított szókincs folyamatos alkalmazása.
Szócsalárendszerben a szavak és kifejezések
stiláris értékeinek felismerése. Évente újabb 300
új lexikai egység feldolgozása.

2. Román népismeret (Valamennyi kisebbségi oktatási forma számára)

Részletes követelmények a 4. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
Alapismeretek a románság, különösen a magyarországi román kisebbség tárgyi és szellemi kultúrájáról (népi építéset, népviselet, szokásvilág stb.)	A magyarországi román kisebbség tárgyi és szellemi értékei iránti érdeklődés felkeltése. A hagyományápolás, értékmentés és értéktéremtés igényének kifejezése. Az elődök életmódja és szokásrendszere iránti pozitív viszonyulás kialakítása. A román és más kisebbségek kulturális sajátosságainak egybevetése, az azonosságok és különbségek felismerése.	Ismerje meg a helyi románság főbb jellemzőit a tárgyi kultúrában, a tájnyelvben és a népköltészeti alkotásokban. Ismerje fel a román és más kisebbségek közös és eltérő kulturális vonásait.
Gyermekjátékok	A tanuló lakóhelyére jellemző népi gyermekjátékok elsajátítása és gyakorlása.	Sajátítsa el 2 szülőfalujában ismert gyermekjátékot.
Főbb naptári ünnepeink	A téli és a tavaszi ünnepkör világi és vallási szokás- és jelképrendszere. Közmondások és találós kérdések memorizálása. Néhány profán és szakrális szokás dramatizálása. Vallástörténeti alapfogalmak elsajátítása a magyarországi románok hitéletéről.	Sajátítsa el 2 román kolindát, és művelje azokat különböző társadalmi és kulturális összejöveteleken. Meséljen a karácsonyhoz és húsvéthoz fűződő népszokásokról.
Népköltészeti alkotások: mesék, találós kérdések, kolindák, legendák	Azonosságok felismerése román és magyar közmondásokban. Néhány román mese és legenda bemutatása szóban vagy írásban.	Tudjon román közmondásokat, találós kérdéseket és legendákat.

	Az identitástudat fejlesztése néhány helyi szokás és hagyomány gyakorlásával. A család és a közösség sajátos arculatának megismerése.	
Az egyetemes, a nemzeti és a helyi értékek tükröződése a népmesékben	Néhány jellegzetes román mese megismerése. A tanulók ismerjék fel a legnépszerűbb meseszereplők neveinek román változatát. Az egyetemes és a román népmesék erkölcsi tanulságainak megértése. A román mesék iránti érdeklődés erősítése. A mese és a mesemondás szerepe a tradicionális közösségekben. A román népköltészeti alkotások etikai és esztétikai sajátosságainak bemutatása. A fikció és a valóság összefonódásának megértése a mesékben. A mesében tükröződő román szellemiség megismerése. Egyes témák és motívumok egyetemességének megértése. Néhány román és magyar mese összehasonlítása.	Legyen képes románul is megnevezni a világirodalom legismertebb meseszereplőit. Sajátítsa el egy egyszerű meséléstechnikát. Ismerje a román meseformulákat. Tudjon egy mesét és két adomát. Ismerje meg azokat a népi összefüggéseket, ahol a mesemondást is gyakorolták.
Történelmi és földrajzi alapfogalmak Bevezető ismeretek a szülőhelyről, Romániáról és a román népről	A lakóhely földrajzi elhelyezkedése, etnikai összetétele és egyéb jellegzetessége.	Ismerje meg szülőhelyének földrajzi fekvését a megyében és az országban egyaránt. Sajátítsa el a hazai románlakta települések neveinek tájnyelvi és irodalmi változatát.

Részletes követelmények a 6. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
A román szellemiség tükröződése a népköltészetben	A román népköltészet legelterjedtebb műfajainak megismerése: doina, ballada, adoma, mese, közmondás, szólásmondás stb. Ismeretek a gyermekfolklórról. A magyarországi román népköltészet téma- és formavilágának bemutatása. Azonos motívumok felismerése román és magyar népkölteményekben. Egyes mesék és adomák dramatizálása. A népi bölcsesség felismerése a közmondásokban és az adomákban.	Ismerjen meg legalább egy alkotást minden népköltészeti műfajból. Legyen képes az olvasmány lényegének ismertetésére. Tudjon román közmondásokat és adomákat.
A román nép és a magyarországi románság tárgyi kultúrája	A magyarországi románok népviseletének megismerése. Népgyógyászati fogalmak elsajátítása. Különböző helyi, hagyományos mesterségek megismerése. A hagyományos román tárgyak felismerése a néprajzi atlaszban, a tájházakban és a múzeumokban. A régi és a modern munkaeszközök megnevezései.	Nevezze meg a népi ruházat legfontosabb kellékeit. Mutasson be 2 ősi mesterséget. Tanulja meg a legismertebb gyógynövények nevét. Mutasson be egy alföldi települést. Ismertesse a román népi építészeti főbb jellemzőit. Nevezzen meg román népi bútorokat. Ismerjen népi szövegeket a szülőfalujából.

Alapismeretek a románok történelméről, földrajzi elhelyezkedéséről	Alapvető helytörténeti ismeretek elsajátítása a mai románlakta településekről, valamint azokról, amelyekben a lakosság már asszimilálódott.	Ismerje az elődök betelepülésének körülményeit. Ismerje a hazai románság településtörténetének főbb szakaszait. Ismerje a románlakta települések neveit és földrajzi fekvését.
Alapismeretek a nemzetről, a nemzeti és etnikai kisebbségekről	Ismeretek a kisebbségek együttéléséről. Az alapfogalmak megértése: kisebbség-többség, nemzeti nyelv-anyanyelv. Ismeretek a Magyarországon élő más nemzeti és etnikai kisebbségekről.	Tegyen különbséget az alábbi fogalmak között: nemzeti és etnikai kisebbség, többségi nemzet, anyanyelv stb. Legyenek ismeretei a kisebbségek együttéléséről.
Románia nevezetes helyei és kiemelkedő személyiségei	A fontosabb román történelmi évszámok és a nagy történelmi személyiségek megismerése. A hagyományos kulturális értékek iránti tisztelet kialakítása és fejlesztése. A történelmi, földrajzi és népismereti tudásanyag szerepe a tudatformálásban.	Ismerje Románia kiemelkedő személyiségeit és nevezetességeit. Jegyezze meg a fontosabb történelmi adatokat és neveket.

Részletes követelmények a 8. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
A magyarországi románok világi és vallási ünnepeivel kapcsolatos tudásanyag felelevenítése és újabb szokások bemutatása	A román szokás-, hagyomány- és hiedelemvilág megismerése. Munkához kötődő szokások és népköltemények elsajátítása, felismerésük zenei és koreográfiai művekben. Tapasztalatok gyűjtése a néptánc-hagyományról. Egyes naptári ünnepek és népszokások ismertetése (pl. Sfintul Toader). Munka és szórakozás a tradicionális közösségekben. Néhány lokális tánc bemutatása. A látványosabb szokások dramatizálása. A tradicionális fonó megjelenítése. A helyi románság és más kisebbség hagyományainak összehasonlítása.	Sajátítsa el 4 román népdalt és 2 román néptáncot (ardelenescu, minințălu). Ismerje fel a legfontosabb román népi hangszereket. Ismerjen 4 olyan játékot, amelyet a hajdani fonóban vagy más népi összejöveteleken is játszottak. Mutasson be ősi mezőgazdasági és házimunkákat (évszakonként 1-1). Mutasson be legalább 4 román népi ételt, és beszéljen elkészítési módjáról.
Románia földrajzi fekvése (térkép) Közigazgatási felosztása (a megyék) Földrajzi jelképei Fejezetek a románok történetéből Kiemelkedő történelmi személyiségek A magyarországi románlakta települések története A román kultúra és civilizáció fejlődésének fontosabb korszakai	Románia gazdasági- és természetföldrajzának főbb jellemzői. Tények gyűjtése a román nép eredetéről. A tanult történelmi korszak bemutatása. A román kultúra és civilizáció fejlődésének főbb korszakai: őskor, középkor, nemzeti reneszánsz stb. A nevezetes történelmi helyek, események megismerése. A tárgyalt korszak nagy történelmi személyiségeinek kiemelése.	Ismerje Románia természetföldrajzát. Ismerje a Kárpátok gazdagságát és festői tájait, különösképpen a Duna, a Vaskapu és a Fekete-tenger régióit. Mutasson be egy történelmi eseményt a hely, idő és szereplők leírásával. Tudjon beszélni szülőhelye egy nevezetes személyiségéről. Ismerjen román történelmi és földrajzi szakkifejezéseket. Legyen képes az alábbi fogalmak helyes használatára: közösség, együttélés, együttműködés, megbékélés, megértés, hagyomány, nemzeti tudat, asszimiláció.

A román-magyar együttélés	A magyarok és a románok múltjának összefonódása történelmi események tükrében. Példák mondása a jelenkori történelmi együttélésről.	
A magyarországi románok társadalmi életének szerkezete	A társadalmi, kulturális és vallási szerveződések szerepe az identitástudat formálásában. A társadalmi, kulturális, politikai és vallási élet legfontosabb szerv(ezetei).	Ismerje a magyarországi román kisebbség múltját és jelenét. Ismerje a hazai románság társadalmi és kulturális életének szerkezetét.
Érdekképviselői szervek és vallási közösségek	A román kisebbség társadalmi és hitéletének szerveződési formái (történeti áttekintés). A képviselői szervek közösségformáló szerepe. A kulturális, társadalmi és politikai szervek tevékenységének részletes bemutatása megalakulásuktól napjainkig. Az egyházi közösségek szerepe a vallás, a nyelv megőrzésében és a tudatformálásban.	Ismerje a román kisebbség vezető és érdekvédelmi szerveit. Legyenek ismeretei az egyház identitásmegőrző szerepéről.

Részletes követelmények a 10. évfolyam végén

Tananyag	Fejlesztési követelmények (kompetenciák, képességek)	Minimális teljesítmény
A románok történelmével és földrajzával kapcsolatos ismeretek mélyítése Románia turisztikai szépségei és műemlékei A mai Románia kulturális élete A határokon túli románok	Alapfogalmak elsajátítása Románia földrajzáról, közigazgatásáról és gazdaságáról. A román társadalom fejlődésének megismerése. A tanult történelmi korszak áttekintése (ok-okozati összefüggések megértése).	Ismerje Románia természeti szépségét, gazdasági és társadalmi valóságát. Legyenek ismeretei a saját román közösségének földrajzi és történelmi összefüggéseiről. Mutassa be szülőföldje román közösségét, a nemzedékváltás jellemzőit.
Román kultúra és civilizáció a XIX. és a XX. században A művészeti dimenzió: zene, festészet, szobrászat, színház, film	A román kultúra és civilizáció értékeinek bemutatása az európai kultúra kontextusában. A neves román művészek életének és munkásságának bemutatása.	Ismerje meg a románság kulturális és tudományos vívmányait.
Fejezetek a román tudománytörténetből Ismeretek elsajátítása a magyarországi románok kultúrájának fejlődéséről Tudományok: matematika, biológia, történettudomány, nyelvészet. A technika fejlődése	Pályarajz kiemelkedő román tudósokról.	Ismerje meg a diaszpórában élő románok kulturális értékeit. Ismerje meg a román tudomány és technika főbb felfedezéseit, a különböző tudományágak 1-1 képviselőjének életútját.
A szokások, hiedelmek és hagyományok	A szokások, hiedelmek és hagyományok szerepe a tudatformálásban.	Legyen képes egy jeles naphoz kötődő népszokás elemzésére és összehasonlítására.

III. rész HATÁROZATOK

A Kormány határozatai

A Kormány 1096/1998. (VII. 24.) Korm. határozata

a közoktatás tankönyvellátásához 1998. évben szükséges
állami kezességvállalásról szóló
1058/1998. (V. 8.) Korm. határozat módosításáról

A közoktatás tankönyvellátásához 1998. évben szükséges állami kezességvállalásról szóló 1058/1998. (V. 8.) Korm. határozat 3. pontjának utolsó bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Állami kezességvállalás mellett nem vehet fel hitelt az a kiadó, amely az előző tanév tankönyveinek gyártásához felvett hitelét november 30-ig nem fizeti vissza, valamint amelynek korábbi kezessége beváltásra került. A kezességvállalási szerződésben minden esetben rögzíteni kell, hogy a hitelt mely tanév tankönyveihez vették fel.”

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1097/1998. (VII. 24.) Korm. határozata

a szervezett bűnözés elleni jogalkotási feladatokról

A Kormány a szervezett bűnözés elleni hatékonyabb fellépés jogszabályi feltételrendszerének továbbfejlesztése érdekében a következőket határozza:

1. A szervezett bűnözéssel összefüggésbe hozható bűncselekmények elkövetőinek szigorúbb felelősségre vonása érdekében a Kormány szükségesnek tartja a büntető jogszabályok egyes rendelkezéseinek felülvizsgálatát. Ennek során vizsgálni kell a következőket:

a) az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés lehetőségét mely kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmények esetében indokolt szélesíteni, és az elítélt feltételes szabadságra bocsátásából történő kizárása milyen esetekben indokolt;

b) a bűnszervezet fogalma (Btk. 137. § 7. pont) és a bűnszervezet létrehozása (Btk. 263/C. §) tényállása pontosításának lehetőségét;

c) a szervezett bűnözéssel összefüggésbe hozható bűncselekmények, így különösen az igazságszolgáltatás elleni (Btk. XV. Fejezet VI. Cím), a közélet tisztasága elleni (Btk. XV. Fejezet VII. Cím) és a közbiztonság elleni (Btk. XVI. Fejezet I. Cím) bűncselekmények, a kábítószerrel visszaélés (Btk. 282. §) büntetési tételei emelésének lehetőségét, az ilyen bűncselekmények tekintetében sajátos büntetőeljárás szabályok alkalmazását;

d) a szervezett bűnözéssel összefüggésben elkövetett bűncselekmények tekintetében a feljelentési kötelezettség szélesítésének lehetőségét;

e) a kábítószer előanyag (prekurzor) előállítás bűncselekmény nyilvántartásának lehetőségét;

f) a szervezett bűnözés vagyoni alapjainak gyengítésére, a bűncselekményből származó haszon elvonására vonatkozóan milyen jogi megoldások lehetségesek;

g) a jogi személyek büntetőjogi felelősségre vonásának lehetővé tételét.

Felelős: igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

2. Az 1973. évi I. törvény módosításáról szóló, már elkészült törvényjavaslatot, amely tartalmazza a büntető-eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek a tanúvédelemről szóló és a tanúvédelemmel összefüggő, valamint a fedett nyomozóról szóló és a fedett nyomozóval összefüggő rendelkezéseinek a még hatályos törvénybe történő átmenetét, ki kell egészíteni a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvénynek az 1998. évi XIX. törvénnyel módosított rendelkezéseinek a hatálybalépésére vonatkozó rendelkezéssel is.

Felelős: belügyminiszter
igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

3. A 2. pont szerinti előterjesztéssel egy időben el kell készíteni a tanúk személyi védelméről szóló kormányrendelet tervezetét.

Felelős: belügyminiszter
igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

4. A Kormány szükségesnek tartja

a) törvényjavaslat elkészítését az ügyészség Kormány alá rendeléséről;

Felelős: igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

b) a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXCV. törvény módosítását annak érdekében, hogy a szervezett bűnözéssel összefüggésbe hozható büntetőügyekben a hatóságok eljáró tagjaira „C” típusú nemzetbiztonsági ellenőrzés kiterjedjen;

Felelős: polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter
igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

c) a bűnmegelőzési ellenőrzés eljárási szabályainak kidolgozását;

Felelős: igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

d) az idegenrendészeti jogszabályok felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az az idegenrendészeti jogszabály hatálya alá tartozó személy, aki ellen büntetőeljárás van folyamatban, a közösségi szállítás elhagyásában milyen módon korlátozható;

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

e) a nyomozó hatóságok hatásköréről és illetékeségéről rendelkező jogszabályok felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a szervezett bűnözéssel összefüggésbe hozható büntetőügyek nyomozása során biztosítható legyen az ilyen ügyek soron kívüli elintézése;

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

f) a vonatkozó jogszabályok módosítását annak érdekében, hogy a büntetőügyekben eljáró hatóságok azon tagjai részére, akik a szervezett bűnözéssel összefüggésbe

hozható büntetőügyekben járnak el, szükség esetén a rendőrség személyi védelmet nyújthasson;

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

g) a vonatkozó jogszabályok módosítását az olyan szórakozóhelyek igazgatási úton történő bezárása érdekében, ahol kábítószerrel visszaélés bűncselekményén (Btk. 282—282/A. §) értek tetten elkövetőket;

Felelős: belügyminiszter

igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

h) annak megvizsgálását, hogy a törvényi felhatalmazás alapján adatkezelést végző szervezetek, valamint a felderítő, bűnüldöző és igazságügyi szervek közötti adattovábbítás törvényi szabályai megfelelőek-e;

Felelős: belügyminiszter

a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter

igazságügy-miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

i) a nyomozó hatóságok és a nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködésének új típusú szabályainak kialakítását.

Felelős: belügyminiszter

pénzügyminiszter

honvédelmi miniszter

a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat

irányító tárca nélküli miniszter

Határidő: 1998. szeptember 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. rész

KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMEÉNYEK

KÖZLEMÉNY

az országgyűlési képviselők választási elszámolásáról

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 92. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján az 1998. évi országgyűlési képviselők választására fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegéről, forrásáról és felhasználásának módjáról a jelölő szervezetek és független jelöltek nyilatkozatait:*

* Az összeállítás a jelölő szervezeteket, független jelölteket a nyilatkozat Magyar Közlöny Szerkesztőségéhez történt beérkezése sorrendjében tartalmazza.

Dr. Szabó Attila

független jelölt (Bács-Kiskun megye 01. országgyűlési egyéni választókerület)

	Forintban
Hirdetésekre fordított összeg	379 850
— Gong Rádió (Kecskemét)	48 750
— Kecskeméti Lapok (hetilap)	150 000
— Kecskeméti Televízió	139 925
— Petőfi Népe (napilap)	41 175
Plakátokra fordított összeg	173 000
— plakát készítése	25 000
— plakáthelyek	148 000
Szóróanyagokra fordított összeg	208 750
Egyebek	41 350
— irodaszer	18 350
— illetékbélyeg	500
— terembérlet	22 500
Választásra fordított pénzeszköz mindösszesen	802 950
Pénzeszközök forrása	
— állami támogatás	25 819
— saját forrás	777 131
Mindösszesen	802 950

Dr. Szabó Attila s. k.,
független jelölt

Új Szövetség Magyarországért

	Forintban
1. A jelölő szervezet neve: Új Szövetség Magyarországért, 2890 Tata, Új út 80.	
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 192 fő	
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg	6 892 168
3.1. Forrásai összesen	6 892 168
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	4 957 248
3.1.2. Egyéb források összesen	1 934 920
ebből:	
— választási célra kapott adományok	459 100
— saját források	1 475 820
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen	6 892 168
3.2.1. Az állami költségvetés terhére	4 957 248
ebből:	
— anyagjellegű ráfordítás	1 143 498
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	3 813 750
— egyéb ráfordítás	—
3.2.2. Az egyéb források terhére	1 934 920
ebből:	
— anyagjellegű ráfordítás	375 770
— személyi jellegű ráfordítás	1 010 000
— nem anyagjellegű ráfordítás	479 100
— egyéb ráfordítás	70 050

G. Nagyné dr. Maczó Ágnes s. k.,
elnök

Magyar Munkavállalók Pártja

A Magyar Munkavállalók Pártja az 1998. évi országgyűlési választásokon állami és egyéb szervezetek anyagi támogatását nem élvezte, nem vette igénybe.

A választásokra fordított pénzeszközöket az alapítók saját adózott fizetésükből fedezték.

Felhasználása: elsősorban a kampányolásnál folytatott tevékenységekre használták fel a pénzeszközöket (szórólap, hirdetés, plakátok, plakátozás, telefon, papíryanag, utazások, fotózás, számítógép eszközök bérlelése).

Mindez összesen: 256 868 forint kiadást jelentett.

Antal Péter s. k.,
ügyvivő

Nemzetiségi Fórum

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Nemzetiségi Fórum, 7621 Pécs, Munkácsy Mihály u. 8.		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 53 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		2 246
3.1. Forrásai összesen		2 246
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	2 246	
3.1.2. Egyéb források	—	
3.2. Felhasználás összesen		2 246
3.2.1. Állami költségvetés terhére	2 246	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	652	
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	1 179	
— egyéb ráfordítás	415	
3.2.2. Egyéb források terhére	—	

Hábel János s. k.,
főtitkár

Együtt Magyarországért Unió

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Együtt Magyarországért Unió		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 117 fő (34 egyéni)		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		18 689
3.1. Forrásai összesen		18 689
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	3 899	
3.1.2. Egyéb források összesen	14 790	
ebből:		
— választási célra kapott adományok	14 699	
— saját források	91	

3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		18 689
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére	3 899	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	3 899	
— nem anyagjellegű ráfordítás	—	
— egyéb ráfordítás	—	
3.2.2. Az egyéb források terhére	14 790	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	2 045	
— személyi jellegű ráfordítás	—	
— nem anyagjellegű ráfordítás	12 202	
— egyéb ráfordítás	543	

Rogányi József s. k.,
igazgató

Magyar Demokrata Néppárt

Forintban

1. A jelölő szervezet neve: Magyar Demokrata Néppárt		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 112 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		8 504 235
3.1. Forrásai összesen		8 532 985
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	8 132 985	
3.1.2. Egyéb források összesen	400 000	
ebből:		
— választási célra kapott adományok	400 000	
— saját források	—	
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		8 504 235
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére	8 132 985	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	1 256 248	
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	6 357 640	
— egyéb ráfordítás, utazási költség	519 097	
3.2.2. Az egyéb források terhére		
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	—	
— személyi jellegű ráfordítás	—	
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	—	
— egyéb ráfordítás, utazási költség	371 250	

Dr. Pusztai Erzsébet s. k.,
elnök

Magyar Szocialista Párt

A hivatkozott törvény alapján az Országos Választási Bizottság határozatában az 1998. évi országgyűlési képviselő-választásokra pénzügyi támogatásban részesülő jelöltek számát az alábbiak szerint hagyta jóvá:

— önálló egyéni jelöltek	176 fő
— területi listás jelöltek	152 fő
— országos listás jelöltek	58 fő
Összesen:	386 fő

Az MSZP a vonatkozó törvény alapján a képviselő-választásokra, a jelöltek kampányának támogatására — a normatívák szerint számítottan — az alábbi keretösszeget fordíthatta:

	Forintban
Összesen:	395 966 134
ebből:	
— állami költségvetési támogatásból (25 819 Ft/fő × 386 fő)	9 966 134
— saját pénzeszközökből (1 millió Ft × 386 fő)	386 000 000

AZ MSZP 1998. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ-VÁLASZTÁS PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁSA

Ezer forintban

Bevételek

I. Állami költségvetési választási támogatás	9 966
II. Egyéb források	389 511
1. Állami költségvetésből származó alaptámogatás	167 773
2. Egyéb támogatások	121 738
2.1. Jogi személyektől	7 735
2.1.1. Belföldiektől	6 996
2.1.2. Külföldiektől	739
2.2. Jogi személyiségnek nem minősülő GT-től	
2.2.1. Belföldiektől	
2.2.2. Külföldiektől	
2.3. Magánszemélyektől	114 003
2.3.1. Belföldiektől	114 003
2.3.2. Külföldiektől	—
3. Hitel	100 000
Összes bevétel	399 477

Kiadások

I. Állami költségvetési választási támogatás terhére	9 966
1. Dologi kiadások	9 966
1.1. Posta-, telefonköltség	8 297
1.2. Propagandaköltség	1 639
1.3. Egyéb anyagjellegű szolgáltatások	30

II. Egyéb források terhére		342 286
1. Dologi kiadások	341 940	
1.1. Anyagköltség	3 769	
1.2. Posta-, telefonköltség	24 426	
1.3. Közlekedés, szállítási kiadások	10 934	
1.4. Bérleti díjak	34 572	
1.5. Propagandaköltség	240 290	
1.6. Egyéb anyagjellegű szolgáltatások	27 884	
1.7. Egyéb nem anyagjellegű kiadások	65	
2. Személyi jellegű kiadások	346	
2.1. Bérköltség	198	
2.2. Közterhek	74	
2.3. Egyéb személyi jellegű ráfordítás	74	
Összes kiadás		352 252

Boldvai László s. k.,
pénztárnok

Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, 1056 Budapest, Belgrád rkp. 24.		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 386 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg (ezer Ft)		139 859
3.1. Forrásai összesen	139 859	
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	9 966	
3.1.2. Egyéb források	129 893	
ebből:		
saját forrás	89 257	
választási célra kapott adomány	40 636	
	(Forintban)	
KIRDFORD CREATIONS LIMITED	11 326 200	
Arany-Korona Alapítvány	300 000	
Becker-Duna Rt.	120 000	
Budader Kft.	200 000	
Butykó Kft.	30 000	
Magyarok Egymásért Alapítvány	144 000	
Nyugdíjasok Pártja	1 500	
J+ B Bt.	200 000	
President Line Bt.	4 500	
Dr. Ádám Pál	53 000	
Dr. Albrecht Sándor	200 000	
Ádám Róbert János	100 000	
Bokor Sándor	50 000	
Dr. Bánk Attila	200 000	
Bertók Béla	200 000	
Dr. Balaton Péter	200 000	
Dr. Bőgner Miklós	200 000	
Dr. Boda Ilona	200 000	
Dr. Balós László	200 000	
Bene András	100 000	

Betz József	100 000
Berczi János	200 000
Bogdándi Győző	200 000
Breuer Imre	200 000
Barkóczy Gellért	200 000
Békefi Gábor	1 000
Bakos János	200 000
Dr. Bányai Ildikó	200 000
Dr. Boros Imre	200 000
Boros Bánk Levente	106 000
Bertalan Zoltán	80 000
Dr. Birtók Mihály	200 000
Csanádi Jánosné	40 000
Dr. Cseke Gábor	200 000
Dr. Czira Szabolcs	200 000
Csereklye Károly	200 000
Csordás Dénes	100 000
Csatári József	200 000
Cseh László	100 000
László Szabolcs	100 000
Dögei Imre	200 000
Dudás Lajos	200 000
Dán János	200 000
Dauha Lajos	200 000
Doboroczi Sándor	200 000
Dr. Deli István	200 000
Farkas E. Veszprém	2 346
Dr. Füzi Mártonné	200 000
Frik László	200 000
Dr. Frankovics Zsolt	220 000
Fodor János	5 443
Dr. Tollár Tibor	50 000
Dr. Grics Edward	200 000
Dr. Györgyi Viktor	200 000
Dr. Fenyvesi Máté	200 000
Gyimóthy Géza	200 000
Gula Sándor	200 000
Gacsányi Ferenc Szabolcs	139 000
Harangozó Zsigmond	206 990
Hegedűs Csaba	690
Halcza Ferenc	7 000
Horváth István	200 000
Dr. Homoki János	100 000
Horváth Géza	200 000
Hanó Miklós	200 000
Horváth Gábor	200 000
Hatvani László	200 000
Dr. Hegedűs Mihály	200 000
Jakab Árpád	200 000
Juhász Zsolt	8 000
István József	200 000
Köves Zsuzsa	13 800
Kasza Antal	200 000
Dr. Konkoly Zoltán	672
Klimsa Artúr	200 000
Dr. T. Kovács Béla	200 000

Krizsovenszky Lajos	200 000
Kiss József	200 000
Koppánné Kertész Magda	200 000
Dr. Kiszely Katalin	100 000
Kékkői Zoltán	200 000
Dr. Kövesdi Ferenc	200 000
Dr. Kiss Imre László	200 000
Körmendi Sándor	1 500
Király László	200 000
Kaszás Tibor	200 000
Kelemen Csaba	200 000
Kovács Márton	200 000
Dr. Küű Ákos	200 000
Kovács Ferenc	200 000
Kiss István	1 000
Dr. Kávássy Sándor	200 000
Kisszebeni Marcell	100 000
Kiss Andor	200 000
Kasza Antal	200 000
Lengyel Zsolt	200 000
Lisinszkyné Rezsabek Jolán	200 000
Lukácsi Lajos	2 000
Lukácsi István	200 000
Lévai Sándorné	200 000
Lőrinczi László	1 000
Mészáros László	200 000
Majoros Tibor	200 000
Molnár László	200 000
Molnár Róbert	100 000
Muha-Gost Viktor	150
Dr. Mikó Péter	200 000
Dr. Mózer Albert	200 000
Nagy Lászlóné	24 000
Nemes Miklós	750
Dr. Nagyné Márton Veronika	212 000
Dr. Novák János	200 000
Nagy Zoltán	500 000
Nodler Miklós	200 000
Oláh József	200 000
Dr. Orosházi György	200 000
Dr. Ördögh István	200 000
Őze Sándor	200 000
Osztroha Bertalan	200 000
Péntek Péter	5 184
Pallag László	210 000
Papp Tamás	2 562
Peternics Mihály	2 340
Pető Tamás	200 000
Dr. Pepó Pál	200 000
Pancza István	200 000
Dr. Perjési András	200 000
Paál Sándor	200 000
Pálinkás István	200 000
Pápai Mihály	200 000
Petrovánszky Andrásné	200 000
Pintér László	200 000

Dr. Patakiné dr. Baráth Ida	200 000
Rátosi Ferenc	200 000
Dr. Lotter Nándor	5 000
Ifj. Répási József	200 000
Révay Zoltán	100 000
Dr. Réti Miklós	200 000
Rezes Gábor	200 000
Rezi Árpád	200 000
Dr. Rampasek Béla	200 000
Szabó Ferenc	25 000
Sándorffy Ottó	200 000
Dr. Sáhly Erzsébet	200 000
Szabó József	200 000
Dr. Szabadi Béla	100 000
Dr. Szécsy István	200 000
Dr. Szőlősy Kálmán	200 000
Dr. Szabó János	200 000
Skriba Lászlóné	200 000
Szabó Béla	200 000
Dr. Szabó András	200 000
Dr. Simon Miklós	200 000
Dr. Sipos Árpád	200 000
Székely Zoltán	200 000
Dr. Szentgyörgyvölgyi Péter	200 000
Szalai Zolt	6 000
Szakács István	3 000
Dr. Szabó Sándor	3 240
Dr. Tomisa Béla	100 000
Dr. Torgyán József	200 000
Dr. Torgyánné Cseh Mária	200 000
Dr. Tallós Emil	200 000
Tóth György	200 000
Dr. Tury István	200 000
Dr. Tömösvári Zolt	200 000
Dr. Tóbiás János	200 000
Tóth Imre	200 000
Timár Károly	200 000
Dr. Tamás Károly	200 000
Dr. Török Pál	200 000
Tóth András	100 000
Tollár Tibor	26 250
Völgyi Árpád	200 000
Dr. Uri Szabó Károly	200 000
Ubacsor Elemér	5 000
Dr. Cs. Varga László	200 000
Vadasi Árpádné	3 000
Varga László	3 950
Veres János	200 000
Vincze László	200 000
Dr. Várhelyi András	200 000
Vincze Ferenc	200 000
Zichyné Belinszky Katalin	200 000
Zakó Lászlóné	200 000
Bíró Lajos	62 700

Összesen:

40 635 767

Ezer forintban

3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		139 859
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére ebből:	9 966	
— anyagjellegű ráfordítás	5 128	
— nem anyagjellegű ráfordítás	4 838	
3.2.2. Az egyéb források terhére ebből:	129 893	
— anyagjellegű ráfordítás	73 600	
— személyi jellegű ráfordítás	19 367	
— nem anyagjellegű ráfordítás	16 895	
— egyéb ráfordítás	19 941	

Dr. Bernáth Varga Balázs s. k.,
országos főtitkár

Szűcs Ernőné s. k.,
gazdasági igazgató

Magyar Demokrata Fórum

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Magyar Demokrata Fórum, 1027 Budapest, Bem József tér 3.

2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 331 fő

3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		90 024
3.1. Forrásai összesen		90 024
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	8 520	
3.1.2. Egyéb források összesen ebből:	81 504	
— választási célra kapott adományok	5 327	
— saját források	76 177	
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		90 024
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére ebből:	8 520	
— anyagjellegű ráfordítás	8 520	
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	—	
— egyéb ráfordítás	—	
3.2.2. Egyéb források terhére ebből:	81 504	
— anyagjellegű ráfordítás	12 654	
— személyi jellegű ráfordítás	3 095	
— nem anyagjellegű ráfordítás	49 637	
— egyéb ráfordítás	16 117	

Dr. Gémesi György s. k.,
ügyvezető elnök

FIDESZ — Magyar Polgári Párt

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: FIDESZ — Magyar Polgári Párt		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 356 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		303 630
3.1. Forrásai összesen		303 630
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	9 217	
3.1.2. Egyéb források	294 413	
ebből:		
— választási célra kapott adományok	23 064	
— saját források	271 349	
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére	9 217	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	6 700	
— nem anyagjellegű ráfordítás	2 517	
— egyéb ráfordítás	—	
3.2.2. Egyéb források terhére	294 413	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	137 713	
— személyi jellegű ráfordítás	1 704	
— nem anyagjellegű ráfordítás	154 986	
— egyéb ráfordítás	10	

Horváth László s. k.,
gazdasági igazgató

Szociáldemokrata Párt

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Szociáldemokrata Párt		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 34 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		421
3.1. Forrásai összesen		421
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	52	
3.1.2. Egyéb források összesen	369	
ebből:		
— választási célra kapott adományok	—	
— saját források	369	
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		421
3.2.1. Az állami költségvetési támogatás terhére	52	
ebből:		
— anyagjellegű ráfordítás	—	
— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	—	
— egyéb ráfordítás	52	

3.2.2. Egyéb források terhére	369
ebből:	
— anyagjellegű ráfordítás	—
— személyi jellegű ráfordítás	—
— nem anyagjellegű ráfordítás	—
— egyéb ráfordítás: üzemanyagköltség	369

Sztankovánszki Tibor s. k.,
ügyvezető elnök

Kereszténydemokrata Néppárt

	Forintban
Forrás	
Rövid lejáratú hitel	50 000 000
Képviselőjelöltek kampánytámogatása	9 217 383
Állami költségvetésből származó támogatás	17 534 757
Források összesen	76 752 140
Felhasználás	
Anyagvásárlás	173 196
Irodaszer-vásárlás	986 561
Utazási költség tömegközlekedési eszközökkel	365 358
Fuvarozási költség	10 800
Postaköltség	752 570
Utazási költség személygépkocsival	3 154 784
Rendezvények	6 988 429
Folyóirat, napilap, szakkönyv	69 500
Telefonköltség	126 421
Nyomdaköltség	10 899 542
Anyagjellegű szolgáltatás (fotó, fénymásolás)	376 717
Reprezentációs költség	347 923
Bérleti díj	446 794
Hirdetési díj	51 765 458
Nem anyagjellegű szolgáltatás (grafikai arculatterv.)	288 087
Költségek összesen	76 752 140

Dr. Giczy György s. k.,
elnök

Magyar Igazság és Élet Pártja

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Magyar Igazság és Élet Pártja, 1085 Budapest, Röck Szilárd u. 19.
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 173 fő
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg 37 511
 - 3.1. Forrásai összesen 37 511
 - 3.1.1. Állami költségvetési támogatás 35 194

3.1.2	Egyéb források összesen	2 317	
	ebből:		
	— választási célra kapott adományok	100	
	— saját források	2 217	
3.2.	Jogcímek szerinti felhasználás összesen		37 511
3.2.1.	Az állami költségvetési támogatás terhére	35 194	
	ebből:		
	— anyagjellegű ráfordítás	13 282	
	— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	21 912	
	— egyéb ráfordítás	—	
3.2.2.	Egyéb források terhére	2 317	
	ebből:		
	— anyagjellegű ráfordítás	—	
	— személyi jellegű ráfordítás	—	
	— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	1 990	
	— egyéb ráfordítás	327	

Csurka István s. k.,
elnök

Szabad Demokraták Szövetsége

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Szabad Demokraták Szövetsége, 1051 Budapest, Mérleg u. 6.

2. A szervezet által jelöltek száma: 385 fő

3.	Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg		367 718
3.1.	Forrásai összesen		
3.1.1.	Állami költségvetési támogatás	9 940	
3.1.2.	Egyéb források összesen	357 778	
	ebből:		
	— választási célra kapott adományok	45	
	— saját források	357 733	
3.2.	Jogcímek szerinti felhasználás összesen		367 718
3.2.1.	Az állami költségvetési támogatás terhére	9 940	
	ebből:		
	— anyagjellegű ráfordítás	565	
	— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	9 375	
	— egyéb ráfordítás	—	
3.2.2.	Egyéb források terhére	357 778	
	ebből:		
	— anyagjellegű ráfordítás	107 744	
	— személyi jellegű ráfordítás	1 390	
	— nem anyagjellegű ráfordítás (szolgáltatás)	71 899	
	— egyéb ráfordítás	176 745	

Dr. Szabady Csaba s. k.,
pártigazgató

RENDELJE MEG AZ

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

AMINISZTERELNÖKIHIVATALÉSA BELÜGYMINISZTERIUMHIVATALOS LAPJÁT!

Tisztelt Hölgem/Uram!

A lap lehetőséget ad hirdetések megjelentetésére is. A hirdetési díj 60 000 Ft+ áfa 1/1 belső oldalon, 30 000 Ft+ áfa 1/2 belső oldalon, 16 000 Ft+ áfa 1/4 belső oldalon, hasábmilliméteres hirdetés ára: 130 Ft+ áfa/hasábmilliméter.

Amennyiben igényli az Önkormányzatok Közlönyét, kérjük a mellékelt megrendelőlapot kitöltve küldje el a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. szám alatti címre. Postafordultával megküldjük a számlát a kért előfizetési időszakra. Ha nem számla alapján kíván fizetni, akkor kérjük, a megrendelőlap rovatában ezt jelezze.

Az eddig beérkezett megrendeléseket nem szükséges megismételni.

1998-ban havi megjelenéssel számolva az éves előfizetés 2352 Ft.

MEGRENDELÉS

Megrendelem az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házsám:

Ügyintéző (telefonsám):

Előfizetési díj fél évre 1176 Ft ☐

egy évre 2352 Ft ☐

Számlát kérek a befizetéshez ☐

csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük a négyzetbe történő x bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát és a fizetés módját.

Kelt:

.....
cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent

**A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁS**

című, A/4 formátumú, 272 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 1998. május 15.

Ára: 1988 Ft áfával.

Megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5190.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendeljük

**A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁS**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent

A gazdasági társaságokról és a szervezetekről szóló törvények, valamint cégbírósi bejegyzésükről szóló jogszabályok

című, A/4 formátumú, 240 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 1998. június 16.

Ára: 1792 Ft áfával.

Megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5190.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendeljük

A gazdasági társaságokról és a szervezetekről szóló törvények, valamint cégbírósi bejegyzésükről szóló jogszabályok

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

FELHÍVÁS

Ingyen, teljesen díjtalanul adja Önnek a Hivatalos Hatályos Joganyagot CD lemezen a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Telefon: 317-9999

KÖZLEMÉNY

150 évvel ezelőtt jelent meg az első hivatalos Magyar Közlöny. Erre emlékezve a Magyar Hivatalos Közlönykiadó értesíti tisztelt előfizetőit, hogy 1998 januárjában minden közlöny-előfizetéssel rendelkező ügyfele részére ajándékként megküldi a **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény példányát. Ezáltal az előfizetők birtokába kerül az **EGYEDÜLIHIVATALOS HATÁLYOS JOGANYAG**. Az előfizető megismerheti a **CD-JOGÁSZ** előnyeit, használatát, és eldöntheti, hogy megrendeli-e a folyamatos hatályosítást, illetve karbantartást.

A CD lemezen megtalálhatók a *Magyar Köztársaság jogszabályainak mindenkor hatályos szövege mellett* azok Magyar Közlöny-beli *alapszövege*, a köztes *szövegváltozatok* mindegyike, a *bíróági határozatok* és egy folyamatosan karbantartott *iratmintatár*.

1998 folyamán várható az APEH közleményekkel, a vámtarifák folyamatosan frissített jegyzékével és statisztikai jelzőszámrendszerek gyűjteményével való kiegészítés.

A **CD-JOGÁSZ** program biztosítja a *megbízható, egyszerű és gyors keresést*, a szövegek és kiegészítő információik szabad megjelenítését és nyomtatását, a szövegek vágólapos átemelését WINDOWS rendszerű szövegkezelőkbe. Keresni lehet évszám(tól—ig), sorszám(tól—ig), kibocsátó(k), szövegtípus(ok), megjelenés helye, hatályossági szempontok szerint tetszőlegesen kombinálva ezeket a teljes szöveges (bármely szóra vagy szórészletre) kereséssel. Minden jogszabályhoz tartalmi fa (rajzos, működő tartalomjegyzék), kapcsolati fa (a módosító vagy kapcsolódó jogszabályok működő jegyzéke), információs lap és változatlista tartozik. A **CD-JOGÁSZ** lehetőséget kínál saját megjegyzések, könyvjelzők elhelyezésére és a szövegek különböző pontjai közti ugrások felépítésére.

A **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény használatához pontosan arra van szükség, ami bármely WINDOWS program használatához szükséges. Természetesen szükség van CD meghajtóra és lehetőség szerint egy jobb minőségű nyomtatóra.

A **CD-JOGÁSZ** nem csak egy CD lemez adatállományokkal és kereső programmal, hanem teljes körű szolgáltatás. Kézikönyv, beépített segítség és forrádrót szolgáltatás tartozik közvetlenül a vásárlói csomaghoz. Lehetőség van felhasználói és rendszergazda oktatásra, és

a CD-JOGÁSZ éves előfizetője lehetőséget kap a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
— kábel — on line rendszerének kedvezményes használatára.

Magyar Hivatalos Közlönykiadó

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOSÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint az üzleti élet híreit. Emellett a lapban fizető hirdetések is megjelennek. Térítési díj ellenében közzé tesszük — többek között — az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is. Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő gyors, pontos és rendezett formában történő közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357.; faxszám: 318-6668. Éves előfizetési díja: 5376 Ft áfával. Egy példány ára 24 oldalig 110 Ft áfával, utána 8 oldalanként 28 Ft áfával.

A **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a Kiadó közlőboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

A megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

Előfizetési díj

fél évre: 2688 Ft áfával ☐

egy évre 5376 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1-3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: Nyéki József vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlőboltjában.

Éves előfizetési díj: 33 264 Ft. Egy példány ára: 70 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 35 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407